

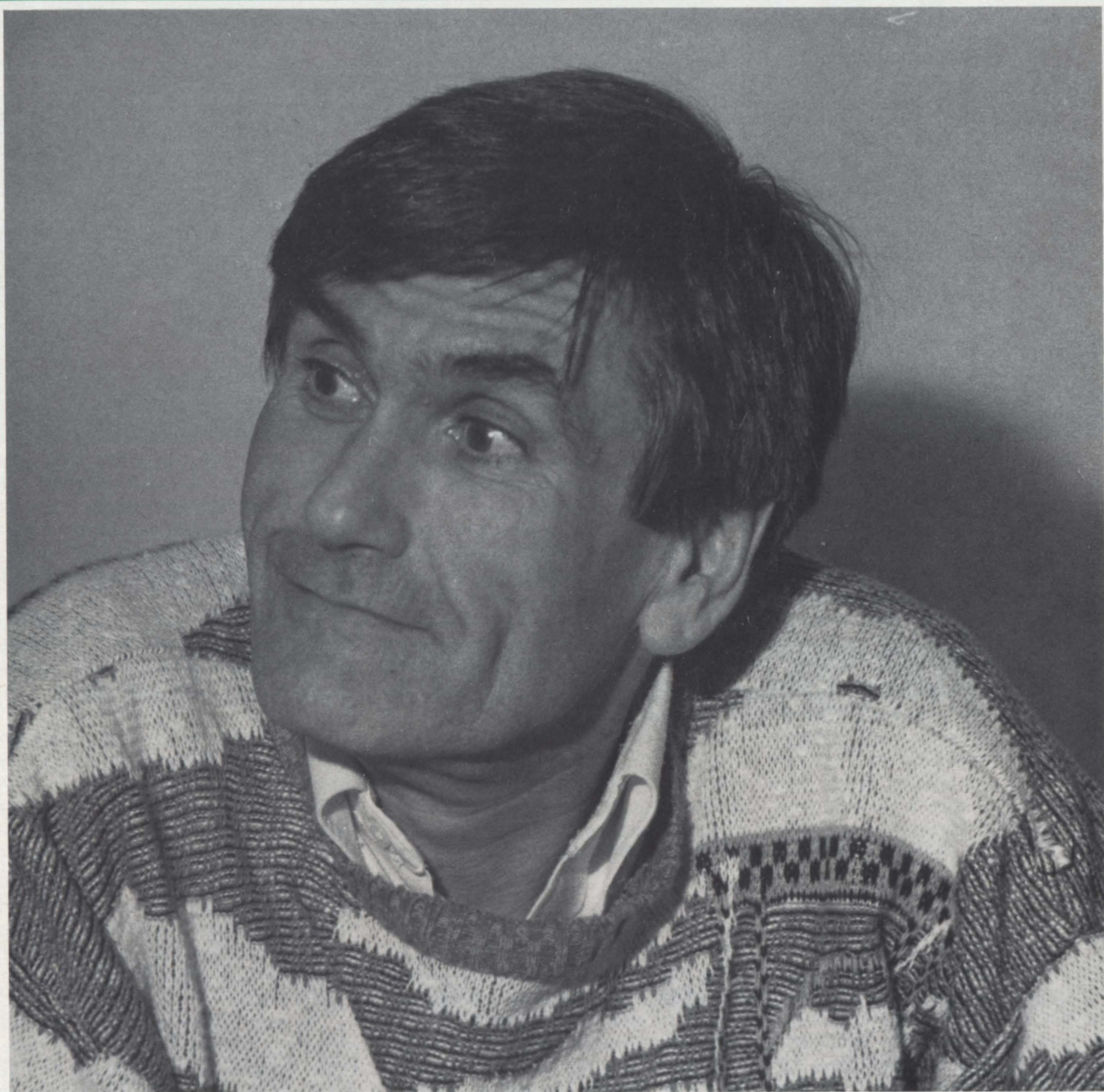
SÖKAREN

NR 7

1990 ÅRGÅNG 27

PRIS 28:00 INKL. MOMS

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor

Marshall B. Rosenberg lär ut "giraffspråk", som ersätter förkastligt "vargspråk". Foto Sam Samuelsson

Finns liv efter döden?

En av de stora och betydelsefulla frågorna inom livssynsområdet är: finns liv efter döden? Vår livssituation framstår som helt annorlunda om vi kan tro att vårt liv fortsätter, på ett eller annat sätt – i jämförelse med om allt är slut med kroppens död.

Finns ett individuellt liv efter döden? Hur gestaltar det sig i så fall – i form av upprepade inkarnationer (reinkarnation, karma), liv i en andevärld (hur är den i så fall beskaffad?), liv i en himmel (ett helvete)? Vad bestämmer hur det fortsatta livet blir? Finns indicier eller rentav bevis för liv

efter döden? Kan man stödja sig på Bibeln eller någon annan religiös skrift, eller på parapsykologisk forskning? Är själen odödlig?

Vi har frågat några personer, intresserade av dessa frågor, vad de anser. Hälften av de tillfrågade har svarat.

Ajit das, Bhaktivedanta-sällskapet

Få är väl de allvarliga sökare efter en djupare mening i tillvaron som inte någon gång kommit i kontakt med *Bhagavad-gita*, den mest kända av den indiska orduppenbarelsens urkunder. Själv läste jag flera översättningar till engelska, och jag anade storheten och djupet i det som förmedlades, men mitt liv förändrades inte nämnvärt. Så fick jag i min hand "*Bhagavad-gita As It Is*", översatt och kommenterad av Śrīla Bhaktivedanta Swami Prabhupada. Detta blev vändpunkten. Allvaret, klarheten och skönheten i det som förmed-

lades talade direkt till mitt inre och jag insåg mitt ansvar. Det var inte längre bara fråga om stimulerande intellektuella och "andliga" övningar. *Bhagavad-gita* uppmanar till handling: "Försök lära dig sanningen genom att vända dig till en andlig mästare. Fråga honom i all ödmjukhet och tjäna honom. De självförverkligade själarna kan förläna kunskap till dig, ty de har sett sanningen." (Bg 4:34)

Sålunda blev jag lärjunge till Śrīla Prabhupada och anvisades vägen mot ett förverkligande av *Bhagavad-gitas*

sanningar.

Vad säger då *Gitan* om livet efter döden? Redan i det andra kapitlet – då själva undervisningen börjar – ger Śrī Krishna, den högsta personen i Gudomen, följande uppmuntrande besked till sin vän och lärjunge, den modfällde Arjuna:

"Den tid har aldrig funnits då inte Jag existerade, eller du, eller dessa kungar; ej heller i framtiden kommer någon av oss upphöra att vara till." (Bg 2:12)

Här klargörs att vår verkliga identitet – som på grund av *maya* (illusionen) nu är dold för oss – är evig, andlig.

Nästa vers beskriver själavandringen:

"Såsom den i kroppen fängslade andesjälens vandrar i denna kropp, från barndom till ungdom och ålderdom, så vandrar andesjälens också in i en annan kropp efter döden. Den insiktsfulle förvillas ej av en sådan förändring."

Och vidare:

"De som skådar sanningen har funnit att det icke-existerande [den materiella kroppen] ej är varaktigt och att det evigt existerande [andesjälens] är oföränderligt. Detta har de funnit efter att ha studerat bådas natur."

Här fastställs att kroppen och den falska identitet som är förbunden med den är *asat*, dvs icke existerande i den meningen att den är temporär. Det egentliga självet är *atman*, andesjälens,

Finns det en fortsatt färd bortom graven? Foto Rein Vålme.

som är *sat*, evig. *Atman* är ett med Gud, Bhagavan Śrī Krishna, genom den kärlek som förbinder dem och som utgör Krishnas inre kraft. Men han är samtidigt skild från Krishna, annars skulle kärleken inte vara möjlig. Det råder således en för tanken ofattbar samtidig enhet och åtskillnad mellan Gud och andesjälens. Och det är när andesjälens missbrukar sin fria vilja, som är en förutsättning för kärleken, som han faller under inflytande av Guds *maya-sakti* och erhåller en materiell kropp i illusionens värld, där han tror sig vara fri att handla för att uppnå sina självcenterade mål:

"Under inverkan av den materiella naturens tre kvaliteter, tror sig den förvillade andesjälens utföra handlingar, som i själva verket utförs av naturen." (Bg 3:27)

Detta snärjer in andesjälens i ett nätverk av karmiska återverkningar, som för honom från en kropp till en annan i den materiella världen:

"Den levande varelsen i den materiella världen bär med sig olika livsuppfattningar från en kropp till en annan såsom vinden bär dofter. Sålunda tar han på sig ett visst slags kropp för att sedan lämna den och ta en annan.

Den levande varelsen, som på detta sätt får en ny grovkropp, erhåller en speciell typ av öra, öga, tunga, näsa och känselsinne, vilka är grupperade kring det inre sinnet. Följaktligen njuter han av en särskild uppsättning sinnesföremål. De dåraktiga kan inte förstå hur en levande varelse kan lämna kroppen; ej heller kan de förstå vad för slags kropp den levande varelsen åtnjuter, fängslad av den materiella naturens kvaliteter. Men de vars ögon är skolade i kunskap kan se allt detta. De strävande transcendentalisterna, som är

självförverkligade, kan tydligt se detta. Men de vars inre sinnen inte är utvecklade och som inte är självförverkligade kan inte, trots ansträngning, förstå vad som sker." (Bg 15:8–11)

Det är viktigt att förstå att *Bhagavad-gita* tillhandahåller varken trossatser eller "vetenskapliga" bevis i ifrågasvarande ämne. Istället anvisas en väg till ett förverkligande av sanningar, som ligger utanför den sk vetenskapsens område. Denna väg kallas *bhakti*, Gudshängiven tjänst.

Robert Carleson, kulturproducent, spiritist

Finns ett fortsatt individuellt liv efter döden? Min mor, Else, skrev i min far Rolf's dödsannons: "Det finns ingen död."

Om det är så att livet, medvetandet, fortsätter direkt efter det sista andetaget, då finns ingen "död".

Jag anser det mycket *troligt* att det finns ett fortsatt liv efter döden. Min starkaste motivering för den åsikten är att *det inte finns något skäl till att vi lever här och nu!* Ingen filosof eller vetenskapsman har kunnat förklara varför vi människor eller något annat

finns till. Det syns orimligt att det som finns, finns. Men det orimliga är verklighet.

För mig är möjligheten att livet fortsätter efter döden på intet sätt orimligare än att universum med alla dess livsformer finns här och nu! Och eftersom jag upplever mitt liv som individuellt idag, varför skulle jag inte göra det i en framtida existens?

Hur kommer det sannolika livet efter detta att gestalta sig – i form av upprepade inkarnationer (reinkarnation, karma)? Det finns idag, vad jag vet, inga bevis för reinkarnation eller en karmalag – men kanske kommer någon i en framtid att bevisa detta; *då* kan jag anamma de tankarna, nu förhåller jag mig avvaktande.

Om en andevärld finns, hur är den då beskaffad? Om livet fortsätter, då fortsätter det någonstans. Vad kan då vara logiskt? För mig är följande logiskt. Om det individuella medvetandet fortsätter att existera efter kroppens död, då kommer det troligen att som här stå i relation till en omvärld, och om det är så att medvetandet här och nu skapar sin omvärld, då kommer det även i fortsättningen att göra så. Kanske är det individuella medvetandet endast en aspekt av ett större, kanske allomfattande medvetande – i så fall borde detta bli fallet även i en framtid.

Finns en himmel och ett helvete? Dessa religiösa föreställningar har ingen relevans för mig i mitt sökande efter klarhet om en eventuell överlevnad av döden.

Vad bestämmer hur det fortsatta livet blir? Ja, det hoppas jag få klarhet i efter den s k döden!

Finns indicier eller rentav bevis för ett liv efter döden? Jag vill hänvisa till den spiritistiska (spiritualistiska) och parapsykologiska forskningen under snart 150 år. Jag uppfattar det så att denna forskning funnit *indicier* på att livet fortsätter, men ännu inga verkliga *bevis*. Det senare är det viktigt för mig att konstatera, och det borde enligt min mening vara viktigt för hela den spiritistiska (spiritualistiska) rörelsen. Vad vi bör göra idag är detsamma som våra föregångare gjorde i mitten av förra seklet: söka bevis – och inte bygga en rörelse på tro!

(Robert Carleson framhåller att han svarar som privatperson och inte som representant för den spiritualistiska rörelsen.)

Göran Grip, läkare

Jag tror inte på ett liv efter döden. Och inte heller på ett liv före födelsen. Men å andra sidan *tvivlar* jag inte heller på dessa saker. Låter det som en motsägelse? Låt mig då förklara!

När vi föds, närmar vi oss det här livet utan någon hypotes om hur det bör vara beskaffat. Vi är helt förutsättningslösa och öppna och fria från intellektuella spekulationer. Tack vare den attityden lär vi oss under de första åren i vårt liv en häpnadsväckande mängd meningsfulla fakta om livet, tillvaron, oss själva och om andra människor.

Men samtidigt blir vi lärda ett annat sätt att närma oss tillvaron. Särskilt här i Västerlandet lär vi oss att betrakta tillvaron med hjälp av analys och intellektuell förståelse. Ända från den dag vi kommer hem från BB, bombarderas vi av beskrivningar av världen, av tolkningar och förklaringar, alltifrån varför vi inte får smeta marmelad i pappas böcker till varför vi bör lära oss de fem (sex?) bevisen för Guds existens. När vi nått vuxen ålder, är vi fullkomligt förgiftade av förklaringar (särskilt de korrekta förklaringarna är vilseledande eftersom de får oss att slå oss till ro och frossa i förståelse) och den dyrbara gåva av absolut förutsättningslös öppenhet som vi föddes med, har blivit belamrad med så mycket andligt och materiellt skräp att de flesta av oss har glömt bort att den finns och inte har en aning om hur man använder den.

I samband med att jag för tio år sedan mindes en nära-dödenupplevelse som jag hade som femåring (och som jag beskriver i nr 10, 1986 av Sökaren) har jag försökt göra rent hus med detta intellektuella sätt att förhålla sig till tillvaron, ett sätt som jag som akademiker och en i största allmänhet mycket otrygg människa fann mycken (bedräglig) trygghet i. Jag märkte då att jag inte som så många av mina vänner blev en sökare i den betydelsen att jag letade efter tecken (eller bevis) på ett liv efter döden eller på Guds existens eller själens befinthet eller något enda annat namngivet problem.

I stället blev jag något som jag brukar kalla en Finnare. Att vara Finnare är mycket anspråkslösare än vad det låter.

Pippi Långstrump och jag är Finnare. I kapitlet där Pippi och hennes vänner leker Sakletare, är Tommy och Annika sökare, som letar efter Fina Saker. Mycket riktigt hittar de ingenting som de själva tycker är av värde. Pippi

däremot har inga som helst åsikter om vad hon skall hitta, ingen förutfattad mening om vad som är Fint, och framför allt har hon inga särskilda behov som hon vill få tillfredsställda utöver att just då ha roligt tillsammans med Tommy och Annika. Tack vare denna eftersträvansvärda sinnets frihet gör hon utan ansträngning den dagen till en stor dag i sitt liv. Kort sagt är hon en Finnare och gör det ena fantastiska, fantasieggande fyndet efter det andra. Hon har roligt hela tiden och är också till glädje både för Tommy och Annika och för läsaren.

Inför frågan om ett eventuellt liv efter döden och reinkarnation är det min strävan att bli så lik Pippi Långstrump som möjligt, att bli en äkta Finnare, en människa som har förmåga att verkligen *se* vad som kommer i hennes väg. Och för att kunna bli det gjorde jag mig alltså för några år sedan av med stora delar av min gamla tro, den vetenskapliga, rationella, helt igenom förnuftsstyrda *tron* på det bevisbara som den vetenskapliga synen innebär. Jag hade testat den mot mina egna, personliga erfarenheter (min NDU, och flera andra upplevelser) och funnit att den inte höll. Och sedan dess har jag aktat mig noga för att ersätta min gamla tro med någon ny. Så långt det är möjligt håller jag mig till vad jag själv upplever, vad jag ser, hör och förnimmer och närmar mig det som en äkta Sakletare, en Finnare som inte på förhand har bestämt sig för vad som kan finnas och vad som inte kan finnas. På så sätt hoppas jag att inte gå miste om oväntade fenomen och upplevelser som inte passar in i på förhand uttänkta teorier.

För det mesta går det inte att *förstå* vad jag är med om eller vad mina vänner berättar för mig. Men det gör ingenting. När mina vänner berättar för mig om sina tidigare-livupplevelser, aktar jag mig för att dra slutsatsen att reinkarnation finns. När de berättar om sina möten med döda anhängare, aktar jag mig för att betrakta det som ett bevis för liv efter döden. Men naturligtvis drar jag inte heller slutsatsen att mina vänner skulle tala i nattnössan. De berättar om *verkliga* upplevelser som förtjänar att tas på fullt allvar. Men då det gäller att *tolka* de här upplevelserna blir jag på min vakt. Uppenbarligen innebär tillvaron *mer* än vad vi kan uppfatta med de vanliga fem sinnena, men skulle *jag* veta tillräckligt mycket om tillvaron, om *hela* tillvaron för att kunna komma med en meningsfull

tolkning av så märkliga fenomen?

Sedan är det också frågan om vilka behov man har. Jag är inte rädd för att dö (förmodligen tack vare min NDU) och har därför inget behov av att livet skulle fortsätta efter döden. Om livet tar slut när man dör, så är det gott och väl, och om det fortsätter, så får jag tids nog reda på det. För min egen personliga utveckling har jag ju ingen användning för vetenskapen om ett eventuellt liv efter eller före detta. Som så många andliga rörelser lär ut, är det ju

inte meningsfullt att inför ett problem i det här livet snegla på eventuella belöningar i nästa, eller att skylla sina nuvarande svårigheter på händelser i det föregående. Allt detta är distraktioner som försvårar eller blockerar ens andliga utveckling. Oberoende av vad som har varit eller vad som komma skall, är min uppgift att lösa mitt problem *just nu* i denna minut på denna plats, utan alla sidoblickar. Den enda aspekten av evigheten som jag behöver befatta mig med är det ständiga *nuet*.

Nils-Olof Jacobson, läkare

Det är inte lätt att samla sina tankar om livet efter döden på två manussidor. Jag skrev 321 sidor (+20 sidor noter) om det i boken *Liv efter döden?* 1971. Det allra mesta som står där gäller fortfarande. Jag hänvisar till boken för detaljer. (Den som vill läsa något kortare kan i stället välja mina kapitel i antologin *Medvetandet och döden*, red Wistrand & Pilotti, Natur och Kultur 1982.)

Den bild av tillvaron efter döden som jag gav i boken byggde på studier av dels mediala budskap, dels Martinus. Den skildring av livet efter kroppens död som Martinus ger är en del av hans kosmologi, och den ansluter sig naturligt till de övriga delarna. Samtidigt ger han en övergripande beskrivning av tillvaron i en "andlig" värld, som belyser och bekräftar de spiritistiska mediala budskapen.

Fortfarande tycker jag denna bild duger som en tankemodell för hur det kan vara. Jag påstår inte att det är så, det kan jag ju inte veta, men modellen är i sig logisk och motsägs inte av några fakta som jag känner till – förutsatt att man accepterar den grundläggande förutsättningen, att liv efter döden är möjligt.

På senare år har dock bilden kompli-

cerats något och ter sig inte fullt så idyllisk. Många mediala utsagor de senare åren, bl a genom elektronisk transkommunikation, antyder att det kan finnas mer konflikter och stridigheter också på "den andra sidan" än vad man gärna tänker sig.

Min nuvarande ståndpunkt: Det finns inga bevis för liv efter döden, men väl en mängd indicier. Dem redovisar jag i detalj i *Liv efter döden?*, och min värdering där gäller fortfarande. Reinkarnation är ett sätt att tänka sig vad som händer sedan, efter en tid i den andliga världen. Det finns en hel del indicier också för återfödelse. Men hur det egentligen fungerar vet ju ingen på det här planet. Reinkarnation kanske bara är en tankemodell för något som långt överstiger vår föreställningsförmåga.

Jag menar att det inte heller är så viktigt. Genom att tänka mig överlevnad efter döden får jag ett större perspektiv på det här livet. Om jag har rätt eller inte får jag se när jag dör. Rättare sagt, om jag hade fel gör det inget, för då får jag aldrig veta det. Om jag hade rätt, är jag bättre förberedd och kan lättare ta till mig alla spännande möjligheter som väntar då. Den som dör får se!

Per Ragnar, skådespelare m m

"Frukta ej livet, ej döden snart är ditt stoft förbytt, snart ska du flyga med vinden för att födas på nytt."

Det är slutstrofen i en dikt av Erik Blomberg. Jag läste den senast vid Sighsten Herrgårds begravning. Hans sista levnadsår hade vi många samtal

om detta märkliga syskonpar vi kallar Livet och Döden. Vi diskuterade olika religioners synsätt, vi försökte göra oss bilder av Shangri Lah, Nirvana, Körbärsdalen, Himlen, Astrala och Esoteriska boningar av alla de slag. Fram till de gränser där vår erfarenhet, vår intelligens, våra känslor och fantasier satte

stopp. Han frågade om jag ville läsa några dikter vid hans kista och vi ägnade nu vår energi åt att hitta de "rätta". Jag föreslog honom bland andra en av Ragnar Jändel, med orden

"Himmelriket, det skall vara som här i Sverige,
bara ännu vackrare
och där skall vara kväll och morgon,
liksom här
och man ska kunna gå ut en skymning
och plötsligt överraskas av blommor
under träden,
några som man känner igen
och andra, som man knappt minns..."

Den och många andra, t ex Blombergsdikten. Till slut fastnade han för "Om bland tusen stjärnor" av C J L Almqvist och Pär Lagerkvists "När du sluter mina ögon / med din goda hand / blir det bara ljus omkring mig / som i soligt land / Du i skymning vill mig sänka / men allt blir till ljus / du kan intet annat skänka mig / än ljus blott ljus".

En månad innan sjukdomens sista fas inträdde ringde han mej och sa:

– Nu har jag läst Blombergsdikten om och om igen, jag tycker så mycket om den, vill du läsa den också?

– Om jag vill, Sighsten, om jag vill!

I trettio år har jag varit en medveten Sökare. Jag har funnit, vetat, förstått, insett – har jag trott. Idag VET jag mycket litet. Men ju mer jag inser att jag inte *vet*, desto starkare har den INRE vissheten blivit om Kärleken, som genomtränger allt, om Livet som en oändlig process, om reinkarnation och karma som logiska och känslomässiga självklarheter.

Många goda vänner har jag följt till det ögonblick vi kallar döden. Många obekanta och vänner har "inbjudit" mej till deras sorgeprocess. Dagen före julafton dog mina bästa vänner fyraåriga dotter helt oväntat. Det blev ännu en, provosten för bärigheten i min livsinställning. Och åter lärde jag mej att ord som reinkarnation och karma och en kärleksfull Gud för nuets sinnen förnims som hån – utan att rubba den inre övertygelsen. Änjo lärde mej Livet att tröstens ord, förklaringarnas ord inte är de viktiga i en sorgesituation. Men Närvaron. Att finnas till hands, ständigt, i vardagsvarats svängningar och skeenden. Att äga Tillit till de inre krafterna, de läkande. Som inte kan påskyndas, forceras.

Döden är en del av Livet. Livet är en skola för alla levande väsen. En skola med otaliga klasser, i oräkneliga dimensioner. I Gud, i vilken allt lever, röres och är. I Evighet. Amen.

Sten Rodhe, religionshistoriker, kristen

Dö kan vi när som helst. Varje dag, varje timme kan vara vår sista. Det gäller hela livet, från dess början till dess slut.

Men ju äldre vi blir (själv är jag född 1915), desto säkrare är det att döden inte kan vara långt borta.

Döden både lockar och skrämmer. När livet känns tungt och mödosamt kan man med en känsla av avund läsa notiserna i tidningen om dem som slupit leva längre. Men när livet känns bra och erbjuder många lockande uppgifter fruktar man avbrottet som kan komma när som helst.

Blir det någon fortsättning efter döden? Fostrad i kristen tradition som jag är söker jag svar främst i Bibeln. Men den ger ingen klarhet. Gamla testamentet prisar livet och talar om graven som en boning utan liv. Tro på uppståndelse från döden nämns någon gång, men den tron blir levande först i Nya testamentet, som bygger på tron att Jesus uppstått från de döda. De första kristna trodde på en snar världsundergång med nya himlar och ny jord och Jesu återkomst som världsdomare, men så blev det inte. Under sitt jordeliv sade Jesus bl a att äktenskap inte skulle finnas i livet efter döden (Matt 22). Han talade om himmel och helvete med ord som det är orimligt att förstå bokstavligt. Det går inte att på något sätt föreställa sig evigt paradiset eller evigt helvete. Paulus inskräpte omöjligheten av att föreställa sig hur det nya livet skulle se ut. Han talade om en ny andlig kropp och jämförde med hur en växt har en annan "kropp" än fröet (1 Kor 15).

Onekligen är uttrycket evigt liv centralt i Nya testamentet. "Sök vinna det eviga livet, som du har kallats till" (1 Tim 6:12). Men då kan ordet evigt inte avse en förlängning utan slut av vad vi menar med tid – i dagligt tal

använder vi ordet evig i betydelsen av mycket lång. Ordet evigt måste få mer kvalitativ än kvantitativ innebörd – ett evigt liv betyder ett liv med annan kvalitet än det världsliga livet. "Detta är det eviga livet: att de känner dig, den ende sanne Guden, och honom som du har sänt, Jesus Kristus" (Joh 17:3). Ingen klarhet ges om hur detta liv ter sig efter det världsliga livets död.

Det vanliga förnuftet måste fråga hur det kan vara möjligt att samla de miljarder och åter miljarder människor som levat till någon form av dom och liv efter döden. Det har man frågat sig inte bara i kristen tradition utan också t ex i hinduisk. I Indien blev tron på återfödelse, reinkarnation, det dominerande svaret, ett svar som i vår tid tilltalar många också utanför hinduismen. Det finns både tilltalande och motbjudande drag i den tron. Några bevis för att det blir så kan man inte få. Lika lite utgör berättelserna om upplevelser nära döden några bevis på hur det blir.

Det viktigaste med tron på någon form av liv efter döden förefaller mig vara ansvarstanken. Vi bör var beredda att efter döden på något sätt – vi vet inte hur – stå till svars för hur vi levat här på jorden. När Jesus talade om himmel och helvete var det nog detta ansvar han ville inskräpa.

I den svenska (från danska översatta) psalmen 258 talas om kärleken som "det eviga livet i växlingen här". Att leva så kärleksfullt och riktigt som vi kan här och nu tror jag är det viktigaste – med blicken öppen för att varje ögonblick kan vara vårt sista. Och med blicken öppen också för att någon ny form av liv kan finnas efter döden. Jag förstår lika lite av hur det skall gå till som jag förstår hur den värld jag nu lever i kunnat skapas.

Sigge Westerlund, ingenjör, Martinus-man

För mig är livet helt entydigt på den här punkten: det finns en tillvaro efter döden. Jag menar också att ett fortsatt liv efter det nuvarande är det mest "vetenskapliga" sättet att tänka sig den mänskliga existensen. Det är också det tänkesätt som förefaller resultera i den

mest positiva synen på tillvaron.

Många anser det kanske "bevisat" att vi endast lever det nuvarande livet. Men det finns ingen vetenskaplig forskning som bekräftar detta – fast heller inga undersökningar som entydigt visar att en människa överlever

döden.

Tanken att man endast lever det nuvarande livet tycks grundas på uppfattningen att "det är det vanliga sättet att tänka sig tillvaron". Dock visar det sig att tanken att "man lever endast detta enda fysiska liv" ger bilden av en ologisk och orättfärdig tillvaro, som kan skapa oro, ångest och livsleda hos en sökande människa – medan uppfattningen att man lever vidare efter döden och reinkarnerar, återföds, visar på en rättvis, lagbunden och i grunden kärleksfull tillvaro.

Med reinkarnation avses en princip där individen vid det vi kallar "döden" byter den fysiska kroppen mot en annan typ av kropp – och att hela personligheten, efter en tid i den andliga världen, skapar sig en ny kropp med hjälp av en mor och en far.

Enligt det sättet att se på tillvaron finns alltså ett individuellt liv efter döden – hela personligheten, eller "själen", lever vidare och är odödlig, alltså evig.

Livet efter döden gestaltar sig olika för olika människor. Något helvete finns inte, men det kan uppstå vissa svårigheter efter övergången beroende på i vilket tankeklimat man befinner sig när man "dör".

Livet i den andliga världen är – utöver det eventuella mörker som för en tid kan finnas i medvetandet på grund av ett obehagligt tankeklimat vid "dödstillfallet" – uteslutande ljus. Man får träffa vänner som gått före, uppleva sitt paradiset och möta människor som är oerhört kärleksfulla och inspirerande.

Att ge en generell beskrivning av vad som kan hända från det man "dör" tills man föds åter till den fysiska världen, går naturligtvis inte. Vad man kan möta är beroende av relationer, vänner som gått före, det egna ödet, uppfattningen av tillvaron, intressen etc.

Man återvänder till den fysiska världen, när man själv önskar det, och vad som händer under det nya jordiska livet är helt beroende av hur man levat tidigare liv.

I Tredje Testamentets litteratur (Martinus) finns principerna utförligt beskrivna – och man kan få en god förståelse för hur livet i de andliga världarna kan gestalta sig.

Under den andliga tillvaron mellan två fysiska liv får man klart för sig att människan i alla situationer skall kunna visa nästakärlek och vara till nytta för sin omgivning.

Man ser också att ett problem är att veta vad nästakärlek är. Utan en sådan

Forts på sidan 39.

ANNONS

Det skall vi fira!

Den styrelse för Sveriges Spiritualisters Riksförbund, SSR, som ställde sina platser till förfogande och avgick på ett extra förbundsstämma den 22 november 1986, kommer att högtidligt hålla minnet av sin avgång genom att åter träffas på Ramsbergsgården över ett veckoslut. Detta blir i slutet på vecka 47, och kommer att omfatta fredagen den 23, lördagen den 24 och söndagen den 25 november. Det är då jämt fyra år sedan vi unisont och i god ordning avgick, och vi tycker nu att det är på tiden att fira detta vårt förståndiga och väl motiverade steg.

Vi vill minnas det som varit och vi vill glädjas med varandra i den miljö, som under flera år varit den samlade punkten för vår strävan för en toleranter och mera vidsynt värld. Men vi vill också penetrera orsakerna till varför allting bidde som det bidde, och tydligen fortsätter att så vara, ännu fyra år efter vår avgång.

Samtliga medlemmar i den styrelse som avgick för fyra år sedan kommer att närvara, och de har alla lovat att med föredrag, kåserier och framträdanden bidra till underhållningen. Det kommer bland mycket annat att redogöras för de "lagar" som tycks fungera någorlunda likadant bland alla sorters religiösa människor, och de samarbetssvårigheter som automatiskt uppstår när individer med ekumeniska och toleranta principer försöker påverka en organisation, vars röstande medlemmar till stor del är disponerade för ett fundamentalistiskt och konservativt tänkesätt. Dessa svårigheter tycks uppstå överallt, helt oberoende av tid och religionsform, men är givetvis mest aktuella i religioner av uppenbarelsekaraktär. Spiritualismen har tvivelsutan för många människor blivit till något av en "uppenbarelsereligion".

Dåvarande förbundsordförande Karl Törnqvist kommer att inleda och avsluta samvaron, samt tala över ämnet: Spiritismens förtjänster och spiritualismens faror. Dåvarande för-

bundssekreterare Kerstin Öhman ställer frågan: Kan man över huvud taget tänka sig en kritisk spiritualism? Dåvarande förbundskassör Knut Carlsson erinrar om Ramsbergsgårdens invigning och de förhoppningar som på den tiden knöts till detta ställe. Dåvarande redaktör för tidningen Utan Gräns, Lennart Lindberg håller ett anförande med rubriken: Emot ett mål fördolt för Dig... Birgit Bäckman, som var förbundets studieledare och ideologiska konsult refererar en bok med titeln: Indisk visdom och modern psykiatri. Ock så slutligen Gert Kaffa, som var adjungerad av styrelsen som ledare för den mediala utbildningen, håller föredrag under rubriken: Synen på mediumskap före och efter Sigmund Freud.

Som synes är det ett mycket varierat utbud som bjudes deltagarna under detta veckoslut, och man kan förmoda att mycket av det sagda ger anledning till både funderingar och diskussioner.

De som önskar delta i begivenheterna och glädjas i vår samvaro, ombedes ta kontakt med ledningen för Ramsbergsgården. Tel 0581-603 00 eller 603 55. Eventuell hämtning med bil vid järnvägsstationen i Lindesberg kan då också beställas.

Något särskilt program för jubileumsdagarna finns inte, men allt kommer givetvis att, åtminstone beträffande måltider och kaffepauser, följa de ordinarie rutinerna för Ramsbergsgården. Såväl vegetarisk mat som så kallad husmanskost kommer att finnas efter anmälan härom.

Så väl mött på Ramsberg i en glad och otvungen samvaro med den "gamla" förbundsstyrelsen. Låt oss fira tillsammans. Och låt oss diskutera och utbyta synpunkter på allt som varit, på allt som är, och på allt som under överskådlig tid troligen också kommer att vara som det är.

Vi ses!

Böcker som beRIKar ditt liv!

Tänk rikt - bli rik! PENGAGLÄDJE

Jerry Gillies

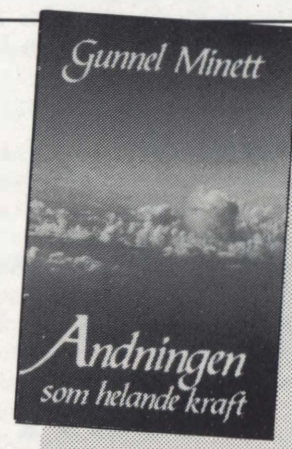
- ♥ du behöver inte arbeta hårt för att tjäna pengar
- ♥ om man har glädje av sina pengar är det lättare att bli rik
- ♥ pengar är en förlängning av ditt självförtroende
- ♥ det är bättre att göra av med pengar än att spara dem

En bok som förändrar ditt liv och din ekonomi. Du får lära dig att ändra din negativa attityd om pengar, du får nya insikter om att tjäna, göra av med och investera pengar och du får lära dig älska dig själv, ditt arbete och ditt liv. Hft. 220 sid. **Pris: 100:-**

Portofritt om du betalar i förskott på Pg 35 16 37-4 Energica eller om du bifogar check med din beställning.

Ordertel dygnet runt:
0250-424 40

Andningen som helande kraft

Gunnel Minett

Frigörande andning är en enkel och naturlig metod som gör att du kommer lättare i kontakt med din egen kropps funktioner och ditt inre med tankens skapande kraft. Du blir mer harmonisk och ökar din kropps egen läkande förmåga. Frigörande andning är också det mest naturliga sättet att andas. Inbunden. 190 sid. **Pris: 152:-**

Klipp och posta idag till: **Energica Förlag, Box 8, 794 00 Orsa**

JA, jag beställer följande och får dessutom en innehållsrik bok- och kassettkatalog.

- ☐ Pengaglädje ♥ för bara 100 kronor
☐ Andningen som helande kraft, 152:-
20:- tillkommer i porto och pfsk. avg.

Namn.

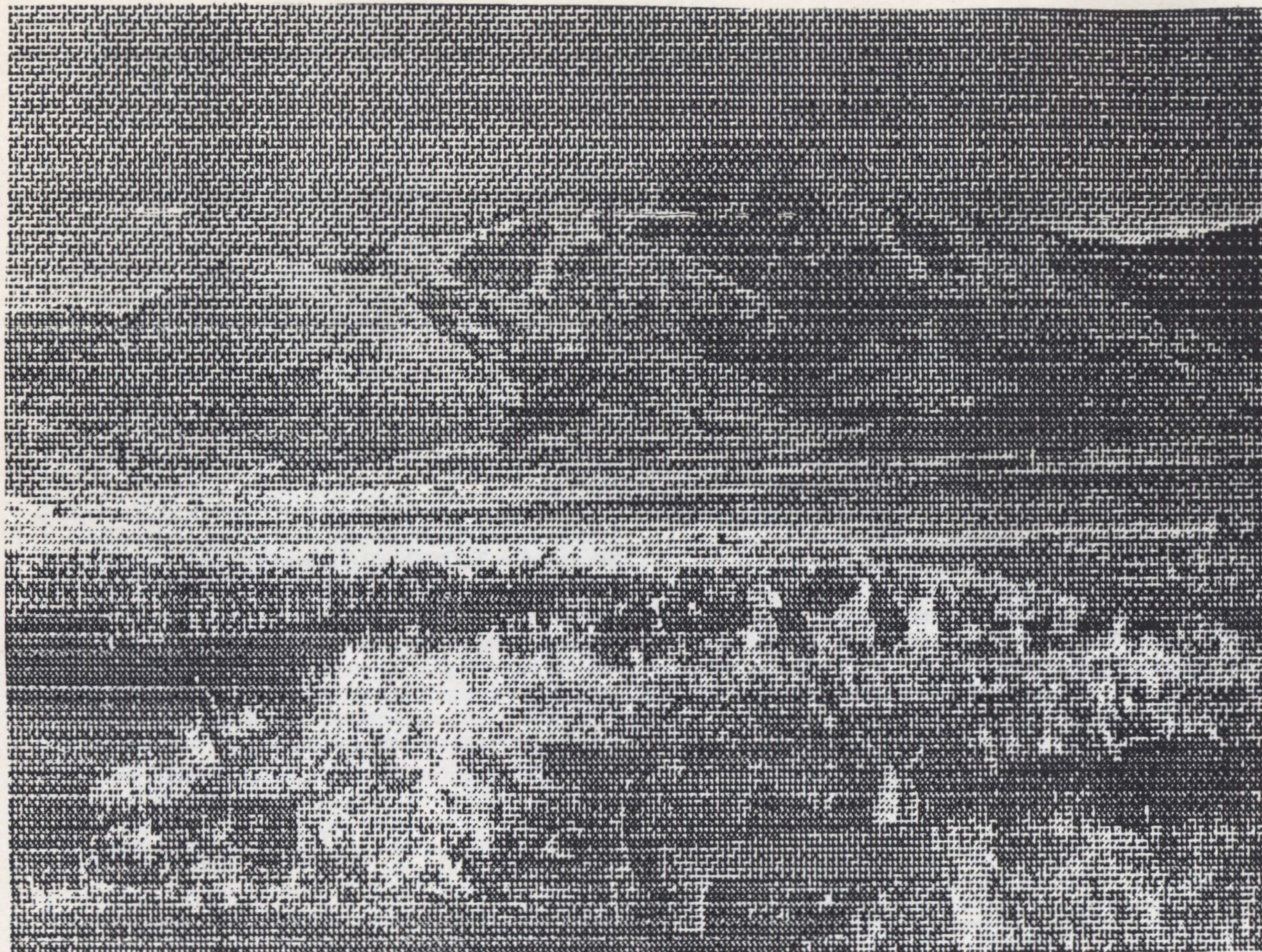
Adress.

Postadress.
TEXTA TYDLIGT!

Frankeras
ej
Energica
betalar
portot

Energica Förlag

Svarspost
780105600
S-794 00 Orsa
Sverige

Den här bilden visade sig i minnet i Harsch-Fischbachs dator 1.6.90. Den är utskriven av en datorskrivare som tydligen inte är av högsta kvalitet. Bilden sägs föreställa en del av utsikten över "evighetens flod".

Rösterna från rymden 1990 II

Nils-Olof Jacobson

I förra numret skrev jag en något pessimistisk rapport om läget för forskningen i elektronisk transkommunikation (TK). Några dagar efter att jag hade sänt in manuset kom nr 1/90 av medlemsbladet från CETL i Luxemburg, alltså den organisation som drivs

av paret Harsch-Fischbach. Föreningen är visserligen upplöst, men namnet består. Bladet ska i fortsättningen komma två gånger om året, sägs det. De meddelar att alla rykten är falska som påstår att de är sjuka eller har slutat arbeta med TK. Den offentliga

verksamheten är dock avslutad. De värnar om sitt privatliv med boxadress och hemlig telefon.

Bladet innehåller kommentarer till de trista interna konflikterna bland TK-forskarna, och berättelser om den senaste utvecklingen hemma hos Harsch-

Fischbachs. Några gånger har besökande hos dem svarat i telefon och tagit emot samtal från Swejen Salter eller Konstantin Raudive på "andra sidan". Detta trots att deras nya hemliga telefonnummer endast var känt av ett fåtal förtrogna anhängare och vänner. Ett långt telefonsamtal från S S i maj 1990 refereras. Några dagar senare ringde hon igen och bad om ursäkt om det förra samtalet verkade för formellt, men det berodde på att hon inte var ensam i sitt experimentrum. Nu var hon ostörd och kunde tala mer privat.

TK-bilder via scanner

I april gick deras dator sönder. Medan den lagades skaffade de fler program och kompletterade anläggningen med en scanner, en apparat som kan läsa in bilder i datorns minne. Bilderna syns på skärmen och kan skrivas ut med en grafisk skrivare. Nu börjar bilder från "tredje nivån" komma in i datorn. De kan se ut som illustrationen här, som sägs visa en utsikt över "evighetens flod".

"Ni är vår drömvärld"

10 maj fanns vidstående text från Swejen Salter inskriven i datorn. Ett försök till översättning blir så här:

"Hallå, Maggy. Tro det eller ej, men människornas intresse är det viktigaste i hela TK. Liksom ni formar oss med kraften av era tankar, så är ni vår drömvärld. När det finns tillräckligt intresse från er för oss, så är vi verkliga och kan ingripa i händelser på er sida. Å andra sidan, genom er är vi starka.

Huvudproblemet i hela TK tycks vara att på vilket annat område som helst skulle en tiondel av bevisen räcka för att övertyga. På detta speciella område övertygar inte ens tiofaldiga bevismängden.

Freud fick inte ens ihop hälften så många bevis för att det omedvetna finns, och Einstein gjorde inte hälften så många statistiska undersökningar om atomens struktur. På vilket område som helst hade det statistiska beviset skingrat alla invändningar. Ni kämpar ännu om bevis att fenomenet överhuvud existerar, i stället för att styrka det och finna ut hur världen därmed kunde förändras.

Kunde man kämpa sig fram till att anta Sheldrakes koncept om den morfiska resonansen, så vore ni redan något närmare saken. Faktiskt kan likartade strukturer genom de morfogenetiska fälten kommunicera med varandra över tid och rum.

För övrigt, hur ska det kunna finnas TK på allvar, när ni på er sida inte

sköter kommunikationen? ...skicka denna text till Ernst Senkowski. Det kommer an på honom vad han vill göra. Tänk också på att vi alla har gjort fel, vi och ni, alla! På nytt, vi är beredda.

Men ta det lugnt! Vi har hela evigheten på oss. Glöm inte, detta är ingen order. Ni kan göra eller låta bli, vad ni vill. Hälsningar från gruppen Tidström. Swej/09:05:90.

PS: Det finns inga faror utom genom er själva. Ni är herrar i era världar."

Vad gör forskarna?

I häftet citeras också Teknikern, som önskar att jordiska forskare på olika områden själva ska utöva TK i stället för att kritisera de resultat som mediala personer når. Gruppen "Zeitstrom" på "tredje nivån" vill gärna ha direktkontakt med forskare. Men ännu finns inget svar på frågan hur dessa forskare överhuvud ska få fram TK. Många amatörforskare har ju hållit på i årtal och tagit emot banala budskap av typen "Heidi lever" innan de i bästa fall fått mer intressanta fenomen. Hur bär man sig åt för att hoppa över detta stadium och komma direkt till meningsfull kommunikation? Datorn vore ju det idealiska medlet för kommunikation, eftersom den tycks ge de renaste budskapen, nästan fria från störningar.

Det finns mycket att göra på TK-området!

I nästa nummer avslutas denna serie artiklar om TK 1990 med funderingar över glapp i tiden, utifrån engelsman-

hallomaggy/obduesglaubstoderichtaberdasinteresseoderdesinteresseder menschenistdiewichtigstesacheinderganzentranskommunikation/sowieihrunsmidterkrafteurergedankenankommt,soseidihrunseretraumwelt/wenngenuegendinteresseaufeurerseiteanunsvorhandenistsindwirrealundkoenneningeschehnisseaufeurerseiteeingreifen/durcheuchsin dwiederumwirstark/dashaauptprobleminderganzentkscheintdarinzuliegendassbeijedemanderenthemabereitseinzehnteldebeweiseueberzeugenwuerde/beidiesemspeziellenthemajedochnichteeinmaldiezehnfachebeweismengeueberzeugt/freudhatnichteinmalhalbsovielbeweiseueberdieexistenzdesunbewusstenzusammengetragen/undeinsteinnichthalbsovielstatistischeu ntersuchungeueberdiestrukturdesatomsangestellt/aufjedemanderengebiethaettetderstatistischenachweisalleinallewiderspruechezerstreut/stattdessenkaempftihrnochimmerundenbeweis dassdasphaenomenueberha uptexistiert/anstatteszubelegenundzustudierenundherauszufindenwiediewelt damit veraender twerdenkoennte:koenntemansichdazudurchingen zumbeispielsheldrakeskonzeptdermorphischenresonanzanzunehmenwaert ihrdersacheschonetwasnaeher/tatsaechlichkoennenaehnlichstrukturen mittelsdermorphogenetischenfelderueberzeitundraumhinweginkommunikationmiteinanderstehen/uebrigens:wiesollesjeeineerstgenommene transkommunikationgebenwennihraufeurerseite die kommunikation nicht pfl egt?/gebeurenherzeneineinstossunds chickt diesentextanernstsenkowsk i/dannsollesanihm liegenwaserunternehmenwill/denk talsodaran/wiralle habenfehlergemacht/wirundihr:alle!/aufeinneues!/wirsindbereit/aberbitte:gehtespianoan!/wirhabendieganzeewigkeitvoruns/vergesstnic ht:diesistkeinbefehl/keineanordnung/ihrkoennttunundlassenwasihrwol lt/gruesse vongruppezeitstrom/swe j/09:05:90/ps/esbestehenkeinege fahrausserdurcheuchelbst/ihrseiddieherreneurerwelten/tchuk/

Datorbrev från Swejen Salter på "tredje nivån" till Maggy Harsch i Luxemburg, 9.5.90.

nen Ken Websters märkliga upplevelser med sin dator.

Besynnerliga sammanträffanden

Sommaren 1989 skrev jag ett brev till ordföranden i den tyska röstforskarföreningen. Jag lät texten vara kvar i minnet på datorn (en Tandy med inbyggt minne). När jag tog fram texten för att radera den en tid senare, fanns efter brevet mer än en hel A4-sida full med bara två tecken: ü&ü&ü&ü&... Detta upprepades tre gånger till under sommaren, och har annars inte hänt vare sig förr eller senare.

13.8.90 skriver jag detta manus. Skärmen till min persondator börjar flimra, vänstra halvan av textbilden fladdrar som i vinden, skärmen slocknar och tänds igen... jag skyndar mig att få texten utskrivet i känslan av att nu brakar den snart ihop. (Den har inte burit sig åt så tidigare.)

Nästa kväll läser jag korrektur på förra numrets artikel om rösterna. Plötsligt hör jag en knall alldeles intill mitt vänstra öra, och ljuset från skrivbordslampan slocknar. Glasbollen från 60W-lampan faller ner på bordet, lyckligtvis utan att splittras: glödlampen sitter kvar i lamphållaren. Jag kan inte minnas mig ha upplevt ett liknande glödlampshaveri någon gång tidigare. Egendomliga sammanträffanden eller...? Den som har anlag skulle kunna bli mörkrädd för mindre. Det är dock ingenting mot vad Ken Webster berättar om – mer därom i nästa nummer.

Hur förklaras nära-döden-upplevelserna?

Agneta Uppman

Raymond Moody – en kort presentation

För 15 år sedan utkom i USA psykiatern Raymond Moodys första bok om upplevelser i dödens närhet, *Life after Life*. Den väckte enorm uppståndelse och blev omedelbart en bestseller som översattes till en mängd språk. På svenska kom den två år senare med namnet *I dödens gränsland* (Natur och Kultur).

Moody betonar i introduktionen till sin bok att den inte skall ses som ett vetenskapligt forskningsdokument och att han inte är ute efter att bevisa att det finns ett liv efter döden. En sådan bevisning tror han inte är möjlig. Vad han vill göra är att rikta strålkastarljuset mot ett fenomen som han funnit är allmänt förekommande, men som folk inte gärna talar högt om.

Dessa upplevelser, som han kallar *nära-döden-upplevelser*, NDU, uppvisar ett förvånansvärt likartat mönster oberoende av religiös, social och kulturell bakgrund hos den sjuke.

För att ge läsaren en allmän uppfattning om vad en NDU är konstruerar han sin "idealmodell", som innehåller följande viktiga moment:

- en känsla av att vara död
- frid och befrielse från smärter
- surrande, ibland "pinglande" ljud
- man lämnar kroppen
- man kommer in i ett mörkt tomrum eller en tunnel
- man färdas snabbt till en annan värld
- man möter döda vänner och släktingar
- man möter en "ljusgestalt", ett "Högre väsen"

- man gör en återblick på sitt liv
- man vill inte återvända

Moody framhåller att patienterna i regel upplevt sin NDU mycket positivt, att den lett till en vidgad och fördjupad livssyn, att den fått dem att värdesätta livet mer, samtidigt som de förlorat rädslan för döden. Många ser sin NDU som ett tecken på att det finns ett liv efter döden. Moody, som själv inte haft någon NDU, har kommit fram till samma ståndpunkt – NDU:n visar "en glimt av livet efter livet/döden".

I Moodys fotspår

Döden är ett mysterium som skrämmar och fascinerar. Ingen kan undgå att känna sig berörd. Den engelska titeln *Life after life* lockade säkert många att läsa boken och gav hopp åt människor som led av dödsångest.

Moody skrev två år senare ännu en bok i ämnet, och därefter följde mer vetenskapliga studier av bland andra psykologiprofessorn Kenneth Ring och kardiologiprofessorn Michael Sabom.

Termen "nära-döden-upplevelse" blev snart den allmänt vedertagna beteckningen för denna typ av upplevelse. Idag håller begreppet NDU på att etsa sig in i folks medvetande, och intresset för fenomenet har spritt sig till de nordiska länderna. Våren 1985 sändes Birgitta Sandstedts TV-program om NDU i serien *Mellan hägg och syren*. Vintern 1986 anordnades ett NDU-seminarium i Stockholm. Sommaren 1989 samlades läkare, vetenskapsmän och människor med egna NDUs till ett stort internationellt forskarmöte i Florö i Norge. I januari 1990 visade svensk TV programmet *Nära döden* i programserien *Vetenskapens värld* (repris i juli).

Agneta Uppman är lärare i engelska och svenska och författare till boken *Ut ur kroppen* (Natur och Kultur, 1987). Hon anser att de vanliga medicinska och psykologiska förklaringarna till nära-döden-upplevelser (NDU) har en alltför ensidig grund. Många läkare och forskare, bland dem dr Susan Blackmore, söker förklara NDUn som ett resultat av själva dödsprocessen, av en döende hjärnas sjukliga förändringar. Sådana förklaringar håller inte, menar Agneta Uppman och hänvisar till den närbesläktade ut-ur-kroppen-upplevelsen (UKU). En sådan kan nämligen fås i andra, icke livshotande situationer. En mer övergripande syn, som omfattar båda typerna av upplevelse utanför kroppen, bör kunna leda till rikligare förklaringar.

Det har alltså blivit acceptabelt att tala om döden och nära-döden-upplevelser.

Ut-ur-kroppen-upplevelsen (UKU)

Var då Moody först att skriva om detta märkliga fenomen? Nej, ingalunda. Men såvitt jag förstår var han den förste som begränsade sitt studium till upplevelser i *dödens närhet* – därav namnet NDU. Kenneth Ring, George Gallup, Michael Sabom med flera gjorde senare detsamma.

Men faktum är att *likartade* upplevelser kan fås i andra situationer än i dödens närhet. De kan uppträda i olika medvetandetillstånd och kallas allmänt *ut-ur-kroppen-upplevelser* (UKU). För det mesta är det fullt friska människor

Agneta Uppman

som har en UKU. Denna beteckning omfattar dock även till synes döende människors upplevelser. Många forskare och författare som har varit medvetna om den nära relationen mellan NDU och UKU, har nöjt sig med en enda term, nämligen den övergripande termen UKU.

Litteratur om UKU

Forskning kring UKU (med dess "undergrupp" NDU) har bedrivits både före och efter Moody. 1968 presenterade Celia Green, ledare för Institute of Psychophysical Research i Oxford, sina studier i bokform, *Out-of-the-Body Experiences*, 1971 kom psykiatern Nils-Olof Jacobsons utmärkta bok *Liv efter döden?*, där han behandlar fenomenet UKU utförligt i några kapitel, och 1981 skrev dr Janet Lee Mitchell boken *Out-of-Body Experiences*, för att bara nämna några stycken. Ingen av dessa författare har behandlat NDUn som ett isolerat fenomen, utan sorterat in den under UKUn och beskrivit alla de tänkbara situationer i vilka UKUn kan uppträda.

Kersti Wistrand redogör i antologin *Medvetandet och döden* för en undersökning gjord av läkarna Gabbard, Twemlow och Jones på 339 personer. Hon skriver: "90% av de personer som ingick i undersökningen hade upplevt UKU under andra tillfällen än vid nära-döden-upplevelsen. Resultatet visade att inget element som ingår i NDU är främmande för UKU, men att vissa drag, nämligen de som ingick i transcendensen, mer signifikant associeras med NDU vid analys med t-test."

I Celia Greens ovan nämnda forskningsrapport analyseras 400 personers UKUer ur olika synvinklar. Green inleder sin bok med att fastslå att UKUer kan inträffa som följd av många olika yttre omständigheter. Ingenstans tar hon speciellt fasta på UKUer i dödens närhet. I mängden av citat som hon använder för att belysa de olika inslagen i UKUn, har upplevelsen skett utefter hela skalan av tillstånd – hos friska, dåliga, trötta, sjuka, medvetlösa, döende eller till synes döende människor.

När får man en UKU?

En förutsättning för att man skall få en UKU är enligt min mening att man befinner sig i något slags *förändrat medvetandetillstånd*. Övergången till detta tillstånd kan ske så omärkligt att upplevelsen själv inte är medveten om det.

Man kan få en UKU

- när man är till synes fullt vaken och aktiv och sysselsatt med sådant som trädgårdsskötsel, bilkörning, promenader, föredragshållande; det separerade "jaget" blir då både åhörare och åskådare till sig själv; detta är ytterst ovanligt
- i lugna och avslappade tillstånd
- i meditativa och transliknande tillstånd
- som resultat av viljemässigt experimenterande
- under hynos
- i det så kallade hypnagoga tillståndet, i gränslandet mellan sömn och vakenhet; de flesta UKUer sker i detta tillstånd
- under sömn och drömmar; man upplever då att man "vaknar upp" i det utomkroppsliga tillståndet
- under inflytande av droger, till exempel LSD
- när man är sjuk, orolig eller stressad
- när man är sövd under operation eller vid barnafödsel
- när man är medvetlös till följd av olycka eller sjukdom
- när man är döende eller "kliniskt död".

Det är i de två sistnämnda fallen som beteckningen NDU är tillämplig.

Hur vanliga är sådana här upplevelser?

En undersökning gjord av George Gallup i USA 1982 har visat att ungefär var tjugonde vuxen amerikan har en NDU. Andra undersökningar av UKU, det vill säga sådana som omfattar alla situationerna, även de livshotande, visar att cirka var åttonde människa har en UKU någon gång i sitt liv. Ändå är inte UKUer särskilt vanliga. I undersökningsmaterialet handlar det i princip om en enda upplevelse per person. Det är ganska sällsynt att en person har flera NDUs/UKUer.

Hur ser en "typisk" UKU ut?

Följande kan upplevas under en UKU:

- känsla av förlamning i den fysiska kroppen
- surrande ljud, ibland hallucinationsliknande syner
- känsla av att lämna kroppen och flyta uppåt

Agneta Uppman

- känsla av glädje, frid, harmoni och smärtfrihet
- observationer av den fysiska omgivningen och egna kroppen
- färd genom mörker till ljus
- färd till olika platser i vår fysiska värld
- övergång till ett stadium där medvetandet tycks transcendera tid och rum och vidgas till att omfatta andra världar och andra dimensioner
- möte med avlidna anhöriga och vänner, "hjälpare"
- återvändande till den fysiska kroppen

UKUn uppvisar liksom Moodys "ideal-NDU" en hel del variationer. Det är inte alltid som alla moment ingår, men i stort sett följer den ett givet mönster.

Hos såväl friska människor som människor i dödens närhet kan upplevelsen indelas i två huvudmoment,

- a) det som rör den fysiska världen och de observationer man kan göra av den, och
- b) det "transcendentala" momentet, där man rör sig i andra verkligheter.

Likheterna mellan UKUn och Moodys "ideal-NDU" gäller såväl innehåll som upplevelsens reaktion på sin upplevelse.

En UKUare kan – liksom en NDUare – uppleva

"frid, glädje, outhärlig lycka och harmoni"
"känslan av att det som händer är verkligt"

"en viss likgiltighet inför den fysiska kroppen, även om man uppfattar den som döende eller död"

"glädje över att möta döda anhöriga eller andra hjälpande väsen"

"känslan av att vilja stanna kvar i det utomkroppsliga tillståndet".

Naturligtvis kan det finnas skrämmande inslag i UKUn, och visst händer det att UKUaren vill tillbaka till kroppen, men rädsla är inte en dominerande reaktion.

Tittar man på eftereffekterna hos UKUaren, är de i stort sett desamma som hos NDUaren: känslan av att ha varit med om något så sällsamt att det lett till en ny livssyn, där inställningen till materiella ting ofta omvärderas, där man ser en ny mening med livet och upplever en minskad rädsla för döden.

Är UKUn och NDU:n närbesläktade fenomen?

Är det befogat att tala om UKUn och NDU:n som närbesläktade fenomen? Ja, med tanke på vad som framhållits ovan är det det. Framför allt är det viktigt att se att det utomkroppsliga momentet förekommer hos båda, även om det ibland saknas hos NDU:n. Moody skriver i boken *Ljuset ur tunneln*: "Tunnelupplevelsen och ljusvarelser kan i och för sig lätt avfärdas som 'sinnesvillor', men även de mest skeptiska läkare blir svarslösa inför ut-ur-kroppenupplevelsen." På ett annat ställe i boken skriver Moody angående C G Jungs teori om NDU som en arketypisk upplevelse. "Men det stora problemet med denna teori, som jag ser det, är återigen att den inte förklarar ut-ur-kroppenupplevelsen. Så länge en teori inte gör det, så anser jag inte att den håller måttet."

Sabom skriver i sin bok *Vi upplevde döden*: "Alla som berättade om en NDU, beskrev den som om den hade inträffat utanför deras fysiska kropp." Vidare: "Därför kan termen 'utanför kroppen' tillämpas på alla delar av en NDU."

Likheter mellan upplevelserna hos friska människor och människor i dödens närhet är alltså påtagliga. Dock finns skillnader, först och främst i utgångssituationen. Men mycket tyder också på att NDU:n i många avseenden är klarare, intensivare och mer genomgripande, vilket är naturligt med tanke på omständigheterna. Den innehåller dessutom en del moment som i regel saknas hos friska människor – till ex-

empel möte med "Högre väsen" och "återblicken på livet".

Det är alltså inte fel att upplevelser i dödens närhet ägnas speciellt studium och har en egen beteckning, NDU. Men jag vill framhålla att man skall vara medveten om *släktskapet* med UKUn, eftersom detta kan ha betydelse för hur man förklarar NDU:n. Upplevelserna överlappar varandra. Det handlar om en gradskillnad snarare än en artskillnad. En som är väl införstådd med detta är Göran Grip, narkosläkare i Uppsala. Han har översatt böcker av Moody och Sabom till svenska. Som femåring hade han en egen NDU. Att UKUn och NDU:n är varandra närstående upplevelser betonar han ofta i olika sammanhang.

Varför uppfattas NDU som ett fenomen för sig?

I all vetenskaplig forskning finns en tendens till specialisering, till att fokusera ett studium till vissa avgränsade områden, utan att tillräckligt sätta in det man studerar i ett vidare sammanhang. När det gäller NDU, medför en begränsning av ämnet vissa fördelar. Det är ju relativt lätt att visa att iakttagelser som en NDUare gjort av återupplivningsförsöken av den egna kroppen är riktiga. Man kan exempelvis jämföra NDUarens observationer med sjukjournalerna. Dessutom tycks det som om tillståndet nära döden borgar för fler klärvoajanta, korrekta intryck av verkligheten än UKUarens avslappade. Under en NDU är ju den fysiska kroppen med alla dess sinnen bortkopplad, och inga fysiska funktioner stör upplevelsen. Förmodligen är medvetandet då klarare. En jämförelse mellan NDUarens upplevelse av den dramatiska yttre verkligheten och denna verklighet själv kan vara tacksam att göra, medan UKUarens upplevelse i en odramatisk situation i en välkänd miljö är mer oåtkomlig för forskningen. Överensstämmelser med verkligheten är dock inte sällsynta i UKUn. Ingela Cole beskriver i sin bok *Andra verkligheter* (Natur och Kultur) många slående överensstämmelser under flera UKUer, och själv har jag vid några tillfällen kunnat verifiera att det jag sett "utanför kroppen" verkligen inträffade så som jag såg det. Celia Green skriver: "Det finns knappast något som tyder på att den information om omgivningen som inhämtas av en person genom iakttagelser i ett utomkroppsligt

tillstånd är på något sätt felaktig." Samtidigt noterar hon att "avvikelser från verkligheten uppträder vanligen i samband med 'experimenterande' personers upplevelser, det vill säga sådana som framkallar sina UKUer viljemässigt eller åtminstone styr sina talrika UKUer, när de inträffar spontant". Detta skulle kunna vara förklaringen till att många av mina egna UKUer, där jag i viss mån kunnat styra händelseutvecklingen med viljan, uppvisar avvikelser från verkligheten. Min allra första, helt spontana, UKU var dock oerhört klar och verklighetsanknuten.

Nackdelar med att behandla NDU:n separat

Nackdelarna med att behandla NDU:n som ett separat fenomen blir uppenbara så snart man ger sig in på tolkningar och tänkbare förklaringar till fenomenet. De flesta som sysslar med UKU/NDU är medvetna om att det ännu inte finns någon heltäckande förklaring. Men många redovisar sin syn på vad som är tänkbar grundorsak till fenomenet, och om de då utgår enbart från upplevelser i dödens närhet, är risken stor att de kommer snett, att förklaringen blir bristfällig och alltför snäv.

Låt mig ta några uttalanden av dr Susan Blackmore som exempel. Hon är engelsk hjärnforskare och deltog i NDU-konferensen i Florö. Hon anser att NDU:n inte kan berätta om något som sker efter döden. Det saknas bevis för det. I stället ser hon NDU:n som en normal process i hjärnan, när man är nära döden. Hjärnan "destabiliseras" till följd av syrebristen. Det är den döende hjärnans desperata behov att få ordning i kaos som orsakar upplevelsen. "Hjärnan rekonstruerar världen på basis av den information den har, och den härrör bara från minnet och fantasin." När man minns, säger hon vidare, har man en tendens att se allting uppifrån. Man har med andra ord en UKU. Tunnelupplevelsen och ljuset förklarar hon på liknande sätt med sjukliga förändringar i den döende hjärnan.

Men Susan Blackmores förklaring har flera svaga punkter. Låt oss till exempel ta detta med "minnesbilder" som förklaring till det utomkroppsliga momentet. Om det skulle röra sig om minnen, hur förklarar man då alla observationer "utanför kroppen" som har visat sig överensstämma exakt med skeendet i den fysiska verkligheten och där personen ifråga inte haft någon som

helst kännedom om detta skeende innan, och inte heller kunnat få det på annat sätt än att "vara på plats" just då? I sådana fall kan det omöjligt röra sig om minnesbilder. Inte heller är det särskilt troligt – i ljuset av UKU i andra situationer – att det är en döende hjärnas reaktion inför den annalkande döden.

Susan Blackmore är inte ensam om att ha denna snäva infallsvinkel. Liknande synpunkter framförs ofta från medicinskt håll. Den vanliga medicinska förklaringen till NDU:n är att det rör sig om hallucinationer framkallade av mediciner, smärtstillande medel, syrebrist och överskott på koldioxid i hjärnan och blodet. En annan förklaring som nämnts är att NDU:n är ett "psykomotoriskt anfall" till följd av temporallobsepilepsi. Psykologiska förklaringar förekommer också. Upplevelsen kallas då "depersonalisation" och ses som egots försvar i en extrem, livshotande situation, ett förekande som leder till att man "ställer sig vid sidan av" det som händer.

Moody och Sabom medger att hallucinationer kan förekomma som följd av ovan nämnda fysiologiska, farmakologiska och psykologiska grundorsaker, men hävdar samtidigt att NDU:n som upplevelse inte alls stämmer in på dessa hallucinationer. Som "försvar" för NDU:n framhåller de bland annat de klara, logiska, sammanhängande intrycken, känslan av frid och lycka, känslan av verklighet, de verifierbara observationerna av den fysiska omgivningen samt NDUarens positiva reaktion på sin upplevelse, vilken i många fall leder till en ny livssyn och andlig tillväxt. Men det i mitt tycke starkaste argumentet, att en likartad upplevelse kan fås i andra situationer än i dödens närhet, använder de sig inte av. Därmed underlättar de för "skeptikerna" att bortförklara NDU:n som en hallucination härrörande från själva dödsprocessen!

Sabom antyder dock i sin bok att utgångspunkten för NDU:n kan vara en annan än den livshotande situationen. Han nämner i ett kapitel upplevelser hos personer som genomgått en större operation. "I själva verket finns det tre upplevelser som uppträdde utan att någon känd komplikation inträffat. Innehållet var emellertid helt likartat de ickekirurgiska NDUerna" ... "Många patienter beskrev händelseförloppet under operationen så som de 'såg' den från en punkt ovanför kroppen."

I slutet av sin bok sammanfattar Sabom något tvetydigt: "Min egen gissning är att den autoskopiska [utom-

Målning av Agneta Uppman

kroppsliga] upplevelsen på något sätt – neurokemiskt eller annorledes – utlöses vid ett speciellt stadium i döendet. Detta utlösande är uppenbarligen inte begränsat till nära-döden-situationen, eftersom man kan ha autoskopiska upplevelser under en mängd andra omständigheter – till exempel under narkos och – hos personer som tidigare haft en NDU – i andra livssituationer än närhet till döden."

Även Moody snuddar vid problemet NDUer i andra situationer, men har sin

ståndpunkt klar. Han frågar sig: "Hur kan en person som inte är sjuk eller skadad få en nära-döden-upplevelse? Mitt svar är att dessa människor inte haft någon NDU." Vidare skriver han att nära-döden-upplevelsen är en företeelse som är specifikt sammankopplad med dödens närhet och att den inte utlöses enbart av en svår sjukdom.

Logiskt sett har Moody rätt. Så länge han kallar denna upplevelse nära-döden-upplevelse, kan han lugnt bortse från likartade upplevelser i andra situa-

tioner. Men är det försvarbart att låsa fast sig vid en benämning? Logiken slår knut på sig själv.

Jag ställer mig frågan: Hur kommer det sig att varken Moody eller Sabom inser fördelarna med att påtala släktskapet mellan NDU och UKU? Varför avhänder de sig möjligheten att punktera "skeptikers" slutsatser om NDU som en döende hjärnas kaotiska fantasier? Jag anar svaret. Har man en gång valt att studera ett specifikt område, så måste man hålla sig inom det – till varje pris. Så tycks vetenskaplig forskning fungera, tyvärr.

En vanlig metod inom forskningen för att förstå eller förklara något är dock att jämföra det med något som är likartat. Så har man också, som vi sett, gjort med NDU. Den har liknats vid både psykomotoriska anfall och "depersonalisation". Men hade man låtit jämförelsen gälla även UKU i icke livshotande situationer, så hade man fått en betydligt mer nyanserad bild av fenomenet.

Det är lätt gjort att stirra sig blind på en viss förklaring eller tolkning. Gör man det, väljer man i regel bort andra tolkningar och löper då risken att missa den som ligger sanningen närmast.

Eget försök till tolkning

Jag vet inte själv vad en UKU/NDU egentligen är eller vad som utlöser den. Jag vet bara hur en UKU upplevs. Av mina cirka 60 UKUer har två inträffat under några korta kritiska ögonblick av medvetenhet och skulle kunna klassificeras som NDUs. Men varken jag eller någon annan vet hur kritiska dessa situationer var, eftersom jag var ensam i mitt sovrum, när de inträffade. Det föll mig heller aldrig in att beteckna dem som något artskilt från mina övriga UKUer – där fanns på sin höjd en gradskillnad.

Jag hoppas dock att de vanliga medicinska förklaringarna inte håller, för det skulle innebära att jag varit "nära döden" samtliga gånger jag haft en UKU. Men det förefaller otroligt att jag varit nära att dö, för efter de flesta av mina UKUer har jag känt mig psykiskt och fysiskt starkt, uppmuntrad och lycklig.

Min egen uppfattning är att UKU/NDU har med beskaftenheten av medvetandet att göra. Här är några funderingar i all korthet:

Vid de sällsynta tillfällena när en människa får en UKU/NDU, har en okänd mekanism, troligen förborgad i det undermedvetna, råkat stimuleras.

Detta ger upphov till vissa hjärnförändringar, som leder till att människan upplever sig vara i ett speciellt "förändrat medvetandetilstånd". Samtidigt vidgas medvetandet till att omfatta en "större verklighet". Det kan då också förändra sin medelpunkt till en punkt "utanför kroppen". Detta är, antar jag, en naturlig process, en grundläggande funktion hos medvetandet, men en mängd faktorer måste samverka för att så skall ske. Vilja, avslappning, själv-suggestion, hypnos, visualisering med mera räcker inte ensamt för att utlösa

De vita händerna

Höst 1985. Jag hade haft stora andningssvårigheter flera nätter i följd. En natt kulminerade besvären i något som jag tror var ett kraftigt allergi- eller astmaanfall. Upplevelsen började drömligt, men övergick sedan i absolut klarhet. Jag citerar från min bok *Ur ur kroppen* (NoK 1987):

"Jag sov och drömde att jag stod lite lätt framböjd. Det var svårt att andas. Andetagerna var rossliga och ljudliga. De ekade i mitt huvud. En liten aning luft fick jag in i lungorna, men inte mer än att jag nätt och jämnt kunde hålla mig uppe.

När svårigheterna att andas ökade sjönk jag ned på knä. Per (min man) fanns någonstans i närheten av mig, och jag sträckte fram händerna mot honom, vädjande om hjälp. Men han hade ingen hjälp att ge mig.

Paniken steg inom mig. Nu var det totalt stopp. Ljuden tystnade. Det gick inte att andas längre. Jag kämpade vilt några sekunder(?), men tvingades sedan ge upp.

Så var allt slut. Allt var över. Ett sista ögonblick av desperation... och sedan – *lättnad!* Jag behövde inte andas längre! Jag behövde inte andas! Vilken obeskrivlig känsla av befrielse!

I samma ögonblick flöt jag sakta upp i luften och blev liggande på rygg. Framför mig såg jag mina fötter och andra delar av min dimlika kropp. Där var också något som liknade en öppning. Den var ljus och omgiven av ett skimrande töcken.

UKU, inte heller en livshotande situation. Ibland har jag undrat: måste det kanske till någon okänd yttre faktor, någon form av påverkan "utifrån"?

Förhoppningsvis får vi en dag en hållbar förklaring på fenomenet UKU/NDU. Men till dess gäller det för forskningen att inte begränsa studierna till en ensidig utgångssituation, utan vidga dem till att omfatta alla tänkbara situationer som denna märkliga, omtumlande upplevelse kan uppträda i. Det tror jag att både NDU-forskningen och NDU-patienterna är betjänta av.

Det var då jag såg att jag var buren – buren av vita händer! Förundrat tittade jag på alla dessa händer som så varsamt bar mig framåt. De var spröda och bleka och jag kände det lätta trycket av dem mot min kropp. Men de var mer än händer – de var *kärlek!* De utstrålade utsäglig, 'komprimerad' kärlek!

En stilla lyckokänsla uppfyllde mig. Ro. Trygghet. Lättnad över att inte behöva andas. Absolut klarhet. Framför mig skimret av ljus i olika färger... och så vaknade jag upp, med ett våldsamt ryck. Lungorna fylldes med luft i krampaktiga, utdragna flämtningar. Hjärtat bultade hårt. Näsgångarna var helt igensvullna, och käkarna värkte av spänningen. Ansiktet låg till hälften nedborrat i kudden."

Kommentar: Min far, som är läkare, antog att jag blivit medvetlös några sekunder till följd av syrebristen. I och med medvetenheten slappnade musklerna i käkarna av och hakan föll ned. Därmed hade jag fått luft och andningen hade kommit igång igen.

I upplevelsen ingår följande moment: andningssvårigheter, medvetenhet, känslan av att vara död ("allt är över"), intrycket att lämna kroppen och flyta uppåt i en dimlik kropp, färd mot ljus, "omhändertagande" av icke-fysiska, kärleksfulla väsen, klarhet, frid, lycka.

Min reaktion på upplevelsen efteråt: lugn, lättnad, glädje minskad rädsla för döden.

Någonting främmande

En intervju med professor Peter Sturrock

En framstående vetenskapsman söker svar på frågor som de flesta forskare helst vill strunta i.

Bruce Goldman

När en person som Peter Sturrock börjar intressera sig för oidentifierade flygande föremål (UFO) måste till och med den mest övertygade skeptiker fråga sig vad som finns där ute.

Sturrock är en framstående Stanford-professor i rymdvetenskap och astrofysik. Han har offentliggjort mer än 150 naturvetenskapliga uppsatser. 1949, när han var forskarstuderande vid universitetet i Cambridge, fick han det prestigefyllda Cambridge Rayleigh-priset för sina teoretiska forskningar i elektronfysik. Sedan dess har han gjort grundläggande framsteg i plasmafysik och astrofysik, och han har fått flera ytterligare belöningar för sitt arbete om gravitation och solfysik.

Sturrock är *fellow* vid *American Association for the Advancement of Science*, *American Physical Society* och *Royal Astronomical Society*. Sedan 1983 har han tjänstgjort som biträdande direktör för Stanfords center för rymdvetenskap och astrofysik. Under

de senaste tio åren har Sturrock utvecklat ett livligt intresse för ett ämne som de flesta naturvetenskapliga tidskrifter vägrar att ta på allvar.

Vad är det i den kontroversiella ufo-frågan som fascinerar Sturrock? Och varför kände han ett behov av att 1982 starta en organisation – *Society for Scientific Exploration* – i syfte att utforska ett helt spektrum av fenomen som naturvetare helst brukar strunta i, om de inte bara avspisar dem på stående fot?

För att få svar på dessa och andra förbryllande frågor har Bruce Goldman, som är naturvetenskaplig författare och bor i San Francisco, gjort följande intervju med Sturrock.

Bruce Goldman: Vi läser och hör alla slags berättelser som är svåra att tro på – berättelser om flygande tefat och små gröna gubbar, om Loch Ness-odjuret och Storfot, om medier som kan böja metallföremål genom att bara stirra på dem. Hur bedömer du sådana rapporter?

Peter Sturrock: Man måste vara skeptisk, men objektiv, och samla in allt bevismaterial man kan hitta. Kanske kommer denna strävan att bära frukt, kanske inte. Det finns ingenting som kan ersätta noggrann forskning.

Tänk till exempel på vad som händer när man ber vanliga människor att koncentrera sig på en apparat som på en

slump tar fram udda och jämna tal. Vissa forskargrupper har samlat vad jag tycker är ett imponerande bevismaterial för att de slumpat som kommer från denna apparat på något sätt kan påverkas av en människas tankar.

Å andra sidan kan noggrann forskning också vederlägga påståenden, som görs. 1985 befann sig till exempel fysikern Tony Woolrich i Himalaya och fotograferade vad han trodde var en yeti (ofta benämnd Den vederstyggelige snömänniken). Han tog med sig foton, som han hade tagit, till Manchester i England. Där visade han dem för zoologer och andra intresserade experter, och de blev mycket imponerade. Men 1988 for Woolrich tillbaka till exakt samma ställe, med bättre fotoutrustning, och tog fler foton från flera olika håll – och då upptäckte han att det han hade fotograferat i själva verket var en klippa!

Bruce Goldman: Hur är det med ufon? Har du fått falskt larm någon gång?

Peter Sturrock: Visst. Låt mig nämna ett exempel. För ungefär tio år sedan, eller litet mer, berättade en vän från Lockheed för mig om en film, som hade tagits under en raketflygning från White Sands i New Mexico, och där det påstods att ufon var synliga. Det väckte verkligen mitt intresse, så jag fick tag på filmen och en mängd ytterli-

gare data. Jag granskade filmerna ruta för ruta, och hittade där, tydligt synliga, kanske tre eller fyra runda och ljusa föremål, som rörde sig i mycket konstiga banor mot en för övrigt mörk himmel. Tänk nu på, att denna film togs från en raket som befann sig på mer än 80 kilometers höjd och var på väg uppåt, bort från jorden!

Till slut visade det sig dock att bilderna inte var några skivor långt borta, utan oskarpa bilder av små partiklar av damm, färg eller någonting annat från själva raketerna.

Bruce Goldman: Så där försvann alltså ett ufo till! Skulle man inte kunna ha bättre tur, om det finns litet fysiskt bevismaterial – till exempel en skärva som har stötts ut ur ett utblåsningsrör?

Peter Sturrock: Sådana fall är mycket svåra att få tag på. Och de är inte så lätta att undersöka heller. Ta till exempel fallet med ett föremål som enligt uppgift exploderade 1957 ovanför en strand i Ubatuba i Brasilien.

Det enda vi har i dag i fråga om ögonvittnen är ett brev som en okänd person skrev till en tidningskorrespondent, och i vilket händelsen beskrivs. Men författaren bifogade faktiskt några skärvor som han hade plockat upp efter den påstådda explosionen.

Materialet analyserades på ett laboratorium i Rio de Janeiro, och man fann att det var häpnadsväckande rent magnesium. När jag undersökte saken fann jag, att de instrument som användes vid provet borde ha varit känsliga nog att upptäcka orenheter i storleksordningen hundra per million. Det betyder att materialet var nästan rent magnesium – mycket renare än det man lätt kunde få från kommersiella tillverkare vid den tiden.

Ytterligare prov har sedan dess utförts vid laboratorier i USA och Frankrike, men dessa har inte lett fram till några enhetliga resultat. Några av dessa mätningar påverkades förmodligen negativt av ytliga orenheter. Nu har jag själv i min ågo det enda som man vet finns kvar av detta material – och det är bara några milligram. Jag försöker ordna mer avgörande prov och, vilket är lika viktigt, jag samarbetar med kolleger i Brasilien, som följer upp fallet. Vanligen har man vittnen och önskar att man hade fysiska bevis. Här har vi fysiska bevis och önskar att vi hade vittnen!

Bruce Goldman: Hur myntades egentligen termen "flygande tefat"?

Peter Sturrock: Den 26 juni 1947 flög affärsmannen och piloten Kenneth Arnold, från Boise i Idaho, över bergskedjan Cascade i staten Washington,

när han fick se det som han senare beskrev som en kedja av nio ljusa föremål som flög i ett slags vågliknande formering nära bergstopparna.

Arnold kände terrängen väl. Genom att klocka hur lång tid det tog för föremålen att färdas från en bergstopp till en annan, räknade han ut att deras hastighet var ungefär 2 550 kilometer i timmen. När han beskrev deras rörelse, sade han att de hoppade ungefär som ett tefat skulle ha gjort, om man kastade det utefter en vattenyta. På så sätt myntades termen "flygande tefat".

Bruce Goldman: Var detta den första ufo-observation som någonsin dokumenterats?

Peter Sturrock: Inte alls, men ungefär vid den tiden inledde USAs flygvapen en serie studier för att undersöka ufo-rapporterna. En statistisk analys från slutet av fyrtiotalet, som ingick i Project Sign, delade upp de olika formerna, som hundratals rapporterade föremål hade, i fyra kategorier. De vanligaste var tefatsformade, sedan kom torped- eller cigarrformade föremål, därefter sfäriska, och återstoden beskrevs som "ljusklot". Flera ytterligare studier har gjorts vid senare tidpunkter, och i alla dessa studier är hela tiden den relativa frekvens med vilken dessa former rapporteras konstant.

Bruce Goldman: Du säger *hundratals* fall bara under slutet av fyrtiotalet? Hur många forskare satte flygvapnet in för att bevaka dessa fall?

Peter Sturrock: Det var inte många. Programmet, som höll på fram till slutet av 1969, sysselsatte bara några få personer i flygvapnet. Deras konsult, J Allen Hynek, som var ordförande för astronomiska institutionen vid Northwestern University, kunde visa att många rapporter förmodligen gällde observationer av celesta föremål – stjärnor, planeter eller meteoror. Många andra rapporter förklarades som ballonger och landningsljusen på flygplan.

Efter hand som åren gick, fann Hynek dock att han fick allt svårare att bortförklara de många fall som framlades för honom. När hans tjänst löpte ut, hade han bestämt sig för att "äkta ufon" förmodligen låg bakom en del av dessa rapporter, varför han under återstoden av sitt liv ägnade stor kraft åt studiet av ufo-observationer.

Bruce Goldman: Vad var det som tände ditt intresse för ämnet?

Peter Sturrock: Det enda giltiga skälet att börja studera ufon är att frågan ramlar över en av en ren slump! Om någon börjar ägna sig åt det med full avsikt – tja, då kan man ifrågasätta

hans omdöme.

Den slump som förde in mig på detta område inträffade för ungefär femton år sedan, när en fransk naturvetare vid namn Jacques Vallée fick anställning hos min astrofysiska grupp. När han hade varit här några veckor, fick jag veta, att han hade skrivit flera böcker om ufo-frågan. För att sätta mig in i hans intressen läste jag en eller ett par av dessa böcker. Sedan läste jag Condon-rapporten, och det var den som verkligen tände mitt intresse.

Bruce Goldman: Vad var då Condon-rapporten för någonting?

Peter Sturrock: Den var resultatet av en studie, som flygvapnet lät göra 1966. Den är den enda icke hemligstämplade ufo-studie som regeringen någonsin har finansierat, och alltså ett mycket viktigt dokument på ufo-området.

Edward Condon, en framstående professor i fysik vid University of Colorado, var vetenskaplig ledare. Han deltog inte det minsta i fältarbetet, men som ledare hade han rätt att skriva vad han ville när det gällde att sammanfatta rönen och göra rekommendationer. Och det var just det han gjorde.

Del ett av Condonrapporten innehåller Condons rekommendationer. Del två är hans sammanfattning. Del tre är en serie av sju sammanfattningar, skrivna av medlemmar av personalen. Del fyra är mycket omfattande och rymmer medlemmarnas rapporter om cirka 60 fall, som granskades i detalj.

Om man börjar från början och läser Condonrapporten från sidan 1, får man mycket snart intrycket att själva studien var bortkastad tid och att det inte behövs några ytterligare undersökningar. Detta var också den rekommendation, som Condon gav flygvapnet 1968. Flygvapnet accepterade Condons rekommendation och lade ned Projekt Blue Book följande år.

Men det finns ett dokument som jag skall kalla *anti-Condonrapporten*. Man får ett exemplar av den genom att ta Condonrapporten och läsa den åt andra hållet. Om man gör det, kanske man reagerar på samma sätt som jag gjorde – jag hade stora svårigheter att få Condons sammanfattning av studien att stämma med det som hans egen personal hade skrivit. I mina ögon finns det en mycket allvarlig brist på överensstämmelse.

Bruce Goldman: På vilket sätt?

Peter Sturrock: I sin diskussion av observationer som stöddes av fotobevis nämnde Condon till exempel inte alls en "resterande grupp av oidentifierade fall", som den forskare som studerade

dem beskrev som "inte oförenliga med hypotesen att okända och märkliga flygfarkoster har trängt in i Förenta staternas luftrum".

Condon ägnade också tre sidor i sin sammanfattning åt fall där visuella rapporter styrktes av radarobservationer. Condon citerade, eller rättare sagt felciterade, sin egen personal att det inte fanns något fall där meteorologiska orsaker inte kunde förklara radarobservationerna. I del tre skrev Gordon Thayer, som tillhörde Condons personal, om "en liten med viktig återstod av fall från radarvisuella dokument, som inte har fått någon rimlig förklaring".

En sådan händelse inträffade 13–14 augusti 1956 i närheten av Lakenheath i England. RAF fick i hast fram ett flygplan för att undersöka saken. Det hade gjorts visuella observationer av runda, vita objekt som rörde sig med hög hastighet och plötsligt ändrade riktning, och dessa observationer stämde överens med radarobservationer som hade gjorts på två olika platser på marken. Flygplanet försökte gen-skjuta ett av dessa objekt, som sedan såg ut som om det kretsade bakom planet och följde efter det trots pilotens manövrer. Till slut, när piloten började få ont om bränsle, återvände han till basen.

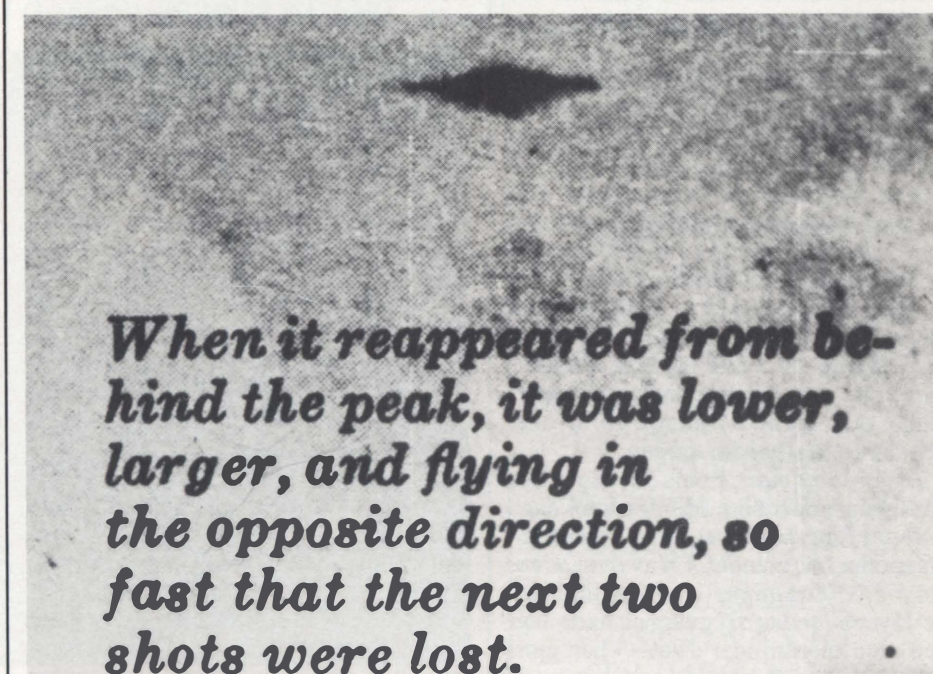
"Det överväldigande bevismaterialet", skrev forskaren, "tyder på möjligheten av ett äkta uto i detta fall." Condon gjorde inte någon som helst hänvisning till detta fall.

Bruce Goldman: Hade Condonrapporten också andra brister?

Peter Sturrock: Ja. Många av de fall, som Condon tog upp, borde över huvud taget inte ha betraktats som fall. De var lätta att förklara, liksom 90 procent av de rapporter som ufo-forskarna kom i kontakt med. Men här har vi också en konstig sak: Av de hundratals fall som flygvapnet har tittat på, förhåller det sig på det viset, att ju bättre data som funnits tillgängliga, desto sannolikare har det varit att fallet till slut skulle klassificeras som okänt. Det är mycket egendomligt, för om allt verkligen kunde förklaras, skulle man vänta sig det motsatta resultatet: att ju bättre data är, desto *mindre* sannolikt är det att någonting till slut skall föras till kategorin okända fall.

Bruce Goldman: Om Condonrapporten ger anledning till så många obesvarade frågor, varför tror du då att Condon själv bestämde sig för att ytterligare forskning skulle vara bortkastad tid?

Peter Sturrock: En möjlighet är att

UFO-bilder från NICAP, en seriös amerikansk UFO-studiegrupp, nu nedlagd.

Condon egentligen inte ville ha arbetet, men att han ändå hamnade i det av någon anledning. Så då brakade han åstad utan att på allvar titta efter vad hans personal hade skrivit. En annan möjlighet är att det fanns ett hemlighållet program.

Bruce Goldman: Ett hemlighållet program?

Peter Sturrock: Låt mig uttrycka det så här: Om Flygvapnet ville bli kvitt ufo-problemet, skulle ett förnuftigt sätt att uppnå det syftet vara att ordna med en oberoende undersökning och låta ledaren för denna komma fram till att ytterligare undersökningar skulle vara bortkastad tid, och att sedan se till att denna slutsats bekräftades av vetenskapsakademien.

Bruce Goldman: Har du under loppet av dina undersökningar någonsin funnit anledning tro att någon statlig institution undanhåller information för allmänheten?

Peter Sturrock: Vi vet nu att flygvapnet och CIA faktiskt undanhållit information. De utförde studier som hemligstämplades. Men jag kan av naturliga skäl inte veta om någon institution undanhåller information i dag.

Bruce Goldman: Vilka är det som ser ufon?

Peter Sturrock: De flesta rapporterna kommer från vanliga människor – eller rättare sagt från ett slumpartat urval av befolkningen. Det finns en viss andel knäppgökar i befolkningen, och alltså får man en del rapporter från knäppgökar. Det finns en viss andel piloter i befolkningen och alltså får man en del rapporter från piloter.

Bruce Goldman: Hur reagerar de vetenskapliga kretsarna på sådana rapporter?

Peter Sturrock: Jag undersökte vad medlemmar av *American Astronomical Society* sade om ufon 1977. Mer än hälften av dem som svarade ansåg att frågan förtjänade ett vetenskapligt studium. Dessutom rapporterade mellan fem och sex procent av medlemmarna egna möjliga uto-observationer.

Men dessa vetenskapsmän sade sin mening i förtroende. Varje vetenskapsman skulle ha varit mycket försiktigare, om han gjort ett offentligt uttalande, och skulle ha intagit en mycket negativare attityd till frågan.

Bruce Goldman: Finns det några trovärdiga grupper som spårar ufon i dag?

Peter Sturrock: Det finns flera organisationer här i landet. En av dem, *Center för UFO Studies* – som grundades av Hynek, sedan flygvapnet hade lagt ned sina utredningar 1969 – har gjort många undersökningar.

Frankrikes motsvarighet till vårt

Nasa har upprättat en egen utmärkt liten undersökningsgrupp som heter *Group d'Etude des Phénomènes Aérospatiaux Nonidentifiés*, eller GEPAN.

Detta är den enda kända icke hemligstämplade statliga undersökning som pågår. GEPAN är officiellt knutet till krigsmakten och till franska polisens gendarmeri. Det finns väldiga fördelar med att vara en officiell organisation. Då öppnas en massa dörrar, som annars skulle ha förblivit stängda.

Om en ufo-rapport lämnas in hos den lokala polisen, blir gendarmeriet inkopplat. Då talar det med vittnen, samlar in prover och underrättar snabbt forskarna på GEPAN. Om ett fall ser ut att vara viktigt, skickar GEPAN ut undersökare, som har befogenhet att begära hjälp från vilket franskt laboratorium som helst.

Ett av de många mycket intressanta fall som GEPAN har undersökt, gäller ett vittne som heter Colini, och som bor i södra Frankrike. Den 8 januari 1981 var han hemma på sin lilla gård och byggde ett tak till ett nytt pumphus, medan hans fru arbetade i staden. Sent på eftermiddagen hörde han ett svagt visslande ljud. Han tittade upp från arbetet och fick syn på ett mörkgrått, cirkelrunt föremål, ungefär två och en halv meter i diameter, som rörde sig mycket snabbt i riktning mot hans egendom. Han tyckte det såg ut som två stora skivor som satt ihop längs kanten. Objektet ändrade aldrig hastighet. I stället slog det i marken "som en sten". Pang!

Förbryllad gick Colini försiktigt närmare för att kunna se bättre. När han stod mindre än sextio meter från föremålet, höjde det sig ungefär två meter. Sedan vek det av och försvann snabbt mot dagshimlen.

Det var mörkt när hans fru kom hem, och hon trodde honom naturligtvis inte. Men på morgonen tog han henne med sig till platsen där föremålet hade landat. Där såg de en räfflad ring som var ungefär en decimeter tjock och drygt två meter i diameter.

Hans fru berättade för grannarna, vilka på Colinis begäran kontaktade gendarmeriet. Gendarmeriet kom till Colinis gård, hörde vittnen, fotograferade och tog prover på jorden och växtligheten.

Det växte alfalfa i närheten. Gendarmerierna tog en serie alfalfaprover, från platser långt innanför ringen och till platser långt utanför den. De lade noggrant proverna i plastpåsar, etiketterade dem och skickade dem till *Institut National de la Recherche Agronomique*, där de analyserades av doktor Michel Bounais. Senare samlade GE-

PAN själva in jordprover.

Bounais analyserade mellan 20 och 30 olika kemiska beståndsdelar hos växterna. Han fann att den biokemiska sammansättningen – till exempel klorofyllen – varierade med avståndet från ringen.

Detta är ett anmärkningsvärt fall, för även om man skulle vilja förklara det som en förfälskning, så kan varken Bounais själv eller någon annan, så vitt jag vet, komma på något sätt att förändra växterna så att man skulle få de resultaten.

Nu har jag i min ägo en del av den jord, som man fann i ringen. Jorden har uppenbarligen pressats samman på ett ganska egendomligt sätt, och det finns tecken på att den har hettats upp. Jag söker expertråd hur jag skall bevara proverna och leta efter spårämnen i dem.

Bruce Goldman: Hur kom ert Sällskap för vetenskaplig forskning igång?

Peter Sturrock: Nästan alla de medlemmar i *American Astronomical Society* som svarade på min enkät 1977, sade att de skulle vilja få mer information om ufo-problemet, men att de ville få denna endast genom opartiska tidskrifter. Svårigheten var att de existerande tidskrifterna, som *Science* och *Nature*, helt enkelt inte innehåller några artiklar om detta problem – en het potatis! 1982 bildade vi därför ett nytt sällskap, och 1987 gav vi ut första numret av *Journal of Scientific Exploration*.

Bruce Goldman: Vad hoppas ni att er organisation skall kunna uträtta?

Peter Sturrock: Det första målet är att få de här frågorna luftade och diskuterade. Inte för att det kommer att leda till några snabba svar, för vetenskap är normalt en långsam process, men om tillräckligt många vetenskapsmän blir intresserade, och om en tillräcklig diskussion pågår tillräckligt länge, så kan vi kanske om tio år säga: "Nå, nu har vi löst ett av de där mysterierna. De andra har vi fortfarande kvar, men just den här anomalin kan vi förklara."

Jag anser att vetenskapssamfundet som helhet har ett visst ansvar inför allmänheten. Vi stöds av USAs skattebetalare. Det vi gör, sker normalt inte som en direkt reaktion på allmänhetens intressen. Vi reagerar snarare på intressen som finns hos vissa byråer, som får råd från andra experter, och så vidare. Nå, jag vill inte påstå att det är något dåligt system. Men när hela vetenskapssamfundet struntar i ett område, som allmänheten skriker för att få veta mer om, då tror jag att man måste fråga sig om vi verkligen till fullo uppfyller vårt ansvar mot allmänheten i USA.

Bruce Goldman: I fråga om ufon så antar jag att den mest fascinerande möjligheten är att vi får besök av intelligentare varelser från någon annan planet, som kretsar kring någon annan stjärna.

Peter Sturrock: Condon och Hynek har oberoende av varandra – och med helt olika tankebanor – övervägt den möjligheten och förkastat den. Condon gjorde gällande att det skulle ta alldeles för lång tid för utomjordingar att resa till jorden, och Hynek hävdade att det fanns alldeles för många ufo-rapporter för att alla skulle kunna bero på resor från en annan stjärna till jorden. Condon menade därför att förklaringen måste vara enklare, medan Hynek ansåg att den kanske är mer komplicerad.

Bruce Goldman: Var står du då själv i den här frågan?

Peter Sturrock: Ufo-problemet är så komplicerat, att jag väntar mig att lösningen också är komplicerad. Uforapporterna har också en kuslig aspekt, så kanske blir svaret inte bara komplicerat utan också kusligt! Nå, jag har ingenting emot att ha att göra med det komplexa, men jag känner mig mycket illa till mods när jag har att göra med det kusliga – eller det som Hynek kallade "det främmande".

Så kanske är vi inte beredda att lösa det här problemet. Naturvetenskapen är trots allt inte mer än 2000 år gammal, och det är bara en bråkdelens sekund av universums ålder. Arthur C Clarke påpekade en gång att om vi skulle konfronteras med en verkligt avancerad civilisations teknologi, så skulle vi knappast kunna skilja den från magi. Detta får folk att spekulera om parallella uni-

versa och utomjordingar som har lärt sig att resa i tiden eller snabbare än ljuset.

Å andra sidan kanske ufo-rapporterna beror på något mer eller mindre naturligt fenomen, om vilket vi är – och en tid kommer att förbli – totalt okunniga. Det finns naturligtvis en tredje möjlighet, nämligen att det varken finns något nytt fysiskt fenomen att upptäcka eller några intelligenta varelser att möta. Men i så fall återstår för vår del det nedslående problemet hur vi skall kunna förstå en världsfattande masspsykologisk process som på något sätt ger upphov till dessa rapporter, med egendomliga men igenkännliga mönster, utan någon identifierbar orsak.

Bruce Goldman: Var står vi i så fall?

Peter Sturrock: När det är så svårt att välja mellan två hypoteser, så behöver vi uppenbarligen mycket mer och mycket bättre data. Och efter fyrtio års forskning är detta i dag fortfarande den främsta utmaningen för ufo-forskarna.

Men kommer då mer och bättre data att göra det korrekta svaret uppenbart? Det skulle jag inte satsa särskilt mycket på. Som J B S Haldane en gång anmärkte: "Universum är inte bara konstigare än vi föreställer oss, utan konstigare än vi kan föreställa oss."

Artikeln är översatt från den amerikanska tidskriften *New Realities*, maj-juninumret 1989. Bruce Goldman är Bachelor of Arts i filosofi vid University of Wisconsin, Bachelor of Science i fysisk teknologi vid University of Colorado och Master of Arts i cellbiologi vid Harvard University.

Översättning GUNNAR GÄLLMO

Ingen är onyttig här i världen, som lättar livets bördor för en annan.

Charles Dickens

"SUNRISE"

är en Engelskspråkig tidskrift från TEOSOFISKA SAMFUNDET – PASADENA

Pris 60:- för 6 nr/år. Skriv gärna och begär ett gratis ex. till Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:—

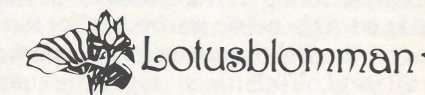
Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:—

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:—

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:—

I bokhandeln eller direkt från förlaget

— bokhandeln med böcker om personlighetsutveckling, filosofi, religion, astrologi, terapi, meditation m m.

Öppettider
Vardagar 14.30—18
Lördagar 10—13

Västergatan 8,
352 30 VÄXJÖ
Tel 0470/237 37

UFO-foto från NICAP.

I Sökaren nr 5, ett reportage om "Ante Jonssons sällsamma upplevelser", riktade journalisten Clas Svahn kritik mot Sune Hjorths aktivitet inom UFO-området. Hjorth svarar i detta nummer, och Svahn replikerar till Hjorth.

Ante Jonsson – vår egen Marco Polo

Ante Jonssons upprepade och ännu pågående kontakter med företrädare för en vida överlägsen utomjordisk civilisation – och främst då med en rymd kvinna som kallar sig Jenny – är givetvis så märkliga, att de förtjänar all möjlig publicitet. Men då bör framställningen helst inte vara så tendentiös och – när det gäller vissa biomständigheter – så förljugen som den är i Clas Svahns artikel i SÖKAREN nr 5/90.

Huvudframställningen utmynnar visserligen inte i ett avfärdande påstående att Ante måste ha drömt eller fantiserat ihop alltsammans, utan snarare i att artikelförfattaren säger sig inte veta vad han skall tro. Ante får till och med betyget, att han "ger ett mycket samlat och gott intryck", och att han "är också mycket ödmjuk inför de händelser han påstår sig ha varit med om". Men det undersökningsmaterial, som Svahn drar fram, är ensidigt och konsekvent allt som på något sätt skulle kunna tolkas som att det varit något konstigt som föregått i Antes hjärna. Det objektiva innehållet i Antes berättelser lämnas fullständigt därhän!

Ändå är det givetvis detta objektiva innehåll, som borde ha varit gransknings huvudföremål. I en rättegång är det givetvis inte oväsentligt att ställa frågan om vittnets trovärdighet i största allmänhet, om han har några skumma motiv för att inte säga som det var, om

han är sinnesrubbad eller dylikt. Men minst lika viktigt är väl ändå att bedöma själva berättelsens trovärdighet, dess inre logik, dess överensstämmelse med andra kända fakta etc!

Beträffande vittnets trovärdighet i detta fall vill jag tryggt påstå, att Ante inte är känd för att vara någon lögnhals eller mytoman, tvärtom, och inte heller är han känd för att vara någon fantasi-människa. Däremot framgår det mycket klart av hans berättelse, att han är en skarpögd iakttagare med sinne för detaljer!

Det framgår också av berättelsen, att han lämnar klara och rediga beskrivningar av en avancerad teknisk apparatur, som vi inte har maken till här på Jorden, och han återger en historisk information, som inte står att läsa i några jordiska textböcker! Hur skulle han ha kunnat drömma eller fantisera ihop sådana saker? Det vi faktiskt drömmar eller fantiserar ihop, det är sådant som hör till människors normala erfarenhet, även om vi stuvor om det i drömmen eller i fantasin. Ett sådant erfarenhetsmaterial hade Ante alltså inte att utgå ifrån, han hade inte ens kunnat läsa sig till det i en science fictionbok. Min slutsats: han måste själv faktiskt ha varit med om detta och t ex sett med egna ögon hur stora stenblock med hjälp av egendomliga maskiner ficks att sväva fritt i luften och skars till byggstenar av lämplig storlek! Och han

måste själv ha åkt på denna med datakort programstyrda elektromagnetiska skiva, som de har i stället för bil, och som behagligt svävar iväg en meter över markytan!

Antes berättelse stämmer också mycket väl med liknande kontaktberättelser av andra ombordtagna personer, som t ex George Adamski. En likhet är att de båda uttryckligen och enträget varnades för våra vanvettiga jordiska förehavanden, dvs inte bara vår besynnerliga vana att hata och slå ihjäl våra medmänniskor i krig, om de råkar stå i vägen för de privilegierade makthavarnas intressen, utan alldeles speciellt förberedelserna för ett kärnvapenkrig!

De utomjordiska civilisationerna är nämligen mycket oroliga för att vi ska utplåna livet på denna planet, vilket vi på grund av vår etisk-sociala underutveckling just står i färd med att göra. En sådan katastrof skulle inte bara göra Jorden obeboelig, utan också få allvarliga återverkningar långt ut i rymden och bl a stora den interplanetariska rymdtrafiken, som ju bygger på ett utnyttjande av geomagnetiska och andra kraftströmmar i rymden.

Ante fick alltså med egna ögon se en planet i vårt solsystem, som en gång hade blivit förstörd i ett kärnvapenkrig. Och man talade om för honom, att så här kan det gå för oss jordingar också, om vi fortsätter som hittills! Det var säkerligen detta varnande budskap,

Ante Jonsson. Foto Clas Svahn.

Sune Hjorth

som var den högre utvecklade civilisationens huvudmotiv till att låta Ante komma ut i rymden. Det vore kanske nyttigt för vår enfaldiga högfärd, om vi gjorde klart för oss, att vi på grund av vår etisk-sociala underutveckling i verkligheten är de stora problembarnen på vårt håll i universum, solsystemets värstingar helt enkelt!

I enlighet med rymdfolkets önskan kommer alltså Ante ut till allmänheten med sin ärliga och sannfärdiga berättelse i den bok som vi publicerat tillsammans. Trots sitt oerhört sensationella innehåll blir boken nästan fullständigt ihjältigen i massmedia. I de få fall som den blir recenserad får den antingen fint beröm eller också möts den av en förstockad fördomsfullhet och ogrundad skepticism. Vad beror den senare reaktionen på?

En orsak är givetvis, att det vetenskapliga etablissemangen har stärkts i sina fördomar om de andra planeternas påstådda obeboelighet av höjdarna i

den amerikanska rymdstyrelsen NASA, som i sin tur kontrolleras av Pentagon och CIA och har haft alla möjligheter att hemlighålla och förfälska datasignaler från rymdsonderna (se kapitlet "Planetarisk desinformation" i vår bok!). Men huvudorsaken är den systematiska mörkläggning av hela UFO-frågan som makthavarna har ägnat sig åt i över 40 år!

Ett bevisbart faktum som makthavarna är speciellt angelägna att dölja är militärens omhändertagande av störade UFO i atomsprängningsområdet i sydvästra USA. Den 24 september 1947 tillsatte president Truman en topphemlig undersökningskommission kallad Majestic 12, under ordförandeskap av CIA-chefen Hillenkoetter, för ett vetenskapligt studium av alla störade utomjordiska farkoster. Det stod nämligen fullkomligt klart för presidenten och hans män, att den stormakt som först kunde komma underfund med de elektromagnetiska spaningsfarkosternas kraftkälla och framdrivningsmetod och själv framställa flygande tefat, skulle totalt dominera världen!

I dag ingår i MJ 12-gruppen bl a John Poindexter, Harold Brown och James Schlesinger. I det strängt avskärade området Groom Range, c:a 100 km nordväst om Las Vegas, utprovas för närvarande "flygande farkoster som trotsar varje beskrivning" (enligt en anonym forskningschef vid flygvapnet), och det har talats om "gravitationsdrift" och farkoster av utomjordiskt ursprung!

Den mörkläggings- och desinformationskampanj som iscensatts för att vilsleda allmänheten om UFO beror på att makthavarna är livrädda för att förlora sina privilegierade positioner, om sanningen kom ut. Om detta solklara och oerhört starka motiv har Clas Svahn givetvis inte ett enda vettigt ord att säga, fast det är detta som UFO-frågan egentligen handlar om! Han får gärna inbilla sig och andra, att vi som känner till dessa fakta är religiöst troende dånfinkar, men jag vill bara nämna, att en framstående kärnfysiker som dr Stanton Friedman, som i 20 års tid har studerat saken, är av precis samma uppfattning som jag! Bevisen är överväldigande för att vi är övervakade av utomjordiska civilisationer och att makthavarna hemlighåller detta faktum!

Jag kommer så till den rent förljugna delen av Svahns artikel. Uppenbarligen har han använt intervjun med Ante för att komma åt och diskreditera mig personligen. Jag påstår ha "utövat en ren telefonterror för att få Ante att ställa

upp på bokidén". Jag anklagas för att inte ha velat resa ner och träffa Ante personligen. Jag påstår ha sållat bort bitar av Antes berättelser mot hans önskan. Jag har velat påtvinga Ante mina "tvångstankar" att det finns andra bebodda världar i vårt solsystem. Jag tvivlar aldrig på något som jag har läst. Jag är en dyster figur, som på grund av felaktigheter, tjat och förvanskningar har fått Ante att ta avstånd från mig. Ante är besviken på vår bok etc, etc.

Jag kan efter att noga ha gått igenom dessa påståenden med Ante punkt för punkt försäkra, att de är ett enda sammelsurium av lögn, halvsanningar, förvrängningar och groteska överdrifter! Han förnekar bestämt att han skulle ha beskyllt mig för någon telefonterror (det var bara fråga om vänskaplig övertalning). Jag har inte sållat bort någonting mot Antes önskan (vi var helt överens om att inte ta med ett par avsnitt av mera privat och personlig karaktär). Jag har inte velat påtvinga honom något alls, (bara bett honom att fråga Jenny angående invånare på vissa planeter). Jag har inte tjatat eller förvanskat någonting, och alls inte fått Ante att ta avstånd från mig. Han är inte det minsta besviken på boken, som han tycker var jättefin, men däremot är han givetvis besviken över att den inte har blivit den enorma försäljningsframgång som vi lite naivt hade hoppats på.

De här sakerna har jag alltså kollat med Ante per telefon (det går faktiskt att kommunicera med folk på avstånd i det här landet, eftersom vi inte lever på medeltiden!), och han har dessutom godkänt ovanstående formuleringar. Jag är dock en smula förvånad över att det skall vara så svårt att diskutera en kontroversiell fråga sakligt och med respekt för andras övertygelse, utan att gå över till personangrepp. Själv skulle jag inte drömma om att vilja ta heder och ära av folk, bara därför att de har en annan åsikt än jag!

Det är kanske inte så lätt för en hel del människor att utan vidare godta Ante Jonssons berättelser om sina fantastiska resor med UFO och besök hos utomjordiska civilisationer. Italienaren Marco Polo möttes också av misstro, när han återvände från Kina för 700 år sedan med sina fantastiska berättelser om detta sagoland. Han beskylldes för att ha drömt eller fantiserat ihop alltsammans, men idag vet alla, att hans berättelser var ett mönster av sannfärdighet och en värdefull historisk källa att ösa ur. Ante Jonsson, som sett märkligare saker än någon annan svensk, är av allt att döma vår egen Marco Polo!

Sune Hjorth

Svar till Sune Hjorth

Nej, Sune, du hittar inga "lögner, halv-sanningar och groteska överdrifter" i min artikel om Ante Jonsson. Intervjun, som artikeln bygger på, finns inspelad på band, och citaten i artikeln är återgivna ord för ord. Inspelningen gjordes givetvis med tillstånd av Ante själv.

De dokument jag stöder mig på, *sjukhusjournal* och *polisrapport*, är de hittills enda kända *objektiva* indicierna på att Ante verkligen varit med om det han påstår. Objektiv betyder enligt Nordisk Familjebok "saklig, utan hänsyn till personligt tycke, opartisk, verklig". Inte mycket i vår värld uppfyller de kraven, och jag tror inte att SH riktigt har förstått innebörden av ordet.

Att mitt undersökningsmaterial skulle vara "ensidigt" håller jag däremot fullständigt med om. Men kanske inte riktigt som SH menar. Eftersom Ante är ensam om sina upplevelser och inte har några andra vittnen, måste jag, liksom SH, grunda min undersökning på en enda mans berättelse – ett svårt utgångsläge för en verkligt god undersökning. Till skillnad mot SH har jag dock gått några steg längre än så. Det finns andra källor.

Det stora problemet med att föra en debatt med SH är hans totala brist på kunskap om UFO-området. Hjorth är förblindad av tanken på de utomjordiska besökarnas välvilliga uppvaktning och drömmer själv, det har jag Antes ord på, om att få åka med ett tefat. Att många UFO-fall, med berättelser betydligt mer målande och precisa och med lika fantastiska maskiner som dem Ante beskriver, har avslöjats som bluffar genom åren känner SH inte till.

Jag lämnar därför den debatten därhän.

Nyligen fick jag ett vackert exempel på SH:s "kvaliteter" som undersökare av UFO-fall. Efter en observation i Gnarp söder om Sundsvall ringde SH upp ett av vittnena och förklarade att det vittnet sett hade varit en utomjordisk farkost. Vittnet själv tvekade och bad Hjorth tänka efter en stund, varvid SH svarade att det inte var något att tänka på. Det var helt klart en obemätnad robotfarkost från en annan planet. SH hade ju läst om händelsen i Sundsvalls Tidning...

Någon dag senare visade det sig att den "utomjordiska robotfarkosten" hade varit en leksaksballong. Kvar på "landningsplatsen" låg nämligen en del

av ballongens girlanger med en text från tillverkaren. Själv har jag sett den videofilm som togs vid tillfället och kan bara konstatera faktum.

Ibland räcker det inte med att bara tro.

När det gäller SH:s "genmål", så innehåller det mest snömos. Att SH inte skulle tycka om min artikel, det visste jag givetvis på förhand, och detta faktum bekymrar mig föga. Däremot kan jag inte se någon orsak för SH att skrida till Antes försvar. Som jag redan nämnt bygger artikeln på material som Ante själv försett mig med. De slutsatser jag drar av det är givetvis mina egna, men jag undviker noga att måla in mig i ett hörn på det sätt som SH gärna gör.

Det saknas ännu allt för mycket fakta i fallet Ante Jonsson för att någon ska kunna fälla det definitiva avgörandet: sant eller falskt. Det kan till och med visa sig att svaret ligger någonstans mitt emellan.

Däremot ljuger SH när han påstår att han inte har utsatt Ante för telefonterror. Ordvalet är visserligen mitt eget, vilket också framgår av artikeln, men slutsatsen var lätt att dra.

När en familj funderar på att byta telefonnummer bara för att en person ringer flera gånger om dagen – vad ska man då kalla det? Telefonterror verkar vara ett alldeles utmärkt ord.

Egentligen hade jag inte tänkt publicera följande utdrag ur min intervju med Ante, men eftersom SH nu påstår att jag ljuger, så väljer jag att göra det. Svaret från Ante (AJ) kom när vi talade om anledningen till att han gick med på att skriva en bok tillsammans med SH:

AJ: – Det började med att han ringde lite och skrev en del. Vi började prata om det här ämnet. Men sedan höll han på. Jag ska säga dig att det var nära jag bytte telefonnummer, det var inte långt borta.

– Till slut sa jag till min fru Birgitta: är det Sune som ringer är jag inte hemma. Men sedan tänkte jag att jag kan ju inte hålla på utan måste väl prata med honom. Och han vet du... då i början, första året, tror jag jävlar att han ringde två, tre gånger om dagen. Makalöst! Birgitta var vansinnig. Hon sa: Det är min telefon och jag ska jädrar i mig byta telefonnummer.

– Jag visste inte riktigt hur jag skulle göra det här. Det här med boken. OK, vi har ju pratat om att jag ska ge ut en bok, jag och Jenny, men jag tyckte inte att det var någon panik. Så länge det här håller på kan jag lika gärna vänta. Men han (SH; min anm) höll på och

tjata och tjata och tjata.

Så långt Ante själv. En hedersman som alltid talar sanning enligt SH.

Och när det gäller den viktigaste frågan av alla, så kvarstår faktum: Ante, som ju borde veta bäst, är fortfarande inte övertygad om att det som händer honom inte är drömmar. Detta tvivel har SH bett Ante att tita om.

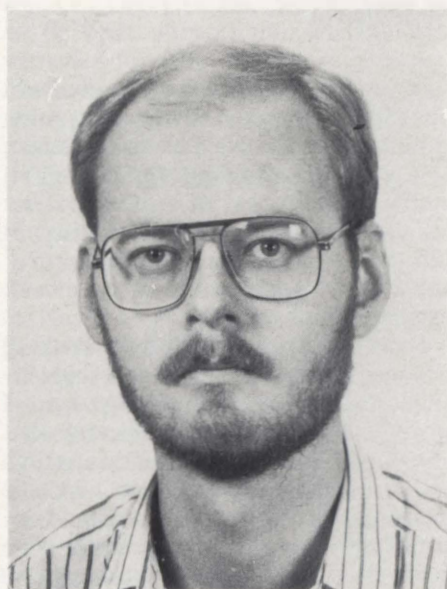
"Du får inte gå ut med att du tror att du drömmer. Du får inte tveka det minsta", sa SH till Ante – enligt Ante själv. Är detta ett exempel på Hjorths objektivitet?

Själv är jag av den, kanske lite gammaldags, uppfattningen att jag vill veta så mycket som möjligt om det jag skriver, helst genom flera oberoende källor. På det sättet slipper jag föra myter och felaktigheter vidare till en intet ont anande läsekrets. Av den orsaken håller jag fortfarande dörren öppen i fallet Ante.

Sune Hjorth i sig själv är också ett intressant ämne. En farlig mytspridare, där sanningen och den egna åsikten har ett likhetstecken mellan sig. En konspiratoriskt lagd person som utpekar oskyldiga som varande CIA-agenter (däribland mig själv) – en drömmare som hoppas på räddning från kosmos.

Ja, Hjorth är mycket intressant. Jag tänker nog fortsätta att hålla ett öga på hans förehavanden i ufologins snåriga djungel.

Clas Svahn

Clas Svahn

En ny undersökningsmodell

John L. Spencer

Det välkända fallet Hill, nära trettio år gammalt, där en kvinna och en man tror sig ha förts ombord på ett flygande tefat, kan utgöra en viktig nyckel till förståelse av hur UFO-fall, där bortföranden rapporteras, skall undersökas.

År 1984 publicerade jag i tidskriften *ABUFORA* en kritisk granskning av regressionshypnos, grundad på tre saker:

Min egen undersökning av praktiserande hypnoterapeuter, bruket av regressionshypnos på andra områden, till exempel i sökandet efter kunskap om tidigare liv, och forskarnas motiv.

Jag var rädd att vi löpte risk att förlora vårt sunda förnuft, när vi använde regressionshypnos i samband med bortföranden. Under senare år anser jag att mina farhågor har styrkts i inte ringa grad.

Under de senaste tre decennierna, och i synnerhet under åttiotalet, har stora ansträngningar gjorts av forskare i hela världen, men mest i USA, att förstå fenomenet bortföranden till UFO. De som ägnar sig åt dessa forskningar säger att de försöker göra två saker: förstå fenomenet och hjälpa vittnena.

Jag menar att de flesta är uppriktiga, när de säger detta, även om det uppenbarligen också finns charlataner bland dem. Men jag tror inte att ens de uppriktiga lyckas med någotdera: de når inte fram till sanningen bakom fenomenet, och de hjälper inte vittnena.

För att styrka min uppfattning skall jag lägga fram min sak i två avsnitt. Först vill jag i stora drag redogöra för Betty och Barney Hills påståenden, och presentera åtminstone en del av mina egna forskningar, vilka får mig att dra slutsatsen att deras bortförande inte skedde i verkligheten, i varje fall inte på det sätt som detta nu beskrivs.

För det andra vill jag be er acceptera mina rön, åtminstone som arbetshypotes. Sedan kan vi fundera över följderna för ufologin och för forskningen om påstådda bortföranden.

Paret Hills möte

Även om fallet Hill nu är nästan trettio år gammalt, tror jag att det innehåller en viktig nyckel – inte till förståelsen av rapporter om bortföranden, utan till förståelsen av var den nuvarande forskningen kanske är inne på fel väg.

Makarna Hills upplevelse är i stort sett det första bortförandefallet, och det första där man har använt sig av regressionshypnos. Jag är medveten om Tujunga Canyon-fallet åtta år tidigare, år 1953, och jag vet att Budd Hopkins nu håller på att avslöja en hel rad bortföranden som skedde redan på fyrtiotalet, och kanske ännu tidigare. Det förhåller sig dock så att även om händelserna i Tujunga Canyon sades ha ägt rum 1953, så publicerades fakta inte förrän mer än tio år senare, efter det att Betty och Barney Hill hade gett offentlighet åt sitt eget material. Samma sak måste sägas om Budd Hopkins' många fall – hans avslöjanden av bortföranden för länge sedan offentliggjordes inte förrän efter 1980.

Men låt mig betona att jag inte hävdar att det saknas verklighet bakom dessa händelser, utan i stället att dåliga undersökningsmetoder döljer verkligheten.

Låt oss gå tillbaka till händelserna i fallet

John L. Spencer är forskare och författare, bosatt i Harpenden, England. Tillsammans med Hilary Evans har han sammanställt och hjälpt till att redigera *UFOs 1947-1989: The 40-Year Search for an Explanation* (Fortean Times, London 1987) och *Phenomenon: From Flying Saucers to UFOs - Forty Years of Facts and Research* (Avon Books 1988). Hans senaste bok, *Perspectives*, som baseras på fallet Hill och andra påstådda bortföranden, är planerad för utgivning i Storbritannien 1990.

Hill för nästan trettio år sedan. Jag skall göra en kort sammanfattning, även om jag antar att vi alla känner till det ganska väl vid det här laget. Jag tror dock att jag kan peka på några punkter som kanske inte fått tillräcklig uppmärksamhet. I vilket fall som helst tror jag att det här fallet är så viktigt att en klar förståelse av vissa aspekter av det är av allra största betydelse.

Den 19 september 1961 bestämdes: sig Betty och Barney Hill, som hade varit på semester i Kanada, för att återvända till sitt hem i New Hampshire. När de närmade sig byn Lancaster, lade Betty märke till ett särskilt starkt ljus till vänster om och strax nedanför månen. Strax efteråt upptäckte hon att ännu ett starkt ljus visade sig ovanför det första, och hon blev nyfiken när hon såg att denna andra ljuspunkt blev större och starkare. Hon påpekade detta för sin man, som också lade märke till det.

När de fortsatte sin bilfärd, såg de hur ljuspunkten såg ut att flytta sig bakom träden och bergstopparna, men inte förrän de stannade senare, kunde de se att den faktiskt rörde sig. Betty tog deras kikare för att kunna se den bättre. Nu trodde Barney att ljuset var något slags flygplan eller helikopter. Vid ett tillfälle korsade det månen, och om det stämmer, skulle det utesluta en hel kategori astronomiska förklaringar.

De satte sig i bilen igen och körde mycket långsamt med ett öga på objektet, övertygade om att det kretsade kring dem. Barney uttryckte oro, eftersom att det inte fanns några andra bilar på vägen och objektet inte gav något ljud ifrån sig.

Här har vi en intressant punkt. Även om personer som upplevt bortförande till UFO, ofta har rapporterat att ett slags "skenisolering" från den verkliga världen har börjat på detta stadium, behöver vi inte anta att Betty och Barney Hill upplevde detta. Att det inte hördes något ljud från objektet kan ha berott på vindens hastighet och riktning. Att inte andra bilar fanns på vägen var mycket vanligt i detta område vid den tiden på året. Det är dock en intressant tanke att ursprunget till idén om en "skenisolering" kanske finns i deras beskrivning.

Medan bilen ännu var igång, satte Betty kikaren till ögonen och såg att objektet verkade vara en väldig farkost. Barney stannade bilen mitt på vägen och tog kikaren. Sedan gick han några meter och iakttog objektet. Han gick över vägen och över ett fält rakt mot objektet, tills han stod mindre än femtio meter från det. Nu hade objektet sänkt sig och svävade i trädkronhöjd. Betty stannade kvar i bilen.

Barney var nu helt ensam i mörkret, mitt på ett fält. Genom kikaren trodde han sig se minst tolv människor som såg på honom från farkosten. Han blev övertygad om – utan något uppenbart logiskt skäl – att han snart skulle tas till fånga. Då sprang han tillbaka över fältet till Betty och hoppade in i bilen. De körde bort längs vägen, medan Barney skrek att han var säker på att de skulle tas till fånga. Betty försökte se ljuset eller farkosten, men upptäckte ingetdera. Vid ett tillfälle hörde de ett tutande, kände hur en krypande trötthet smög sig över dem och tycks ha dåsat till.

Senare under färden mindes de ytterligare några tutanden. De var inte medvetna om något faktiskt tidsmellanrum mellan de båda serierna av tutningar. De tycks bara ha upplevt dem som två åtskilda perioder.

Till slut kom Betty och Barney hem, men det var inte nu som de insåg att de hade kommit hem sent. Det var först när de diskuterade händelserna med ett forskarlag som den frågan kom upp, den 25 november – ungefär två månader efter händelsen. En av undersökarna påpekade att den tid de skulle ha behövt för att tillryggalägga sträckan inte tycktes stämma. Barney reagerade på detta med att säga:

"Tänka sig att då insåg jag för första gången att med den hastighet jag alltid brukar hålla, så borde vi ha kommit hem minst två timmar tidigare än vi gjorde."

Här har vi ännu en intressant sak. Är det i fallet Hill som vi har ursprunget till "saknad tid" som senare rapporterats vid andra bortföranden?

Bettys intresse för UFO-frågan väcktes av dessa händelser, och två dagar efter observationen gick hon till biblioteket för att få veta så mycket som möjligt om UFO. Vi vet att hon läste major Donald Keyhoses bok *The Flying Saucer Conspiracy* – tydligt i ett enda svep, vilket visar hennes växande lidelse för ämnet. Keyhoe gör klart att av de två hypoteser som han finner sannolika, föredrar han den att människorna faktiskt har sett de farkoster som de talar om. Inspirerad av denna bok, och av annan läsning, skrev hon till Keyhoe bara en vecka efter observationen den 26 september 1961. Hennes brev innehåller många fler detaljer än hon tidigare hade uppgivit. John G. Fuller, författaren till boken om deras fall, förklarar detta med att "när Betty Hills självförtroende ökade genom hennes studium av NICAP-materialet, så ökade också hennes villighet att avslöja fler detaljer". Det är möjligt, men i ärlighetens namn måste vi också överväga den alternativa möjligheten att hon undermedvetet började mata in i sina egna minnen en del av det som hon hade läst om.

Med detta vill jag inte påstå att Betty Hill skulle ha ljutit om sina minnen av händelserna. Faktum är att mina egna samtal med henne, och allt som jag har läst om henne, har övertygat mig om att hon är fullkomligt uppriktigt. Andra som står paret nära har också betonat deras goda karaktär. Däremot var hennes minnen uppenbarligen oklara, och hon uppträdde upphetsat. Dessutom hade hon givit uttryck åt sin tro att UFO är utomjordiska farkoster, och det är förvisso fullt möjligt att det hon trodde var hennes minnen, förändrades av det hon läste.

Livliga drömmar

Först tre dagar efter det att Betty hade skrivit sitt brev till Keyhoe, alltså tio dagar efter observationen, och sedan hon läst åtskilligt om UFO, hade hon en rad livliga drömmar under fem nätter. Det är viktigt att komma ihåg att det inte råder något tvivel om att detta var drömmar. Vad som än kan ha gett upphov till dem, så är det ett faktum att den första kännedomen om bortförandet kom genom dessa drömmar.

Drömmarna gav detaljer om bortförandet – hur farkosten hade landat och hejdat dem, hur de hade tagits ombord och utsatts för medicinsk undersökning. Oavsett vad som orsakade UFO-upplevelsen, är det viktigt att komma ihåg att dessa drömmar kom efter det att hennes farhågor kanske stegrats av att hon läst NICAP-materialet och annat om UFO. Att dessa drömmar återspeglade hennes farhågor mer än hennes upplevelser är en möjlighet som måste beaktas i en objektiv studie. Detta var också dr Simons övertygelse.

Före den första sessionen med hypnotisk regression med dr Benjamin Simon, där bortförandet kom att avslöjas, hade hon uppenbarligen meddelat Barney det väsent-

liga i drömmarna. Under en session med doktorn säger Barney: "Hon berättade för mig många detaljer i drömmarna", och dessutom: "Jag brukade höra på när hon berättade det här för Walter Webb". Det är osäkert när Betty fick tanken att drömmarna kanske återgav verkliga händelser, fast det verkar som om hon diskuterade den på arbetet. Doktorn anmärkte själv efter en session med Betty att "det finns tydliga tecken på att hennes förman antydde att hennes drömmar kunde vara verklighet".

Ett viktigt förhållande som vi måste beakta är alltså att Betty och Barney Hill inte är två olika vittnen som uppfattat samma händelser i samma sinnestillstånd. Många tror att de redogjort för en styrkt observation, ett möte med UFO som de båda varit med om. Men faktum är att på detta stadium har de, så vitt vi kan se, nästan inte upplevt någonting alls tillsammans, utom att de båda två såg ljuset infintra bilen och att de såg hur det till synes avslöjade sig som ett stort objekt, när det kom närmare bilen. Detta är rimligt, eftersom det förefaller mycket sannolikt att det faktiskt fanns någon fysisk orsak till deras upplevelse – faktum är att en flygbas i närheten spårade den på radarn. Betty satt dock kvar i bilen medan Barney sprang ut på fältet för att ta sig en närmare titt på farkosten. Bettys teckning av farkosten visar inga detaljer och i synnerhet inga varelser, medan Barneys teckning gör detta från hans mycket kortare avstånd till objektet. Det var bara Betty som fick mardrömmar, vilka hon berättade för sin man, och det tycks bara ha varit Betty som inspirerats att följa upp upplevelsen genom att lära sig något om UFO. De var tillsammans den natten, men de delade mycket litet av upplevelsen då eller senare, annat än mycket ytligt.

Nu måste vi förflytta oss till den 22 februari 1964 – två och ett halvt år efter observationen – då Barney för första gången genomgår regressionshypnos. Barneys minnen på detta stadium är, i stora drag, minnen av händelser kring observationen, som inte hade att göra med bortförandet. Under denna första hypnossession mindes Barney också många intryck av uppenbart drömlig karaktär, vilka pekar på möjligheten av vissa fantasiinslag. Vid ett tillfälle säger han: "Jag hänger bara i tomma luften. Jag svävar bara." Detta är mycket typiskt för drömmar, och om det skulle betraktas som ett minne av levitation, så motsäger det faktiskt senare minnen, då främlingarna sägs ha släpat med sig Barney handgripligen och snubblat fram över marken. Faktum är att hans avskavda skospetsar sägs vara ett fysiskt bevis för händelsen. Här tycks alltså finnas åtminstone en del drömliknande inslag.

Barneys andra regressions-session ägde rum den 29 februari, då han för första gången i ordnad och detaljerad form mindes det senare mötet på vägen, då humanoiderna hejdade hans bil nära farkosten, som hade landat, och tog ombord honom och hans fru. Efter denna session började Barney få "säregna" drömmar. Det var första gången i sitt liv som han drömde om UFO. Antingen förde hypnosen upp minnen till

ytan, eller också började den skapa fantasier som läckte över in i minnet.

Regression

Nästa vecka, den 7 mars, hade Betty sin första regressions-session. Hon hade tagit med sig sina drömantekningar, men dessa visades inte för dr Simon, då man ansåg att det var bättre att inte påverka honom med det som stod i dem. Detta var ett viktigt, och riktigt, beslut. Att Bettys eventuella minnen återspeglade drömmarna så exakt är, oavsett vad det kan betyda för ufologin, ett gott betyg åt doktors professionalism.

Under sin första session avslöjade Betty en märklig detalj i sina hägkomster. Hon sade att hon "kunde se en dubbel rad med fönster", när hon rapporterade om det flygande föremålet. Men i den skiss som hon gjorde före sessionerna, ritade hon ingen sådan detalj, vilket däremot Barney gjorde. (Se den skiss jag ritat och som baseras på originalet!) En del av hennes minnen tycks ha överförts från Barney till henne, eller kanske är det som hon ser egentligen hennes minnen av Barneys skiss. I vilket fall som helst är hennes minnen inkonsekventa, varför de måste ha förvrängts någonstans.

Det viktigaste som kom fram under denna session är kanske det som rör Bettys samtal med utomjordingarna. Vi ser här hur inkonsekvent deras bruk och förståelse av språket tycks vara. De tycks ha ett mycket "människt" sätt att använda språkliga uttryck och använda ord och fraser med deras underliggande betydelser. De säger:

"Ni kommer hem igen på nolltid."

Och:

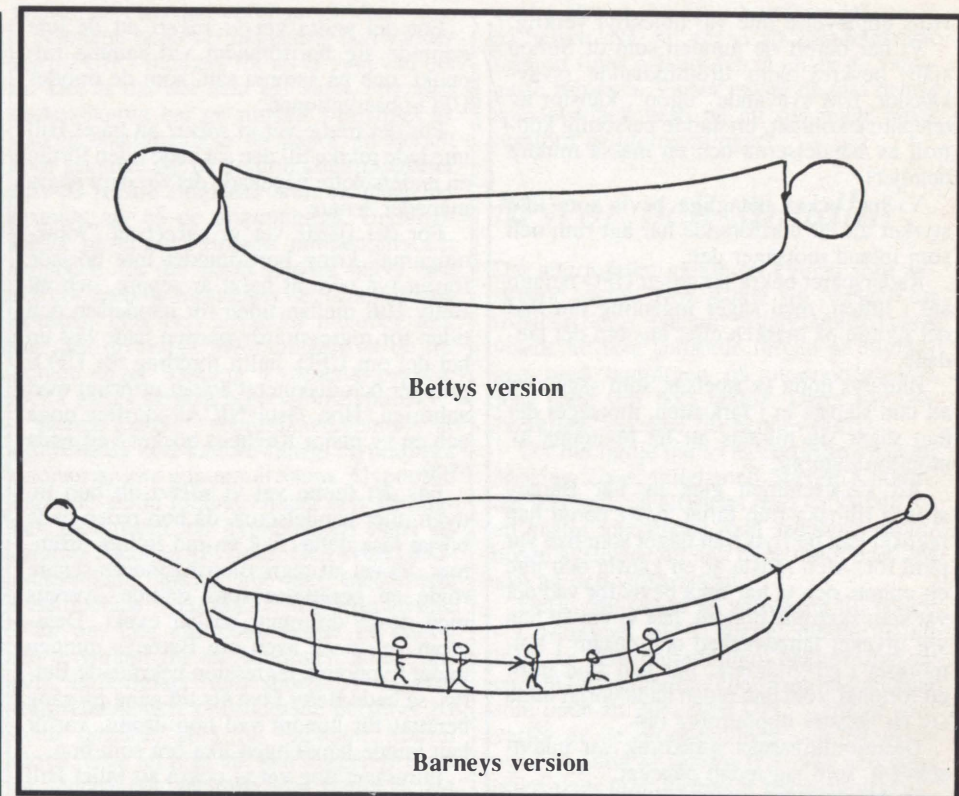
"Ju längre du håller på och trasslar här ute, dess längre tid tar det. Du kan lika väl se till att få det undanstökat och ta dig tillbaka till bilen. Vi har inte heller så lång tid på oss."

Och senare:

"Barney kommer att klara sig fint... så snart vi är klara..."

Många av de här uttrycken har vid första anblicken ingen betydelse, och är i själva verket dåligt språk. De är naturligtvis helt användbara fraser under förutsättning att de för något innehåll vidare, och det skulle de göra för någon som är van att tala i samma stil. Ett uttryck som "på nolltid" verkar vetig bara på en djupare förståelsenivå – det är ologiskt vid första anblicken. Nu kan man hävda att om dessa utomjordingar har studerat jorden på nära håll i tusentals år, som somliga tror, så kan de mycket väl ha lärt sig vårt språks alla betydsnivåer. Men varför hör vi då senare hur utomjordingarna, under Bettys nästa session, frågar "Vad betyder 'grönsaker'?" och "Vad betyder 'gult'?"? Det tyder på betydligt mindre förståelse än de tidigare fraserna. Varför denna inkonsekvens?

Det finns flera möjligheter, men enligt alla är det osannolikt att Betty faktiskt hörde utomjordingarnas röster. Om man antar att utomjordingarna fanns någonstans utanför Bettys huvud, så skulle något slags telepatisk tankeöverföring kanske kunna

förklara saken. De skulle kunna överföra intrycket av sådana betydelser som "på nolltid", som skulle kunna översättas till de faktiska orden av den mänskliga mottagaren. Å andra sidan skulle de också kunna överföra tydliga frågor, där de saknade förståelse. Det finns dock en enklare förklaring, och vi bör titta på den först, innan vi går över till mer exotiska alternativ, som J. Allen Hynek alltid såg till att betona.

Betty kanske helt enkelt använder sin egen språkstil därför att hon minns sina egna fantasier, och låter utomjordingarna tala precis så som hon själv skulle ha talat. Men varför i så fall frågor som "Vad betyder 'grönsaker'?"? Vi vet att hon tror att det hela verkligen har hänt, och vi vet att hon tänker sig ett utomjordiskt svar. Det har hon redan klargjort för doktorn. Är det möjligt att hennes undermedvetna behövde göra utomjordingarna mer främmande för att stärka hennes egen tro? Är det kanske hon som måste få dem att ställa frågor som visar deras bristande förståelse och på så vis avslöjar deras "sanna" ursprung?

Det finns andra exempel på inkonsekventa inslag i minnena: utomjordingarna tycks bli förvånade när de upptäcker att Barney har löständer, och de försöker ta ut Bettys tänder som inte är lösa. Å andra sidan tycks de inte ha några svårigheter att ta av Betty klänningen genom att dra ned blixlåset i ryggen, vilket vilken fumlande tonåring som helst erkänner kräver en viss vana. Inkonsekvenserna i deras kunskapsnivå verkar nästan regisserade.

Vi måste alltså överväga vilka följder denna analys av fallet Betty och Barney Hill kan få. Även om det finns flera förklaringsmöjligheter, kan vi förmodligen avvisa allt tal om att paret Hill ljög avsiktligt

– det finns inget stöd för den teorin, och mycket som talar emot den. En dubbel hallucination kan vi betrakta som osannolik, vilket även dr Simon ansåg. Faktum är att vi inte behöver den förklaringen, eftersom vi vet att Betty berättade alla detaljerna om sina drömmar för Barney.

En möjlighet är att händelsen faktiskt ägde rum, att paret Hill mötte ett rymdskepp från en annan värld, vars manskap förde bort dem. Men med tanke på de motståndelser jag nämnt, och åtskilliga fler som har att göra med händelsernas sociala och kulturella bakgrund, vilka jag inte kan redogöra för i denna korta framställning, anser jag att det alternativet är osannolikt. I rättvisans namn måste jag dock påpeka att jag nämnde detta för Betty Hill i december i fjol, opch att hon då benhårt hävdade att händelsen faktiskt hade ägt rum. Men hon gjorde en överraskande anmärkning. När jag lät förstå att rapporter om bortföranden *kanske* kunde ha ett psykologiskt ursprung, sade hon att hon trodde att många upplevelser, som rapporterats i senare tid, förmodligen hade det.

Personligen anser jag att det mesta tyder på att upplevelsen inte var verklig. Visst tycks de ha mött ett UFO under sin bilfärd, och det kan ha varit ett naturligt eller jordiskt föremål, men de exotiska upplevelserna av bortförandet tycks vara en hypnotisk regression till de livliga mardrömmar som Betty haft och berättat för Barney. Detta synes också vara doktor Benjamin Simons åsikt:

"Doktorn tyckte att dessa händelser var alltför osannolika, och mycket som kom fram under regressionerna liknade drömmar."

Det finns också andra skäl att tro att paret

Hills upplevelse inte var objektivt verklig.

Vi har berört de minnen som dr Simon själv beskrev som drömliknande (sväv-känslor, fritt svävande "ögon", känslor av telepatisk kontakt, bristande personlig kontroll av händelserna och en massa mindre detaljer).

Vi har också påtagliga bevis som inte styrker att ett bortförande har ägt rum och som ibland motsäger det:

Radarspåret bekräftar att ett UFO befann sig i luften, men sägand ingenting om vad det gjorde på marken eller ens om det landade.

Barneys nötta skospetsar, som sägs visa att han släpats in i farkosten, motsäger det han säger sig minnas att ha leviterats av utomjordingarna.

Att kikarremmen gick av när Barney sprang tillbaka från fältet, tyder på att han faktiskt kan ha flytt från något som han var rädd för. Men rädsla är en känsla och inte ett minne, och vi har inga bevis för vad det var som skrämde honom, fast vi vet att han var mycket lättpåverkad och ensam i kolmörkret i en vildmark, när han stod inför ett föremål, som han redan hade börjat bilda sig en negativ uppfattning om.

Utomjordingarnas språkbruk var inkonsekvent, som jag redan påpekat.

De blanka fläckarna på bilen, som intresserat forskarna så mycket, har i själva verket inget direkt samband med observationen, än mindre med bortförandet.

Den mycket omtalade desorienteringen i tid och rum – den saknade tiden – kom inte i dagen förrän personer som undersökte fallet började gå igenom detaljerna flera månader senare. Den var inte så dramatisk att paret Hill lade märke till den från början.

Vårtorna som uppstod på Barneys kropp, sägs vara bevis på ett fysiskt skeende, men han erkände ändå själv att de kunde vara en psykosomatisk reaktion på rädsla, och de inflammierades två och ett halvt år senare under regressionsessionerna, vilket bevisar att det ligger åtminstone någon sanning i detta, eftersom man kan anta att utomjordingarna inte kom tillbaka just då.

Varför lägger jag nu all denna vikt vid fallet Hill? Jo, därför att jag tror att det är ett nyckelfall bland rapporterna om bortföranden. Och låt mig nämna en möjlighet: att praktiskt taget alla undersökta fall av bortföranden sedan dess har hämtat sina fakta ur versioner och förvrängningar av fallet Hill – de är kopior av originalet.

Kända fakta

Låt oss till att börja med belysa något av det vi vet är fakta. Jag bör påpeka att jag personligen har fått dem bekräftade av Betty Hill.

För det första kan vi vara ganska säkra på att paret Hill stötte på något slags objekt under sin bilfärd – det spårades på radarn på Pease Air Force Base, både Betty och Barney Hill såg det under någorlunda goda förhållanden en längre tid, och de ritade oberoende av varandra någorlunda likadana bilder.

För det andra vet vi säkert att de inte erinrade sig bortförandet vid samma tidpunkt, och på samma sätt, som de mindes UFO-observationen.

För det tredje vet vi säkert att paret Hill inte lade märke till den saknade tiden förrän en undersökare påpekade det för dem några månader senare.

För det fjärde vet vi säkert att "forskningarna" kring bortförandet inte började förrän två och ett halvt år senare, och att Betty Hill mellan tiden för händelsen och tiden för regressionshypnosen hade läst en hel del om UFO, hållit föredrag för UFO-grupper och diskuterat ämnet utförligt med anhöriga. Hon läste NICAP-skrifter noga och en av major Keyhoses böcker i ett enda svep.

För det femte vet vi säkert att hon tio dygn efter händelserna, då hon redan hade börjat läsa detta, fick en rad livliga drömmar. Vi vet att regressionshypnosen senare rörde en berättelse som stämde överens med dessa drömmar nästan exakt. Dessutom vet vi att även om Barneys minnen under hypnotisk regression bekräftade Bettys, så hade Betty i två års tid gång på gång berättat för honom vad hon drömt, varför han kunde handlingen lika bra som hon.

Intressant nog vet vi också att fallet Hill innehåller *alla huvudbeståndsdelarna* i andra människors senare påståenden om bortföranden: saknad tid, förflyttning i rummet, känslan av skenbar isolering från världen under mötet, den medicinska undersökningen och det genetiska studiet under bortförandet och så vidare.

Vad vi inte vet är om Bettys drömmar var en fantasi som skapats av oro, en ryslig historia som tagits upp av hennes mycket intelligente men också mycket lättpåverkade man, eller om de var minnen. Dr Simon, som arbetade med paret Hill i flera år, trodde att de händelser som de berättade om, inte var objektivt verkliga, utan endast personligt verkliga för paret Hill. Dr Simon varnade:

"Vi måste förstå att hypnosen är en väg till sanningen *så som patienten uppfattar den*. Sanningen är det som han tror är sanning, och denna kanske, kanske inte, överensstämmer med den yttersta icke-personliga sanningen." (Min kursivering.)

Jag hoppas att jag har givit åtminstone tillräcklig anledning till eftertanke i detta fall, eftersom jag vill att vi nu skall fortsätta utifrån förutsättningen att paret Hills möte med ett UFO egentligen inte var verkligt. Det var Bettys drömmar, och hennes oro, som fördes upp till ytan under den hypnos som genomfördes för att befria henne från spänning. Eftersom jag bara har kunnat presentera en del av mina forskning om detta och liknande fall, går jag med på att jag här inte har bevisat min tes. Jag anser dock att tesen är bevisad.

Om vi går med på att bortförandet inte var verkligt, så har vi ett stort hinder att ta oss över: Varför har rapporter i årtal från hela världen avslöjat berättelser som liknar varandra så mycket? Låt oss ha klart för oss följderna av det jag just har sagt: i fallet Hill finns ett sådant element som den sak-

nade tiden, men om allt inte är verkligt, varför finns då också i senare fall med andra vittnen denna saknade tid? Fallet Hill kanske rymmer element av "skenbar isolering", men om fallet inte är verkligt, varför rymmer då också senare fall denna detalj? Fallet Hill rymmer element av medicinsk undersökning och "genetisk manipulation", men än en gång: om detta fall inte är verkligt, varför rymmer då också senare fall samma saker? Om vittnena inte ljuger – och det tror jag inte att de gör – vad är då sanning? De kan väl inte alla dela Bettys dröm, eller hur?

Jo, det tror jag faktiskt att de kan.

Låt mig först säga att jag tror att alla de nu gängse teorierna om vad som ligger bakom rapporter om bortföranden är felaktiga, i synnerhet den ganska bisarra och osannolika idén att utomjordingarna ägnar sig åt ett ganska halvdant studium av genetiska blodslinjer, för att skapa hybrider mellan människor och utomjordingar genom artificiell insemination och till och med våldtäkt, och så vidare.

Låt mig också påstå att orsaken till detta är att alla dessa historier har sitt ursprung i en enda källa: bortförandet av Betty och Barney Hill. De är kopior av originalet, och originalet var en mardröm, inte verklighet. Det är starka ord, som tycks tyda på att jag tror att sanningen om bortförandena är psykologisk. Men det tror jag inte.

Låt oss göra en liten avvikelse och titta på några märkliga sammanträffanden i UFO-mytologins utveckling! Därmed vill jag inte ha sagt att UFO i sig är en myt, utan att *verkligheten döljs av myter* som till största delen hämtats från sensationspressen, men som hjälpts på traven av årtal av oriktiga undersökningar.

Det första sammanträffandet: ursprunget till uttrycket "flygande tefat" avslöjar ett misstag, som visar massmedias förmåga att suggerera. Kenneth Arnold använde frasen "som om man kastade smörgås med ett tefat" när han skulle beskriva hur föremål som han hade sett vid Mount Ranier *rörde sig* – märk väl inte hur de *såg ut*! Men pressen tog upp ordet "tefat" som beskrivning för *formen*, och sedan fick vi genast upprepade beskrivningar av tefatsformade objekt. Än i dag är detta den vanligaste beskrivning man får, och oftast glömmer man bort att Arnold faktiskt beskrev sitt objekt som bumerangformat!

Det andra sammanträffandet – inom 24 timmar efter Arnolds observation började pressen spekulera om ett utomjordiskt ursprung, trots att Arnold själv inte hade påstått någonting i den vägen. Detta bekräftades "säkert" i Roswell en månad senare, när armén bärgade ett stort tefat och dess utomjordiska besättning – enligt vad man vill få oss att tro.

Det tredje sammanträffandet – om det kan finnas döda piloter, så borde man också kunna vänta sig levande sådana, och mycket riktigt dröjde det inte länge förrän Adamski rapporterade om möten med sådana.

Det fjärde sammanträffandet – efter Adamskis och andras påståenden om vän-

Detta är den teckning som Barney Hill ritade under hypnos. Den föreställer den s. k. "ledaren".

liga kontakter i början av femtiotalet skapade science fiction-litteraturen en bild av illasinnade utomjordingar, och UFO-berättelserna tycktes ta upp den tråden; utomjordingarna blev långsamt allt kusligare, tills vi i dag har en bild av dem som fruktansvärt kusliga. Kom ihåg att paret Hill rapporterade sitt bortförande i början av sextiotalet, efter tio års numera klassiska filmer om invasioner från rymden!

Det femte sammanträffandet – de utomjordingar som Betty och Barney Hill beskrev, var tydligt mer främmande än mänskliga, till exempel i fråga om ögonens och kroppens form, och senare har alla utomjordingar varit ganska lika, men de har faktiskt blivit *allt mer främmande* efter hand som tiden gått. Paret Hills utomjordingar hade till exempel ögonvitor, även om ögonen för övrigt var annorlunda än våra. De senaste utomjordingarna av liknande slag har inga ögonvitor, bara de svarta ögonrundlarna som kanske blivit mest kända genom omslaget på Whitley Striebers bok *Communion*. Vem hade något behov av att utomjordingarna skulle bli mer främmande? Förvisso inte de själva, och kanske inte vittnena.

Till sist har vi naturligtvis Bettys drömmar – som doktorn trodde inte var annat än drömmar, men som fått anseende som verkliga på grund av andra fall, av vilka många visar exakt samma kännetecken.

Frågan är nu – har vi på detta forskningsområde verkligen sådana utomordentliga insikter att vi alltid kan ana oss till en sanning som grundar sig på mycket litet bevismaterial, och inte bara det utan *sedan* ha turen att få den bekräftad så snart efteråt? Jag vill påstå att vi inte har det.

Antaganden

Jag vill därför föreslå följande antaganden:

Bortföranden – av något slag – är verkliga. Även om de har djupa psykologiska verkningar och en djup psykologisk innebörd, behöver de inte vara enbart psykologiska. De kan ha sitt ursprung i den mycket

fysiska och mycket verkliga världen.

Vittnena upplever någonting och vänder sig till UFO-forskare för att få veta vad det är. Det är där det hela går snett, eftersom undersökarna har en modell i huvudet av vad ett bortförande är för något, en modell som grundar sig på ursprungliga rapporter och på senare rapporter som en gång har grundat sig på de ursprungliga. Undersökarna påverkar vittnens minnen mycket ingående, för det mesta utan att själva veta om det, men de förvränger det som vittnena kommer ihåg och använder metoder som har den olyckliga biverkningen att de inpräglar en ny "sanning" i vittnens psyken. Detta gäller särskilt regressionshypnos.

Denna metod – regressionshypnos – är otillförlitlig och kanske farlig. Hypnotiska minnen är inte garanterat sanna. Hypnosen kan inte skilja mellan fantasi och verklighet, allra minst när hypnotisören söker en sanning som han vill finna. Och vissa UFO-undersökare anlitar inte ens medicinskt kvalificerade hypnotisörer för detta arbete, även om inte ens detta skulle ge någon större garanti för att sanningen kom i dagen. Experiment som gjorts av mycket framstående och kvalificerade personer på detta område, som till exempel Martin Orme, visar att man lätt kan suggerera fram en fantasi och att man kan stärka denna fantasi genom ständiga hågkomster, tills *inte ens försökspersonen låter sig övertygas om att den inte är sann*.

Den *nuvarande* forskningen om bortföranden styrs alltså av en mytologi, och för det mesta bortser den från vittnens egna påståenden, den till och med kör över dem och, än värre, ändrar deras minnen.

Vi måste komma ihåg att hypnossessionerna med paret Hill inte gjordes för att studera UFO. De gjordes av medicinska skäl för att befria paret från spänningar som plågade dem. Så till vida är fallet Hill ett av de få, kanske det enda i USA, där "forskningen" inte har gjorts i syfte att förstå UFO eller bortföranden, och inte har gjorts av UFO-forskare med eller utan medicinsk hjälp.

Jag tycker att vi skall tänka på tre intressanta färska fall, som visar hur forskningen om UFO-bortföranden har utvecklats. Alla kommer från Budd Hopkins i USA, fast jag måste understryka att detta enbart beror på att hans fall tillhör de bäst dokumenterade, vilket gör dem värdefullast för våra studier. Jag vill också betona att jag inte hyser några tvivel om Hopkins uppriktighet när han försöker hjälpa vittnen och söka sanningen, även om jag personligen inte håller med honom om hans slutsatser och inte heller om det lämpliga i de forskningsmetoder han använder.

I ett fall arbetade Hopkins med ett vittne som hade en fobi för spindlar. Hopkins kunde visa att denna berodde på en händelse i mannens barndom, då han hade legat till sängs och sett ett spindelnät, med spindlar, alldeles till höger om sig i fönstret. Hopkins använde sig av regressionshypnos för att visa att spindelnätet och spindlarna i själva verket var ansiktet på en utomjording som tittade på pojken. Nu när mannen blivit fri från sin spindelskräck, har han i

stället fått en livslång bortförandehistoria på halsen. Nå, nu vet vi att spindelskräck faktiskt finns och att den är en av de vanligaste fobierna. Varför måste då just denna spindelskräck bero på att personen blivit bortförd av utomjordingar?

Myror och spindlar

Det andra fallet gällde en kvinna som avskydde myror. Hon kände sig tvungen att förstöra deras stackar. Regressionshypnos visade att hon jämförde färgen på myränggen med hudfärgen på utomjordingarna som hade fört bort henne. Detta var den "verkliga" orsaken till hennes rädsla.

För det tredje har vi nyckelfallet i boken *Missing Time*, fallet med Steven Kilburn, där han gick till Hopkins med sin rädsla för en enslig vägsträcka, och regressionshypnosen avslöjade att han hade blivit bortförd just på den vägsträckan.

Dessa fall måste ge anledning till frågor – i synnerhet när vi lägger märke till att inget av dem började med hågkomsten av en UFO-observation, eller med något annat som hade att göra med UFO – frågor som varför är de utomjordingar som Hopkins avslöjar alltid av samma typ – när så många olika slags utomjordingar har rapporterats?

Andra frågor är varför bortförandeforskare alltid avslöjar bortföranden, varför reinkarnationsforskare alltid avslöjar minnen från tidigare liv och varför spökgämare alltid hittar spöken. Alla använder de sig av regressionshypnos, så varför händer det då aldrig att de gräver upp material från varandras områden? Om reinkarnationstanken stämmer, så måste vi alla, utan undantag, ha levt tidigare liv. Varför kommer då inte detta fram *annat än när det begärs*? Om Steven Kilburn hade gått till en reinkarnationsforskar, skulle han då ha upptäckt att han en gång i ett tidigare liv hade blivit dödad på den vägsträcka som han var rädd för?

Förvisso visar detta att regressionshypnosen är långt ifrån objektiv till sin natur. Och förvisso måste vi hysa farhågor för *hur* subjektiv den egentligen är.

Det finns en annan typ av inkonsekvens som vi bör lägga märke till. De påståenden som vissa bortföringsanhängare gör, är mycket lika och säger inte emot varandra i någon större utsträckning. Samma sak gäller till exempel forskning kring hur regeringen sopar vissa saker under mattan och konspirerar, eller hur den bärgar stort tefat. Men när vi ställer samman alla fakta, så är dessa enskilda segment nästan rena hånet mot varandra:

De kontaktades påståenden tycks till exempel stå i direkt motsats till de bortföras. Påståenden om bärgade rymdfarkoster tyder på en kontroll av farkosterna – eller brist på kontroll – av fysiskt slag, men detta strider mot minnen som framkommit under bortförandeforskning, där utomjordingar kan flytta sitt UFO, sig själva och till och med sina mänskliga offer genom väggar och klippor!

Förmågan hos utomjordingarna att "koppla bort" vissa människor, medan de

för bort andra, används aldrig för att hämta tillbaka en störtad farkost och de döda kamraternas kroppar. Ändå försöker de enligt Leonard Stringfield faktiskt hämta dem ibland. En sådan händelse utvecklades till någonting som liknande en pistolstrid. Men varför använder de inte då tekniken att koppla bort människor? Att döma av de beskrivningar vi får, tycks vi i de flesta fall ha att göra med samma utomjordingar.

Som Jacques Vallée har påpekat: varför för de över huvud taget bort folk, om det enda de vill ha är genetiskt material? Det kan de med betydligt mindre besvär få från forskningslaboratorier.

Utomjordisk logik

Det finns ett argument som säger att vi inte kan räkna med att förstå utomjordingarnas logik. Men det finns ett fel i det resonemanget, i synnerhet i USA, eftersom de påståenden som de gör, faktiskt innebär att vi kan förstå deras logik och att den i själva verket är mycket lik vår egen. De tycks till exempel märka oss på precis samma sätt som vi skulle märka en skyddad art. Faktum är att de uppträder precis likadant som vi skulle göra på en främmande planet. I själva verket håller jag med om att vi förmodligen inte skulle förstå utomjordingars logik, men i så fall måste vi acceptera att vi förmodligen inte förstår bortföranden heller, att det vi *tror* att vi förstår är våra egna idéer, inte "deras".

Alla dessa delar av UFO-fenomenet pekar på samma sak: ännu förstår vi inte sanningen. Och jag tror att detta beror på de metoder som vi använder oss av.

Och dessutom: om vi har ett fall som undersökts av en forskare i exempelvis USA, och ett liknande fall sedan uppstår i Sydamerikas djungler, hur kan då det andra fallet ha påverkats av det första, i synnerhet om observatören i det andra fallet kommer från en stamkultur och kanske inte ens kan läsa? Detta har alltid varit styrkan i påståendet att det som hänt är verkligt, men svaret är mycket enkelt.

Undersökaren är den förenande länk genom vilken information om det ena fallet kan överföras till undersökningen av det andra. Undersökaren inriktar omedvetet sina forskningar mot sitt eget på förhand bestämda mål, och vittnet fås ofta att tro sanningar om sig själv som rent ut sagt inte är några sanningar. På så vis påverkar varje fall alla andra fall. När vi betraktar UFO-forskningen, måste vi komma ihåg att även om vittnena har mycket olika kulturell bakgrund, så kan det samma inte sägas om undersökarna. De är en ganska homogen grupp. De allra flesta är vit medelklass från den så kallade första världen. Alla har en liknande uppfattning, och UFO-berättelsen kanaliseras genom denna enda kulturella bakgrund. Cynthia Hind berättar om "Clifford", som såg silverklädda varelser och trodde att de var hans förfäders andar. Cynthia utgick från silverdräkterna och kände igen vissa sidor av UFO-fenomenet, och hon vill påstå att de varelser han såg i

själva verket var utomjordingar. Jag har inga argument mot Cliffords påståenden eller Cynthias forskningar. Jag vill bara säga att om "UFO-forskningen" i hela världen utfördes av människor tillhörande afrikanska stamfolk, så skulle de säga åt Whitney Strieber och Kathie Davis att de också hade fått besök av *sina* förfäder. Och vem kan säga vem som skulle ha rätt?

Jag vill än en gång betona att jag inte hävdar att det inte finns någon fysisk verklighet bakom bortförandena. Jag hävdar att vi döljer denna verklighet bakom våra egna fördomar, på grund av de ramar vi arbetar inom.

Nå, vart leder då allt detta? Svaret är att jag tycker vi skall överväga behovet av *vittnesstyrda undersökningar* snarare än *undersökningar styrda av undersökarna*. Vi borde betrakta vårt nuvarande sätt att fråga ut vittnen som ett misslyckat experiment. Den nuvarande metoden att förhöra vittnen som om de vore mest tänkta snarare än vittnen, eller till och med offer, hjälper oss inte att få reda på sanningen. Den kanske fungerar när vi tar emot en rapport om en skiva i dagsljus eller en ljuspunkt i skyn, även om det finns vissa tvivel även då med tanke på hur ledande frågor fungerar, men den fungerar inte alls i fråga om dessa mycket känsloladdade, traumatiska och personliga händelser. Dessutom tjänar den inte vittnens egna intressen.

Vad som än ligger bakom fenomenet bortföranden, och det kan mycket väl vara något slags fysisk verklighet, så är det klart att det som är av vikt för vår förståelse är *effekten på vittnet*, i allmänhet den känslomässiga och psykologiska inverkan. Det som är viktigt är *vittnets reaktion* på händelsen, och jag är säker på att när vi antar denna nya metodik, kommer vi att upptäcka att det som är viktigt för en förståelse av dessa fall är att vi verkligen förstår vad vittnet tror att de betyder.

Vi måste därför gå in för att spela en passiv roll, låta vittnena leda undersökningen och stå emot frestelsen att gå in med vår egen "expertis".

Vad blir då resultatet av en sådan metodik?

Nå, till att börja med kommer det att se ut som ett steg bakåt, för vi blir tvungna att släppa det vi tror nu, och som är hopplöst felaktigt. Och vi skall till att börja med ersätta det med en stor osäkerhet, därför att vi i själva verket inte har samlat särskilt mycket användbara data. Om detta vill jag upprepa ett citat, som jag gjorde i sista kapitlet av *Phenomenon*, från Francis Bacon's 1500-talsverk *Advancement of Learning*: "Om en man börjar med vissheter, skall han sluta med tvivel, men om han nöjer sig med att börja med tvivel, skall han sluta med vissheter."

Det jag tror kommer att hända, när vi går in för denna metodik, är att vi får berättelser som är mindre sammanhängande, mindre begripliga. Vi får fler motsägelser i materialet, tills vi har lärt oss att förstå vad det betyder.

Och det är så det bör vara, ty om fenomenet är psykiskt, bör vi inte vänta oss konsekvens, eftersom alla människor inte är

likadant funtade; och om det handlar om ett utomjordiskt ingripande, då håller jag faktiskt med om att vi inte kan vänta oss att kunna förstå utomjordingarnas logik, så då bör vi inte heller vänta oss konsekvens i vår förståelse.

Faktum är att vi kan vänta oss konsekvens bara när det är vi – undersökarna – som drar upp riktlinjerna. Och tyvärr är det precis vad vi gör i dag.

Jag hoppas att jag har lagt fram en del material som kanske visar var det är vi gör fel. Även om vi ännu befinner oss på ett tidigt stadium, tror jag att jag skall ge åtminstone en liten glimt av varför jag tror att mitt alternativa förslag är riktigt. I mitt eget arbete den senaste tiden har jag många exempel på hur fall, som i fråga om grundläggande detaljer liknar välkända, klassiska fall, har fått en helt annan inriktning, när man använder denna metodik. Utrymmet är begränsat, men jag skall nämna två sådana fall.

Det första gäller ett vittne som har gjort upprepade observationer och sett skivor i dagsljus och ljus på natten. Vid några tillfällen handlar det tydligt om nära möten snarare än om observationer på långt håll. Vi gav henne pseudonymen "Marianne". Jag talade med henne nyligen, då hon var i tjugofemårsåldern, men när hon gjorde sina observationer var hon ungefär tolv år.

Observationerna inspirerade henne inte att börja intressera sig för UFO. Ändå har hennes tankar om observationerna inte ändrats under årens lopp. Hon anser att de arrangerats särskilt för henne, och att syftet var att "väcka henne" och göra henne medveten om jordens behov. Faktum är att hon nu är en framstående ekolog och arbetar med att skydda planetens kanske mest livsviktiga tillgångar. Vid tiden för den sista observationen kände hon att hon förstod "budskapet" till henne, hon kände att hon förstod vad det betydde, och observationerna upphörde och har aldrig upprepats.

Hennes beskrivning av den närmaste observationen tillhör uppenbarligen samma kategori som beskrivningarna av tusentals andra skivor i dagsljus. Föremålet såg ut att vara av metall och flög som en strukturerad farkost. Nu är frågan: är det viktiga med observationen beskrivningen av skivorna eller den verkan de fick på Marianne? Tidigare har vi koncentrerat oss på det första, antecknat exakt farkostens kurs, storlek, färg och så vidare, därför att detta har tyckts vara relevant. Kanske spelar det ingen roll hur stor en UFO var, eller vart den var på väg, eller om den över huvud taget fanns objektivt sett. Och att Marianne inspirerats att arbeta med ekologiska studier, kan vi mycket väl betrakta som irrelevant för UFO-frågan. Det tycks faktiskt inte finnas någon anledning att knyta samman de båda. Men det finns en anledning, och den anledningen är Marianne.

Hon tror att det finns ett samband mellan de båda, orsak och verkan, och hur kan vi säga att hon har fel och vi har rätt? Innan vi vet säkert vad UFO-fenomenet är, kan vi inte bortse från data av det slaget, men det har vi gjort till vår egen skada. Ärligt talat har vi i större utsträckning övervunnit

denna brist i studiet av observerade ljus och skivor, men vi har inte gjort det i fråga om de mer personliga rapporterna om bortföranden.

Vi kan inte gå i god för att den information vi får till slut blir den som är viktig. Däremot kan vi garantera att den blir det som är viktigt för vittnet snarare än för undersökaren, och det förefaller som om det är dessa data som vi i sista hand behöver.

Relevans?

Mitt andra fall är likartat. Det gäller en man som heter Anders, i Sverige, och jag har fått mycket värdefull hjälp med detta fall av Bertil Kulemann. Det är ett mycket intressant och komplext fall, värt en presentation som är minst dubbelt så lång som den här, varför jag än en gång bara kan redogöra för några huvudpunkter. För det första finns det bevismaterial som tyder på att denna händelse liknar alla de övriga fall vi har diskuterat: en av allt att döma fysisk farkost och ett bortförande.

I det här fallet har vi till och med ett opartiskt vittnesmål om en del av händelsen från en inte alltför närbelägen plats. (Anders släpades ombord på farkosten i en ljuskon och ljuset rapporterades också av en annan källa, som dock inte såg Anders. Eftersom jag har varit både på den plats där Anders befann sig och på vittnets plats, anser jag det vara klart att Anders inte kunde ha blivit sedd, trots att han mycket väl kunde ha varit där.) Anders gick igenom två korta regressionsessioner innan han själv avbröt serien, då han insåg att de inte var det som han ville ha.

Under de senaste tio åren har undersökningen letts av en forskare som inte har någonting med UFO-facket att göra, och vittnet har fått få eller inga frågor om UFO:na eller deras manskaper, helt enkelt därför att vittnet inte har låtit förstå att detta är viktigt för honom. Det som har gjorts är en del mycket exotiska forskningar, på vittnets anmodan, i de energilinjer i jorden som kan användas för att knyta samman människor, nästan telepatiskt, i kristallografins psykiska aspekter, i slagrutegång, inte bara efter vatten utan efter energifält, i biorytmik och mycket mer. Här måste samma fråga ställas: är detta material, som inte ser ut att ha någonting att göra med UFO som sådant, relevant eller irrelevant för ämnet? Och svaret är att *det vet vi inte*, men vi måste komma ihåg att det inte ankommer på oss att bedöma den saken. Vi måste låta Anders leda oss, och låta honom döma, åtminstone tills vi säkert har lärt oss tillräckligt mycket för att veta bättre. Och jag är säker på att vi inte vet bättre ännu.

Låt mig alltså än en gång betona poängen med min framställning: att vi har bedrivit undersökningarna dåligt därför att vi, kanske omedvetet, har fört vittnena längs en väg som vi trott vara relevant, men som inte tycks ha varit det, och ingjutit i dem ett minne som grundats på andra fall från hela världen, och om vilkas detaljer vi varit mycket medvetna, även om *de* inte var det, och detaljer som i första hand grundats på

Betty Hills lockande drömmar. Nu måste vi vara beredda att sätta vittnet på förarplatsen, att lyssna, riktigt och med öppna öron och sluten mun, på det som vittnena säger, innan vi kommer närmare den verkliga och objektiva sanningen som ligger bakom.

Jag skall sluta, något ironiskt, med ett sista citat med rubriken "Meddelande", som jag hittade på väggen i ett PR-kontor. Jag är säker på att om vittnena som grupp kunde vända sig till undersökarna av bortföranden som grupp, så skulle de kanske ha detta att säga oss: "Jag vet att ni tror att ni förstår det som ni tror att jag sade, men jag vet inte riktigt om ni förstår att det som ni hörde inte är det som jag avsåg."

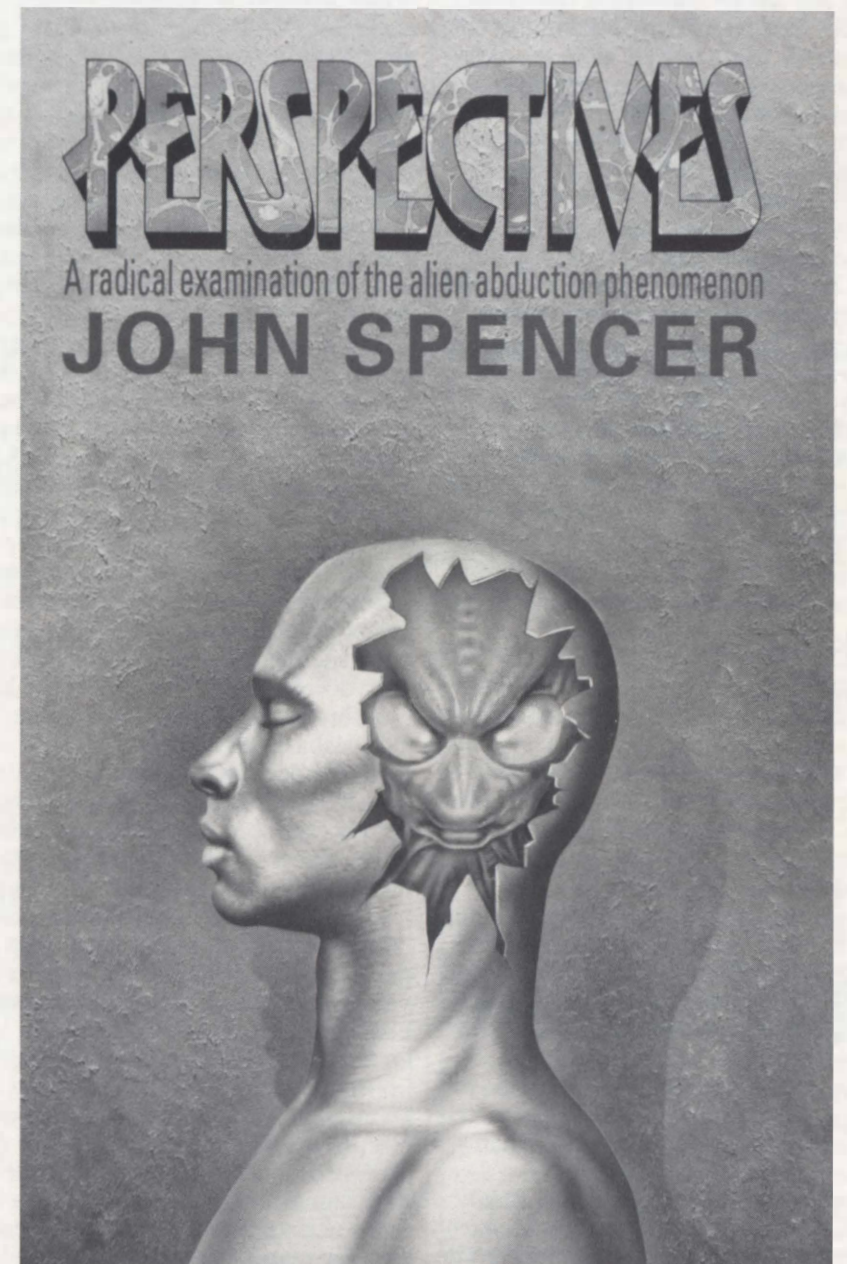
Här måste jag betona, som jag gjort tidigare, att jag inte har beaktat det som utförts av forskare som tycks ha personliga och dolda motiv och vilkas arbete tycks kännetecknas av oresonliga fördomar. Jag har nämnt Budd Hopkins, Cynthia Hind och organisationen MUFON som exempel på

forskare i Europa och USA som tycks utföra ett utmärkt arbete inom UFO-forskningens nuvarande ramar.

Det är ramarna snarare än dessa människor och organisationer som jag är kritisk mot, och jag är säker på att om vi kunde upprätta nya ramar, som kunde leda till en riktigare förståelse, så skulle just dessa människor och organisationer få en bättre möjlighet att fortsätta sitt goda arbete. Det är alldeles för lätt, och helt fel, att racka ned på dessa människor på grund av deras arbetsresultat. De måste få de rätta verktygen, och UFO-forskare måste se till att ta fram dessa verktyg.

Ovanstående artikel är ett utdrag ur en detaljerad granskning av fallet Hill, och av bortföranden i allmänhet, som ligger till grund för John Spencers bok *Perspectives*.

Översättning GUNNAR GÄLLMO

Bollen fram och tillbaka i regressionsdebatten

Tankeutbyte Jan Erik Sigdell – SM

JES: För att ge ytterligare tankematerial för läsarnas egna bedömningar vill jag ställa några frågor och ge några kommentarer till Sven Magnussons genmäle i Sökaren 5/1990 (sid 24–25).

Utgående från ett barns spontana minnen av tidigare liv hittar man den person som barnet säger sig ha varit. Detta är ett indicium på återfödelse. Likaså: Utgående från vad som sägs under regression till tidigare liv hittar man den person som klienten säger sig ha varit. Detta gäller bland annat de australiska fallen, som jag nämnde i nr 5. Varför skulle inte detta faktum också vara ett indicium på återfödelse?

SM: Professor Ian Stevensons fall där barn tycks minnas tidigare liv, är väl undersökta (även om kanske viss kritik kan vara berättigad). Värdet av de australiska fallen kan bedömas först efter en noggrann kritisk undersökning. Finns sådan publicerad?

JES: Att man med Jane Evans beskrivning hittar en bok där många av de uppgifter, som hon gett under regression, står – hur kan det bevisa att hon fått dem från boken? Varför skulle inte innehållet i boken i stället kunna ses som en bekräftelse på det som Jane Evans sagt? (Se "en viss strategi", Sökaren 5/1990, sid 23!)

SM: Eftersom Jan Erik Sigdell inte har läst mitt genmäle till honom publicerat i nr 1, 1990, eller också glömt bort dess innehåll, upprepar jag delar av det. Ett av de tidigare liv, som Jane Evans berättade om under regressionshypnos, som tjänarinna åt Catherine av Aragon, tycks ha baserats, sekvens efter sekvens, på en historisk roman – observera: *roman* – Katherine, *The Virgin Widow*, skriven av Jean Plaidy.

Det liv som tjänarinna åt Jacques Coeur, som Jane Evans har beskrivit

under hypnos, är tydligen baserat på romanen *The Moneyman* av C B Costain. Beviset för detta är en egenhet i Jane Evans berättelse: hon vet mycket om Jacques Coeur, men konstigt nog inte att han är gift. Förklaringen finns i romanen: författaren skrev inget om Jacques Coeurs familj (av det skälet att den inte spelade någon roll för hans karriär) och eftersom Jane Evans berättelse baseras på romanen, vet hon inget om familjens existens.

I en av Jane Evans regressionsberättelser beskrivs en viss Constantius. Allt om honom är hämtat från ett kapitel i en *roman* av Louis De Wohl, med påhittade händelser.

JES: Exemplet om hälsa är orealistiskt för en verklig regression. Jag har aldrig haft sådana kungar. Ett mera realistiskt (men konstruerat) exempel vore följande. Personen upplever sig som en soldat i sin närmast föregående inkarnation. Soldaten blir skjuten i benet och dör smärtsamt av gangrän och blodförgiftning. (Erfarenheten tyder på att fysiska efterverkningar ofta har sina orsaker i den sista föregående inkarnationen.) I ett tidigare liv längre tillbaka ser han sig som en slavdrivare, som i vrede slår av benet på en slav som är för långsam. Om han i den första upplevelsen lever ut benskärtorna och dödsångesten och sedan med hjälp av den andra upplevelsen kan se ett rättvist skäl till att ha behövt erfara detta, kan hältan försvinna för alltid (om inte en irreversibel organisk förändring har uppstått). Utan den känslomässiga utlevelsen sker knappast en sådan befrielse. Ren faktamässig information tillfredsställer bara intellektet men löser inga djupare sittande problem. Den kartesis vi söker kan bara ske på det emotionella planet, enligt omfattande och

För tydlighetens skull har jag placerat mina kommentarer i direkt anslutning till Jan Erik Sigdells text.
SM

väl beprövad erfarenhet.

Hur kan då personen uppleva sådana kroppsliga och själsliga känslor, ibland intensivt, om det bara är fantasi? Eller kryptomnesi? Och hur kan detta i så fall vara till en så radikal hjälp? Kanske är saken t o m ännu mer komplex än vad Sven Magnusson menar ...

Men vad spelar denna faktaexercis (inte "faktaexpertis" – tryckfel i Sökaren 5/1990, sid 24) för roll när klienten redan är botad? En gammal regel säger ju: Den som botar har rätt – dvs detta är i varje fall det väsentliga.

SM: Jag menar att om en regressionsupplevelse av ett tidigare liv löser problem i det nuvarande livet, så betyder inte det med nödvändighet att det tidigare livet verkligen har levts. Den gynnsamma följden av en intensiv reinkarnationsupplevelse är en sak och sanningsvärdet hos upplevelsen en annan.

JES: Nu till fallet med det spanska fortet i Florida. En regression leder inte sällan först in i en barndomssituation i det här livet, innan den senare går vidare till hypotetiska tidigare inkarnationer. Kanske misstog man en enkel barndomsupplevelse för det tidigare liv man ville ha fram? Om inte, så verkar ju upplevelsen att vara en omgestaltning av barndomsbilderna. Men kan man bevisa att detta är den enda möjliga förklaringen? Varför skulle inte mannen ha kunnat vara på fortet i ett tidigare liv och just därför ha fastnat så

starkt vid "återseendet" i barndomen? Det är ju helt klart att det för många människor händer att de vid tillfälle råkar komma tillbaka till en plats där de en gång har levat tidigare. Där är då déjà-vu-upplevelser vanliga, eller speciella känslomässiga reaktioner vid besöket. Ett sådant "återseende" fastnar då starkt i minnet, även om man inte är medveten om orsaken.

SM: Den sannolika förklaringen av Floridafallet är förstås *kryptomnesi*, omedvetena minnen, som aktualiserats i en reinkarnationsfantasi, så som Moody och Hygen menar. Men visst finns det en *chans* att vad den här mannen under regression tyckte sig minnas av ett tidigare liv verkligen berodde på att han besökt fortet då, trots att han varit där som barn i det nuvarande livet och detta faktum mycket väl räcker som förklaring.

JES: Metoden "att ta reda på sanningen" (Sökaren 5/1990, sid 25) är just den som jag angav i min första artikel (Sökaren 1/1990, sid 3, tredje spalten), i den version vi använder oss av i Jameisons teknik. Hittills har ingen sagt mig att han fått uppgifterna ur en bok, men då och då att de är symboliska.

SM: Jan Erik Sigdells metod är att han frågar en fiktiv "hjälpare", som han menar är en manifestation av personens eget omedvetna jag, vad som är sanning. Det är inte detsamma som att fråga den regrederade personen – utan att förutsätta *någonting* – vilken källan är. Förutsätter man "hjälparens" existens, har man redan angett en ockult förutsättning för utfrågningen, vilket kan påverka de svar man får.

JES: Jag vill till slut tacka Sven Magnusson för att han på detta vis de-

mokratiskt låter andra synpunkter än hans egna komma till tals, vilket tyvärr inte alla redaktörer gör. Jag sänder honom videokassetten om de australiska fallen för närmare bedömning.

SM: Jag hoppas att debatten har belyst den aktuella frågan. Sigdell tycks ha något fler anhängare bland läsarna än jag. Det framgick ju av en tidigare publicerad läsvärdesundersökning (Sökaren nr 3, 1990).

3-årig utbildning i FELDENKRAIS-metoden med Yochanan Rywerant som lärare. Arr. Feldenkraissföreningen i Stockholm.

Inf. G. Iverus, tel. 08/25 86 55. Nockebytorget 6, 161 41 Bromma

Kriya Babaji

BABAJIS KRIYA YOGA

för kropp, sinne och själ. Lektioner varje mån & fre, kl 18, Bredängs Allé 8, T-banest. Bredäng. Portkod 3927, 20 kr/lektion. Egen filt medtages.

Tommy Brodd

Känd siare och fjärrskådare ger Dig konsultationer per telefon

För Dig som vill veta mer om Din framtid. Ring: 0502-201 15 och beställ tid.

Du kan även gå kurser i healing och medial utveckling. På dessa kurser lär Du Dig att använda Din intuition i vardagslivet.

För information ring 0502-201 15!

Ael Gi

TRÄDENS PLANET

en främmande besökares rapport om Jorden (80 s A5 limbind). Pris 39:- porto-fritt. Inbet. på postgirokonto 75 26 49-4.

MAXIMS FÖRLAG

Box 32007, 126 11 STH, Tel 08-42 96 10

Biorytm

Din biologiska klocka

För 40 kr får Du Ditt biorytmschema och intressant läsning om svängningarna i Ditt liv. Sänd 40 kr, namn, adress och födelsedag till pg 491 24 11-8, @"Visibel", Box 17001, 402 61 GÖTEBORG

DR B TAMMAM, PhD

International Registered consultant. Psychologist Psychotherapist. Spiritual (NFSH, ISF, UCH) colour, magnetic, contact & absent healing.

A special interest: hair problems

57 Buckmaster Hse, Holloway Rd (opposite Johns Brothers) London N7 9SB

Tel: 609 6305

Giraffspråket lyckas där vargspråket misslyckas

Mona Sundquist

Med en giraffdocka över ena handen och en vargdocka (som onekligen ser mer gullig än skräckinjagande ut) över den andra lyser han plötsligt upp i ett enda stort leende:

– "Oansvarig"! Jag älskar det ordet!

Det är Marshall B. Rosenberg som håller söndagskurs på PAN. Han har just bitt deltagarna att tänka på någon de känner som är besvärlig – och med "vargspråket" beskriva hur den personen är.

Ingen i samlingen tycks ha någon

Några grundantaganden för modellen "Nonviolent Communication"

* Bakom varje mur av aggressivitet och avvisande beteende finns en människa med obemötta känslor och behov. Det betyder att det egentligen inte finns några vargar, bara giraffer som inte känner till något annat sätt att uttrycka sig på just nu.

* I en konflikt blandar vi ihop känslor, tankar och värderingar. Modellen hjälper oss att sortera vad som är vad.

* Ärlighet är grunden för verklig kontakt.

* Innerst inne mår vi båda bäst om vi ger och tar utifrån fri vilja. Annars kommer vi senare att få "betala" för det, på ett eller annat sätt.

* Man kan inte lösa andras problem, bara bidra till att den andre hittar sin egen styrka, genom att vara en god lyssnare och rådgivare.

Marshall Rosenberg

svårighet att beskriva den besvärliga människa de ser för sin inre syn. Orden kommer snabbt och inlevelsefullt från olika hörn av rummet:

Oansvarig. Elak. Opålitlig. Oprofessionell. Oärlig...

När vargorden börjar ta slut förklarar Rosenberg:

– Giraffspråket lär att alla de här orden kan vara mycket farliga. De säger att jag vill få en annan människa att göra något annat än det hon gör – eftersom hon inte handlar i enlighet med mina värderingar. Det händer också saker inom mig när jag uttalar de här orden.

Så viftar han till med vargdockan och ställer en retorisk fråga:

– Vill ni garanterat få en människa att inte göra det ni vill? Det är enkelt. Säg att "du bör" eller "du ska".

Ordet "ska" kan överhuvudtaget inte översättas till giraffspråket, för det existerar inte där. Och det ordet använder vi ju djupast för att på något sätt kunna straffa den som inte gör det han "ska"!

Marshall Rosenberg talar om giraffspråket som "medkänslans mjuka väg till äkta kontakt". I 25 år har han arbetat med konfliktlösning. Giraff- och vargspråket har han skapat för att visa att det går att uttrycka vår vilja, våra behov, känslor och drömmar utan att attackera andra.

Men nog kräver det övning, så vana som vi blivit att gång på gång blanda in ett vargmorr i det vi säger.

Det är det värt, försäkrar Rosenberg:

– Finns det något mer fantastiskt än att kunna medverka till att andra blir glada och mår bra? Det är fullt möjligt för oss att göra det – med våra ord och handlingar! När vi gör så är det också välgörande för oss själva. Så det är ett dubbelt mirakel som sker!

Giraffspråket är ett verksam medel att utlösa detta dubbelmirakel. Dess

motsats, vargspråket, ger i stället andra människor smärta och avskärmar oss från varandra.

Vargdockan på Rosenbergs vänstra hand får bli pedagogisk sparringpartner för kursdeltagarna. Praktiska övningar är förstås bästa sättet att få svar på frågan: Hur kommunicerar man på ett meningsfullt sätt med en "varg", dvs hur talar man giraffspråk?

– Vad än en annan människa säger till oss, så är det viktiga att vi hör behovet och känslorna bakom, förklarar Rosenberg. När någon är glad, är det inte för vad vi har gjort, utan för att ett behov har uppfyllts.

Att fråga om något, att uttrycka ett behov är en gåva vi ger till en annan människa, menar han:

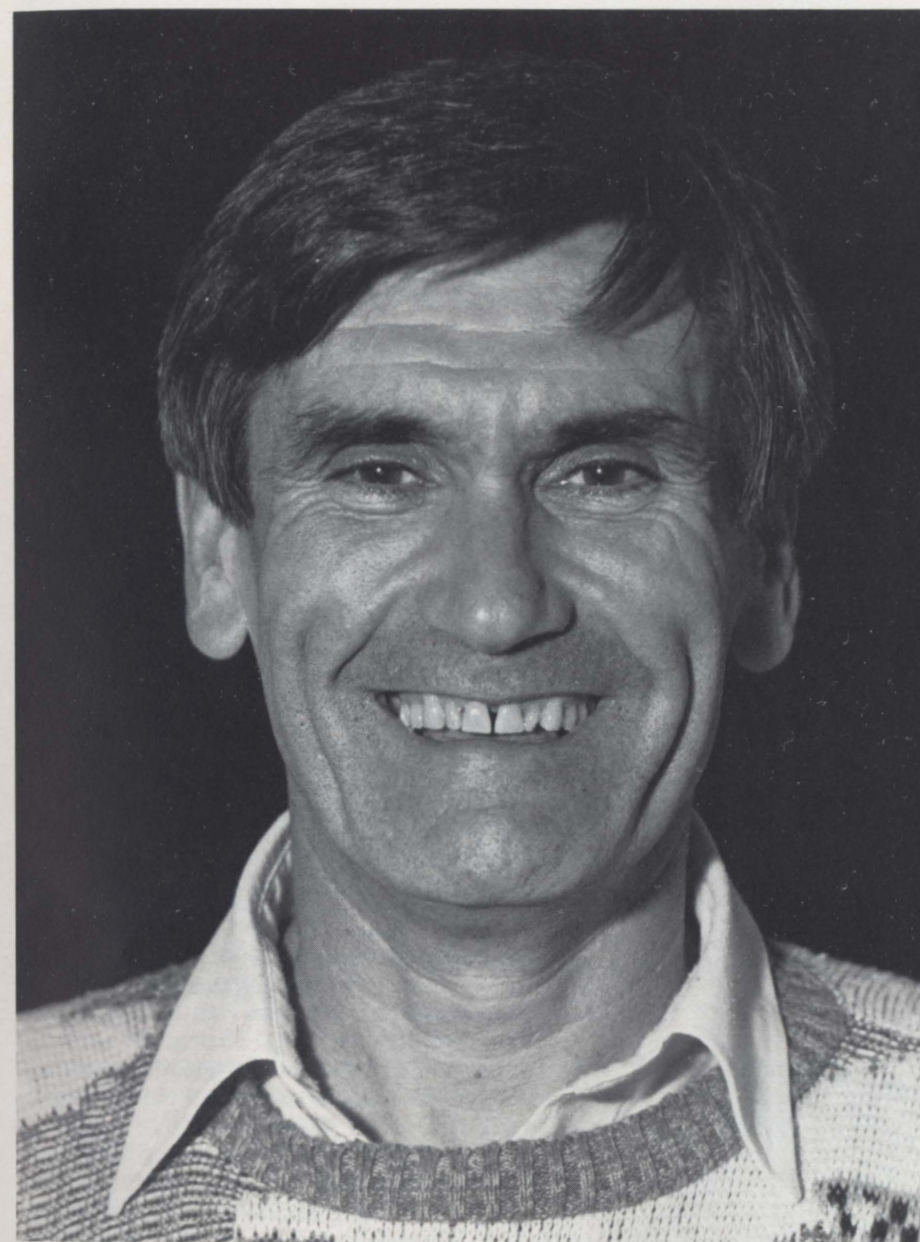
– Vargen vill få oss att ge honom något utifrån rädsla, skuld eller skam – och alltså inte utifrån vår egen motivation. Giraffen erbjuder oss att ge honom en gåva – och vi blir glada över att få göra det!

Här kan dock ordens valörer vara känsliga och lätt leda till missförstånd. Rosenberg talar om att han i flera år letat efter ord som visar andra att det är en gåva att ge honom vad han ber om:

– Jag använder aldrig uttrycket "jag behöver" till en varg. För honom ligger det nära till hands att se det som ett krav.

Och det kan i sanning ställa till med trassligheter – och t o m få människor att avstå från att göra sådant som de vill och vet är rätt. Rosenberg förklarar den saken med en situationsbild från ett sjukhus i New York, som han kallades till för att lösa upp personalens konfliktnutar.

Översköterskan var alldeles ifrån sig. De högt utbildade sjuksköterskorna på hennes avdelning "struntade" i att utföra olika uppgifter som var livs-

Marshall B. Rosenberg. Foto Sam Samuelsson.

viktiga för patienterna.

När Rosenberg pratade med sjuksköterskorna, var det ingen av dem som tvekade om vad de borde göra för att sköta sina jobb på ett bra sätt. Men eftersom de kände det som ett krav från överordnade, så tog det emot för dem att göra det.

Han kunde bara konstatera:

– Båda grupperna ville samma sak. Ändå blev det konflikt!

I en sådan situation är giraffspråket mycket effektivt – och ekonomiskt. Man klarar ut en konflikt på halva tiden, försäkrar Rosenberg:

– Jag har hittills inte träffat på någon konflikt som inte kan lösas snabbt och lätt – så fort känslor och behov kommer fram.

Alla människor vill i hjärtat varandra väl, och mår mycket bättre när de kan bidra till att andra mår bra.

Giraffspråket är i grunden enkelt. Det handlar om att ärligt – och utan mer eller mindre dolda aggressioner – uttrycka sina egna känslor och behov, våga göra sig sårbar. Och att vara helt uppmärksam på behov och känslor hos den man talar med:

– Vargspråket ger makt över människor, giraffspråket med människor.

Vad händer då med en varg när han upptäcker att någon verkligen hör honom?

Då inträder det stora förvandlingsnumret, avslöjar Rosenberg:

– Vargen blir giraff!

"Jag vill inte göra det här"

Var och var annan lärare har mött den – situationen när en elev som får tillsägelse efter att han inte har gjort en uppgift, svarar: "Jag vill inte göra det här arbetet. Det är tråkigt. Jag vill göra något annat."

När Marshall B. Rosenberg håller kurser för lärare brukar han spela elevrollen och be en av lärarna att kommunicera med honom – allt för att visa hur viktigt det är att verkligen förstå vad eleven vill uttrycka.

Börja med att återge vad eleven sagt, uppmanar Rosenberg. För en del lärare kan det kännas löjligt och ovant att göra så, men de försöker i alla fall.

Inte förstådd

Då kan det låta så här: "Du säger att du inte vill göra någonting som kräver litet ansträngning."

Eleven/Rosenberg förklarar: Detta är en intellektuell tolkning av mina känslor och önskningar – men inte en korrekt omformulering av dem.

Läraren får försöka igen, efter att eleven exakt upprepat det han tidigare sade. Nu kanske läraren säger: "Jaså, du vill att jag bara ska ge dig sådana uppdrag, som du själv vill göra."

Eleven/Rosenberg svarar igen att han inte känner sig förstådd.

Det kan ta fyra eller fem försök från lärarens sida att korrekt återge ett relativt enkelt meddelande, konstaterar Rosenberg.

"Johan är dum"

Marshall B. Rosenberg ger det här exemplet i sin på svenska nyutkomna bok "Undervisning i samförstånd – om självständighet och ömsesidighet" (Utbildningsförlaget).

Den ingår som tredje kvartal i den nya Lärarbokklubben, som i första hand vänder sig till alla lärare i grundskolan och lärarkandidater.

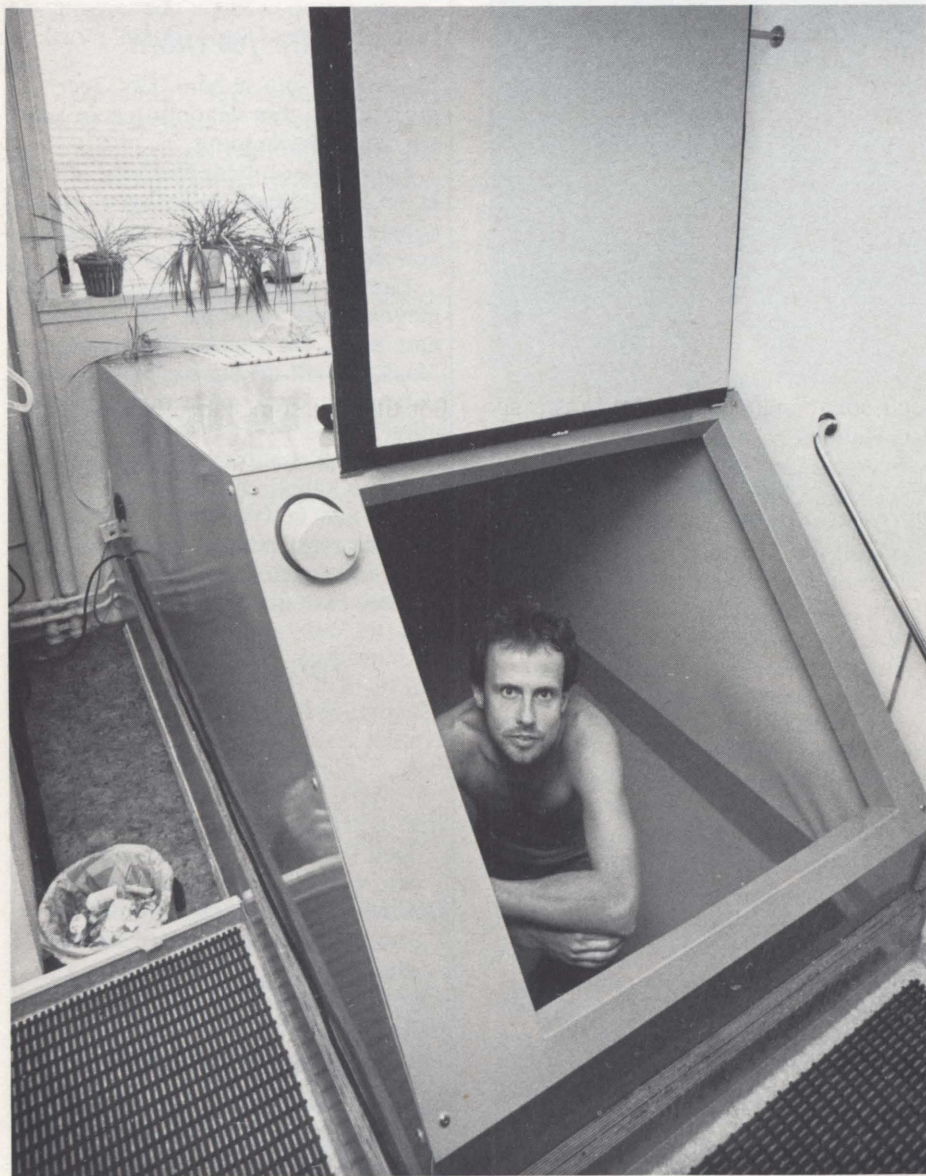
Här har alltså landets lärare ett utskött tillfälle att ta del av Rosenbergs tankegångar. Och tex fundera över vilken skillnad det kan vara mellan när en lärare säger att "Johan är dum" och när han uttrycker saken så: "Jag tycker det är svårt att undervisa Johan."

MS

Floating

– en mångsidig terapi

Livmoder, rymdskepp, skolbänk...

Bertil Fanger på väg att lägga sig i floatingtanken. Locket skall på också – och det tvekar särskilt kvinnor inför. Foto: Håkan Rodén.

Hans Brattberg

Hur känns det att vara viktlös? Att sväva som på moln?

Det kan man uppleva genom sk floating – att flyta i en tank med 35-gradigt vatten med 53 procents salthalt.

– Man känner sig pånyttfödd av att flyta. Tanken kan liknas vid en livmoder.

– Eller vid ett rymdskepp som man utforskar okända rymder med. Floating är nämligen ett enkelt sätt att göra en inre resa.

Det säger Bertil Fanger, som tillsammans med tre kamrater har floatingstudio Pantarei på Söder i Stockholm. Själv har Bertil som längst flutit sju timmar i sträck.

– Det är en färd mot ständigt nya djup. Allt eftersom spänningarna i kroppen släpper, tränger man djupare in i sitt medvetande.

– När jag flöt och bad om ljus öppnades min inre syn, vad man kallar det tredje ögat som fungerade som en bildskärm, en TV-ruta.

– Jag låg och kände mej arg utan att veta varför. Tills jag ”såg” hur jag som femåring förgäves försökte cykla fortare än min tioårige bror.

För tolv år sedan drabbades Bertil Fanger av en svår ledsjukdom. Efter att ha provat alternativa terapier började han tillfriskna för sex år sedan. Men han har fortfarande ont.

– Att ligga i flyttank medför att

Ansiktet, underarmarna, bröstet och tårna sticker upp ovanför vattenytan, när Bertil lagt sig tillrätta inuti Pantarei floating-tank. Foto: Håkan Rodén.

kroppen hängs upp i det mest bekväma läget. Det gör att man får ett viktigt avbrott i smärtan, förklarar han.

Floating är – som namnet antyder – en amerikansk idé. Den första flyttanken konstruerades 1954 av neurofysiologen John C Lilly, som ville veta hur hjärnan reagerar i brist på yttre stimuli, något som särskilt intresserade den amerikanska rymdflugstyrelsen, NASA.

Forskningen visar, att floating har effekter – som smärtlindring, avstressning, djupavslappning, frigörelse av mentala och fysiska förmågor. Den kan fungera som den bekvämaste skolbänk – inläringen sker med raketfart. Likaså kan den användas vid mental omprogrammering – för bantning, drogavvänjning etc.

Bara för att förklara alla effekter har forskare behövt använda sig av sju olika teorier.

Trots alla konstaterade välgörande effekter har floating ännu inte slagit igenom riktigt i vårt land. Anders Bergström, som liksom Bertil Fanger tillverkar flyttankar, menar att det har med svenskens kynne att göra.

– Svensken är allmänt försiktig, han vågar inte testa. Svenska kvinnor ligger

och solar, män föredrar att kasta spö eller att segla eller att ligga och dråsa i hängmattan.

Anders får medhåll av Tommy Jerpe på Österåsens hälsohem i Sollefteå:

– Barn blir ivriga att testa, när de får se något nytt. Men många vuxna är avvaktande och skeptiska. ”Hu, vad hemskt”, säger de bara de får syn på tanken.

– Men att flyta är en fantastisk upplevelse. Verkligen ett sätt att ladda batterierna, och kombinerar man det med massage och vattengympa, så sker det stora saker!

Ett annat hälsohem som har flyttank är Strandgården i Falun. Ann-Christine Hedlund berättar, att beläggningen där är ojämn.

– Vi har tanken på andra året. Det är mest män som väljer att flyta. Medan kvinnor föredrar zonterapi och bindvävsmassage.

Tommy Eriksson är naprapat i Stockholm och har nio månaders erfarenhet av flyttank i sitt arbete.

– Det talas mycket om floating i samband med idrott och mental träning. Friidrottarna Thomas Nyberg och Eric Josjö och boxaren Lasse Myrberg

hör till dem som flutit mycket.

– Men floating är bra för hela människan, för vanliga människor, inte minst för reumatiker och mot hudbesvär. Och inför manuell behandling som naprapati är det en fördel om patienten legat i blöt och är avslappad när man börjar.

Att ligga i flyttank kan kosta runt hundralappen i timmen. Såvida man inte skaffar sig en egen. I Sverige har vi hört att man kan köpa flyttankar för mellan 40.000 och 130.000 kronor.

Den som vill läsa om forskningen, rekommenderas Michael Hutchisons The Book of Floating. Exploring the Private Sea. (Quill, New York, 1984.)

Eller också någon av John C Lillys egna böcker, exempelvis Center of the Cyclone. En flyttank spelar en viktig roll i Ken Russells skräckfilm Experimentet, som finns att hyra på video. I filmen förvandlas en människa till apa i tanken.

– Men i verkligheten är det precis tvärtom. Aporna blir människor, försäkrar de floatingföretagare vilka vi konsulterat i ämnet!

Sven Ove Hansson

Antroposofisk medicin

Läkekonsten är, vid sidan av Waldorfpedagogiken, antroposofins mest framgångsrika del. Mest kända är mistelpreparaten mot cancer, men överhuvud taget har antroposoferna lyckats skapa en bild av att de har något viktigt att komplettera den vanliga sjukvården med.

Vad är det för syn på sjukdomar och bot som ligger till grund för den antroposofiska medicinen? För att få svar på den frågan måste vi som vanligt gå till antroposofins huvudkälla, Rudolf Steiners skrifter.

Sjukdomar och tidigare liv

Enligt Steiner berodde sjukdomar till stor del på människans beteende under tidigare liv. Han uttryckte detta så att "en svag organisation (av kroppen) kan karmiskt återföras på ett egoistiskt handlande i ett tidigare liv".¹

"Vi kan i själva verket säga: Vi begår inte våra misstag ostraffat! Vi bär stämpeln från våra fel vidare med oss till nästa reinkarnation... Så infogar sig sjukdomarna rentav som mäktiga uppfostrare i vårt liv."²

Malaria berodde på alltför stor självcentrering i tidigare liv och difteri på att man handlat alltför mycket under affekt.³ Lunginflammation kunde återföras på en "sådan karaktär, som i sig har fallenhet och böjelse till sinnliga utsvävningar – som i sig så att säga hade ett behov att leva sinnligt".⁴ Många sjukdomar hade sitt ursprung i lögnen:

"Så finns det en viss form av baciller som bärare av infektionssjukdomar, som härstammar från mänsklighetens lögn; de är inget annat än fysiskt förkroppsligade lögnemoner."⁵

Den höga förekomsten av tuberkulos

inom arbetarklassen berodde enligt Steiner på utbredda hatkänslor inom denna samhällsklass:

"Under de sista århundradena utvecklade sig i vår europeiska befolkning genom de tekniska framstegen ett industriproletariat, och med detta har det utbildats en stor mängd ras- och ståndshat. Dessa sitter i människans astralkropp och får sitt fysiska uttryck som lungtuberkulos. Denna kunskap är ett resultat av ockult forskning."⁶

Mekanismen var alltså sådan att "en människa som i ett liv har utvecklat dåliga böjelser och lidelser, föds i nästa liv med en osund fysisk kropp. En människa, däremot, som har en god hälsa, som förmår stå emot mycket, har i sitt förra liv utvecklat goda egenskaper. En som ständigt tenderar att få sjukdomar, har arbetat in dåliga drifter i sig själv."⁷ Därför ankommer det på var och en att "rensa bort sina dåliga böjelser och då förbereda sig för en god, stark kropp för nästa liv".⁸

Ätminstone i en del fall kunde en sådan karaktärsförbättring också förbättra hälsan redan i det nuvarande livet. Så t ex gällde detta mässlingen, som han ansåg bero på en alltför inåtvänd personlighet. Om en människa bättrade sig i tid, "skulle denna därigenom uppnådda själsstyrka ha fört dithän att mässlingen hade kunnat utebli, genom att det som i organismen redan var framkallat vid bildandet av denna organisation, funnit sin utjämning genom de starkare själskrafter, som uppbyggats genom självfostran".⁹

Men även sjukdomar som man genomled hade enligt Steiner ett värde och en mening:

"Många människor klagar t ex över ont och smärta, men från en högre synpunkt är det alls inte berättigat att klaga över detta, ty när de övervunnits, och man är beredd till ett nästa förkroppsligande, så är ont och smärtor källor till

vishet och besinning och överblick över tingen."¹⁰

Han menar rentav att "mycken kroppslig skönhet som man finner hos människan, är vunnen genom sjukdom i det föregående livet".¹¹ Detta synsätt stämmer överens med Steiners allmänna tilltro till en högre ordning där allt har en mening. Han betraktade t ex första världskriget som "självfallet nödvändigt",¹² och menade att dess budskap till människorna var det samma som andevetenskapens. Han talade om "den store läromästaren, kriget, som på ett så blodigt sätt, på ett fruktansvärt sätt, säger till människorna vad vi också andligt säger till människorna".¹³

Antroposofiska läkemedel

Steiner var emellertid också fast övertygad om att sjukdomar kunde botas. Botemedlen fanns i mineralriket, växtriket och djurriket – främst i de två förstnämnda. Bakgrunden till deras verkan stod att finna i naturens utvecklingshistoria, som enligt honom var en helt annan än den som naturvetenskapen anger.

"De tre riken som omger oss uppstod så småningom. Först fanns bara människan. Sedan sällade sig djurriket dit, därefter växtriket, och först därefter mineralriket. Om vi skulle gå tillbaka till urjorden, som ännu inte var förenad med solen, så skulle vi finna en människa hos vilken alla den fysiska världens ämnen gick ut och in. Då fördrar människan så att säga ännu allt. Sedan måste hon lämna ifrån sig det som avsattes som djur. Skulle hon ha behållit det, så skulle hon överhuvudtaget inte ha kunnat utvecklas. Hon måste stöta bort djurriket och senare

även växterna. Växterna är ingenting annat än temperament, egenskaper hos människorna som de måste göra sig av med. Och när människan bildade sina ben, stötte hon bort den mineraliska världen."¹⁴

För att ta reda på vilka botemedel som skulle användas mot olika sjukdomar måste man skaffa sig kunskap om denna utvecklingshistoria och om andra ockulta samband. Sådan kunskap hade funnits i det förgångna. "På den tid då de egyptiska invigda kunde skåda tillbaka på världsutvecklingens hela förlopp, visste de exakt vilka örter och vilka metaller som måste ingjutas hos den sjuke..."¹⁵ Eftersom denna kunskap hade gått förlorad, måste den nu återvinnas genom andevetenskapen. Det gällde alltså att tyda de hemliga tecknen om vad som var ett botemedel mot vad.

"Vi kan i naturen inte blott glädjas över det som vi omedelbart behagas av; utan ju djupare vi tränger in i det som har förtäat sig till det yttre materiella varat, desto mer kommer vi att finna: Denna natur som fröjdar oss har i sig tillika den mäktiga helaren för allt som kan tillföras människan som skada. Någonstans är helaren förborgad i naturen. Det handlar om att inte bara förstå helarens språk utan också lyssna på den och utföra den."¹⁶

Man bör särskilt observera att Steiners kunskapskälla *inte* var folkmedicinsk eller annan erfarenhet av olika substansers effekt på sjuka människor. Andevetenskapen sysslade med dolda, översinnliga samband, och var därför lika oberoende av folkmedicinsk som av skolmedicinsk empiri.

Metallterapi

Steiner fäste stor vikt vid mineralers och då främst metallers terapeutiska verkan. Denna gick långt utöver vad den naturvetenskapliga medicinen kunde fastställa.

"Därvid kan det endast i ringa grad handla om att ta sikte på de verkningssammanhang som utforskas av den vanliga kemin. I stället handlar det om att ge akt på de verkningar som ges av de sammanhang som den inre kraftkonstitutionen hos en substans har med de krafter som strålar ur jorden eller strålar in mot den."¹⁷

Dessa krafter var väsentligen sådana som alkemister och astrologer hade postulerat. Steiner var övertygad att det fanns nära samband dels mellan sjukdomar och planeter, dels mellan planeterna och de s k planetmetallerna.¹⁸

I alkemisk tradition sammankopplas

bly med Saturnus och kvicksilver med Merkurius. Båda dessa metaller används också flitigt i den antroposofiska medicinen, till exempel mot hösnuva, högt blodtryck, åderförkalkning, allergier, öroninflammation, tvångsneuroser, reumatism, tuberkulos och tarmkatar.¹⁹

Lyckligtvis ges dessa metaller i allmänhet i homeopatiska utspädningar. Dock förekommer inom antroposofisk medicin såväl bly som kvicksilver i s k D3-potens, vilket innebär en halt om 0,1%. Doseringen kommer här lätt upp i giftiga nivåer. Den främste leverantören, Weleda (som också tillverkar mistelpreparatet Iscador) förutser i sin läkemedelslista att blyförgiftning kan uppstå. Som motgift rekommenderar man silver.²⁰ (Den naturvetenskapliga medicinen har helt andra rekommendationer vid blyförgiftning.)

Kvicksilver har tidigare spelat en roll i den allmänna läkekonsten. Steiner hänvisade också till detta:

"Och vad gäller denna kvicksilvrets inverkan vid syfilis måste man ju också nämna att på senare tid har mycket annat fått ersätta kvicksilvret. De berömda nyare medlen, som det ersatts av, har emellertid redan i dag erkänts ha en inte helt invändningsfri verkan, och mycket snart kommer medicinen också på detta område att ha återgått fullständigt till kvicksilverkureorna."²¹

Örtmediciner

Örtmediciner är, vid sidan av planetmetallerna, de viktigaste antroposofiska läkemedlen. Även dessa mediciner ska enligt Steiner väljas ut på grundval av översinnliga samband.

"Hos växterna är alltså det som tillhör sinnevärlden blott det ytliga. Bakom det som framträder för ögat och genom växtens smak och lukt finns växtens andligt-själsliga krafter."²²

Örternas andligt-själsliga karaktär bestod inte i att de enskilda exemplaren var besjälade. I stället fanns det sju olika "växternas gruppsjälar", till vilka enskilda växter förhöll sig som delar till en helhet.²³

Steiner angav följande översinnliga samband mellan örtdelar och kroppsdelar:

"rot – hjärna
blad – lunga
blomma – njurar
frö – hjärta
frukter – blodsystem"²⁴

Botemedel skulle sökas enligt detta schema. "Den som vi vill hjälpa med avseende på hans andningssystem,

hans lungsystem, honom gör vi gott i att rekommendera att äta så mycket som möjligt av blad." På samma sätt "innehåller växtrötter många helande krafter för nervsystemet", osv.²⁵

Steiner har såvitt bekant inte gett några närmare förklaringar om valet mellan olika växtarter som botemedel mot sjukdomar. Det står dock helt klart att även detta val skulle avgöras med andevetenskapliga medel.

Mistelektakt mot cancer (Iscador m fl) är de mest kända antroposofiska medicinerna. Det var Steiner själv som år 1921, tillsammans med Ita Wegman, gjorde de första försöken med mistelterapi.²⁶

Att han valde just misteln som cancermedicin hade uppenbarligen rent andevetenskapliga orsaker. Några naturvetenskapliga skäl fanns inte, och inte heller fanns det någon folkmedicinsk eller annan tradition att bygga vidare på.

Steiner har såvitt bekant inte närmare redovisat de andevetenskapliga grunderna för mistelterapi. Det är möjligt att han även här anknöt till den gamla tron att lika botas med lika. Mistelns växtsätt kan möjligen liknas vid en tumör.

Andevetenskap och naturvetenskap

Under senare år har antroposofiska läkare i något ökad utsträckning argumenterat för sina terapier med naturvetenskapliga argument. Så t ex har åtskilligt sagts om mistelns biokemiska sammansättning.

En sådan argumentering är naturligtvis välkommen, och bör granskas enligt samma kriterier (varken strängare eller mildare) som de konventionella läkemedelsföretagens påståenden om sina produkter. Men det går inte att förstå den antroposofiska medicinen och dess strävanden utifrån dessa fåtaliga naturvetenskapliga argument.

Själva *drivkraften* vid valet av terapier är nämligen radikalt annorlunda än inom den naturvetenskapliga medicinen. Att t ex bly, kvicksilver och mistelektakt är antroposofiska läkemedel beror varken på någon naturvetenskapligt formulerad verkansmekanism eller på kontrollerade kliniska prövningar. I flertalet fall finns inte heller någon folkmedicinsk erfarenhetsgrund. De olika medlen har valts ut därför att antroposoferna, och främst Steiner, har sett kosmiska samband enligt vilka

dessa medel ska vara verksamma.

Den antroposofiska medicinen vilar alltså på samma kunskapskälla som fick Steiner att förkasta relativitetsteorin och utvecklingsläran, att förklara malaria med självcentrering i tidigare liv och att räkna indianer som en "degenererad människoras".

För att ta ställning till den antroposofiska medicinen räcker det inte att granska enskilda terapier och läkemedel. Man måste ta ställning till *helheten*. I grunden handlar det då om att ta ställning till antroposofins medicinska kunskapssyn, dvs till dess syn på sjukdomars orsak och på hur man bör söka och utprova botemedel. Valet mellan antroposofi och naturvetenskap borde inte vara svårt.

Noter

¹Rudolf Steiner, *Die Offenbarungen des Karma* (odaterad stencilutgåva av föredrag 1910), s 3:14.

²*Die Offenbarungen des Karma*, s 4:8.

³*Die Offenbarungen des Karma*, s 4:5-6.

⁴*Die Offenbarungen des Karma*, s 4:8-9.

⁵Rudolf Steiner, *Die Theosophie des Rosenkreuzers* (stencilutgåva 1929 av föredrag 1907), s 45.

⁶*Die Theosophie des Rosenkreuzers*, s 37.

⁷*Die Theosophie des Rosenkreuzers*, s 42.

⁸*Die Theosophie des Rosenkreuzers*, s 42.

⁹*Die Offenbarungen des Karma*, s 5:8.

¹⁰*Die Theosophie des Rosenkreuzers*, s 43.

¹¹*Die Theosophie des Rosenkreuzers*, s 43.

¹²Rudolf Steiner, *Zeitbetrachtungen* (stencilutgåva 1919 av föredrag 1914-1915), s 2:18.

¹³*Zeitbetrachtungen*, s 2:11.

¹⁴Rudolf Steiner, *Ägyptische Mythen und Mysterien* (odaterad stencilutgåva av föredrag 1908), s 11:8.

¹⁵*Ägyptische Mythen und Mysterien*, s 11:8.

¹⁶*Die Offenbarungen des Karma*, s 10:11.

¹⁷Rudolf Steiner och Ita Wegman, *Grundlegendes für eine Erweiterung der Heilkunst*, Dornach 1925, s 77.

¹⁸*Grundlegendes für eine Erweiterung der Heilkunst*, bl a s 123.

¹⁹Franz Stratmann, *Zum Einfluss der Anthroposophie in der Medizin*, München 1988, ss 35, 41-42.

²⁰Franz Stratmann, ss 36-37, 42-42.

²¹Citerat av Stratmann, ss 38-39.

²²Rudolf Steiner, *Die Welt der Sinne und die Welt des Geistes* (odaterad stencilutgåva av föredrag från 1912), s 6:7.

²³*Die Welt der Sinne und die Welt des Geistes*, s 6:8.

²⁴*Die Welt der Sinne und die Welt des Geistes*, s 6:7.

²⁵*Die Welt der Sinne und die Welt des Geistes*, s 6:6.

²⁶Stratmann enligt not 19, s 44.

Artikeln är tidigare publicerad i Folkvett, organ för föreningen Vetenskap och Folkbildning (nr 2, 1989).

Örjan Björkhem: Provokation

Numera är jag den stolte innehavaren av en "positiv energiplatta". Enligt den lilla lappen som följer med har man "ändrat atomerna och elektronerna i aluminiumet så att plattan är i resonans med Universums grundenergi. Plattan fungerar som en radiomottagare och bildar ett fält omkring sig som tränger in i alla andra material genom kosmos."

Det är väl inte dåligt? visserligen begriper jag inte hur man har ändrat atomerna, och inte heller begriper jag hur energi av den här typen kan överföras genom kosmos. Men det kräver kanske större tekniska kunskaper än mina.

Läser man vidare i texten får man reda på att plattan botar cancer – att den projicerar "love" – jag tvekar att översätta det till "kärlek" för jag begriper inte riktigt hur aluminium, hur förändrad den än är, kan gå och bli betuttad i just mig. Men den lilla röda plattan åstadkommer också "helbräddagörelse genom tro" – det framgår språkligt att det inte är jag som skall tro – utan återigen det mirakulöst förändrade aluminiumet.

Det är emellertid bäst att bara använda plattan 30 minuter om dagen för effekten är ju så stark. Och det är bäst att passa på för plattan har den egenartade förmågan att kunna dematerialisera sig. Det står i alla fall att det finns rapporter om saken.

Det är mycket jag fått för 10 pund på den alternativa mässan för "Kropp-Själ-och-Ande" i London. Men det kliade naturligtvis i fingrarna på mig att få kontrollera hur

dessa mäktiga krafter fungerar. Litet känner jag mig naturligtvis som den stackars fattige som saknar sked när det regnar soppa. För någon cancer har jag ju inte.

Men vidare i texten framgår det att man bara behöver sätta en drink på plattan i 2 minuter för att den skall förlora sin alkoholhalt – och den hemska cocacolan, ni vet, den där som upplöser tänder på 4 minuter, förvandlas till friskt klart källvatten.

Jag spanade mig runtomkring, och visserligen råkade jag själv ha en gin och tonic i handen, men man skall ju inte experimentera med sig själv, så med milt våld lyckades jag rycka en likadan gin och tonic från min moatje och satte den på den lilla plattan. Man såg genast hur drinken fick en svag rödtoning – men om det nu var färgen som återkastades eller universums kärlek kan man ju inte avgöra.

Efter två minuter fick min tillfälliga assistent tillbaka sitt glas. Inte fasiken hade det försvunnit någon alkohol.

Helbräddagjord hade hon inte blivit heller.

Bara på mässan lär de ha sålt flera hundra värdelösa aluminiumplattor.

För av någon anledning faller det inte köparen in att kontrollera. Det räcker med ett lätt avslöjat fikonspråk och litet allmänt trams om Universums kärlek.

Då behåller jag hellre min gin och tonic.

Westerlund

kunskap kan man ju lätt handla fel. Nästakärlek måste därför baseras på såväl kunskaper som medkänsla – för att inte bli godtrogenhet.

Mitt sätt att se på tillvaron baseras på de kunskaper som finns i Martinus Tredje Testamentet och som jag funnit till väsentliga delar kan kontrolleras i själva livet.

Livet självt är således facit – och det har för mig visat att reinkarnationsprincipen – tillsammans med Tredje Testa-

Forts

mentets kunskaper – ger de flesta och enklaste svaren på livets frågor. Att se efter vilken eller vilka teorier som ger de flesta och enklaste lösningarna är en vanlig vetenskaplig urvalsmetod.

Då Tredje Testamentets principer dessutom ger en mycket ljus och positiv syn på tillvaron, har jag valt det som grundval för mitt sätt att förstå livet.

Kontakt

32-årig kille intresserad av veganism, motion, meditation, mystik, hundar, hästar, naturen, resor i Sverige, indisk religion, vetenskap, vetenskapshistoria, hälsokost, bor i ett vackert kulturminnesmärkt hus – en porlande bäck går genom den stora trädgården – söker en tjej i lämplig ålder. Du som är vegan och oskuld har företräde. Svar till "Veganen" Sökaren f v b.

Om du är en man 30-50 år, som är intresserad av att leva ekologiskt, söker djupare andliga dimensioner och framför allt genomgått någon form av egen personlig utveckling, sök då dina vägar till mig, 38-årig kvinna, med mycket rik livserfarenhet, stor aptit på livet och som längtar efter ett "friskt" förhållande med en öppen och mogen man. Svar till "Light", Sökaren f v b.

Pris för kontaktannonser 50 öre per ord + 5:- i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 15:-. Moms inräknad.

Jag söker följande böcker:

Martinus: Julevangeliet.
Elisabeth Ståhlgren: Evighet – oändlighet.
Elisabeth Ståhlgren: Tolkning av Johannes uppenbarelse.

Stig L. Grasser
Dr Liborius gata 7
413 23 Göteborg
Tel. 031-412 075

För mig är vissheten om tillvaron av en etisk världsvilja ett absolut och otvivelaktigt faktum, grundat på min erfarenhet av dess verksamhet i min själ.

Albert Schweitzer

Farlig tro

Religiösa fanatiker löper hälsorisker.

Däremot visar medicinska studier att mer normalt religiösa människor är friskare och lever längre än andra.

Det här sägs i en finländsk utredning som heter "Religion och hälsa".

Saxat från Dagens Nyheter 30 juni, 1990.

VATTUMANNEN

FÖRLAG & BOKHANDEL

...är Sveriges äldsta, fristående bokhandel för esoterisk litteratur.

Vi har också ett gott sortiment av tal- och musikkassetter för meditation och avspänning m.m.
Kristaller, halvädeltstenar – både oarbetade och som smycken. Slagru-
tor, pendlar, tarotkort, zonerterapi.

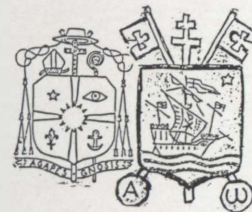
Datahoroskop och biorytm etc.

Du kan beställa diverse kataloger över bok- och musiks Sortiment Data-
listor över hela vårt boks Sortiment kan
du få mot en mindre kostnad. Beställ
i så fall en ämnesområdeslista först.
Ur den kan du sedan välja de områ-
den som intresserar dig.

VATTUMANNEN, Box 45096, 104 30 Stockholm
(Drottninggatan 83) 08-10 96 15, 10 69 15

Ifrågasätt

ÄR UR-EVANGELIET GNOSIS:
att "Krist i er" är ert inre jag,
att "Ni är gudar", att "Jaget och
Fadern är ett" – innerst?

Och AGAPEKÄRLEK, som förenar nationer, raser, religioner, ditt personliga jag och ditt innersta Guda-Jag i bejakande kontemplation: "Fader vår, ske Din vilja Du ger leder förlåter frigör ...evigt?"

Och UPPSTÅNDELSE i betydelsen rättvis reinkarnation intill allas fullkomning?

Och REFORM, att "fullborda" upphäva profeters och religioners ursprungsord?

Vi SÖKA och FINNA fullkomligt fritt i FRIA (=Självstyrd, andligt odogmatisk) KATOLSKA (=Allomfattande agape-kärlek) KYRKAN (=Kristi sakramental gemenskap)

Biskop ELIS WIKSTRÖM, (Sthlm o Norden).

Välgörenhets-postgironr 2271-5. Insätt: Portosumma: Vi postsänder information. 50:- Du får hans visionära bok: "SPELET OM DIN RESA TILL DEN ANDRA STRANDEN." 60:- Hans nya bok: "SAMTAL MED BARN OM RELIGION SJÄLVKÄNNEDOM IFRÅGASÄTTANDE"

Etiska konsulter

"Det är med andra ord tydligt vad nästa steg måste bli: betyg i fredsforskning och det från så många universitet i världen som möjligt. Vi behöver tusentals personer som tagit sitt MPS, Master of Peace Studies-diplom och som tjänar i internationella statliga eller icke-statliga organisationer, transnationella företag med samvete (de finns), samt i regeringar med samvete (de finns också). Vidare kan man tänka sig att fredsforskare jobbar i ideella föreningar, religiösa rörelser, fackföreningar och framför allt att de finns hos världsscenens nya fredsaktörer: kommunerna." Detta sa fredsforskaren Johan Galtung när han mottog The Right Livelihood Award 1987.

Men vad sägs om etiska konsulter, som knyts till bland annat företag och regeringar? Företag med en sådan kon-

sult anställd kunde räkna med särskilda sympatier och förmåner – och därmed bättre affärer.

Den etiske konsulten skulle granska alla delar av företagets verksamhet från etisk synpunkt och ha ett avgörande inflytande över produktion, tjänster och arbetsvillkor.

De etiska konsulterna skulle förstås ha en god utbildning och göra bedömningar utifrån de värderingar som gällt under utbildningen – aldrig se som sin uppgift att försvara företaget. Missbruk av ställning som etisk konsult skulle leda till uteslutning ur dessa etiska experters organisation.

Är inte etiska konsulter en idé som ligger i tiden – åtminstone snart?

SM

INNEHÅLL

Finns liv efter döden? 2

Nils-Olof Jacobson:
Rösterna från rymden 1990 8

Agneta Uppman:
Hur förklaras nära-
döden-upplevelserna? 10

Bruce Goldman:
Någonting främmande 15

Sune Hjorth:
Ante Jonsson – vår egen
Marco Polo 20

Clas Svahn:
Svar till Sune Hjorth 22

John L. Spencer:
En ny undersökningsmodell 23

Bollen fram och tillbaka
i regressionsdebatten 30

Mona Sundquist:
Giraffspråket lyckas där
vargspråket misslyckas 32

Hans Brattberg:
Floating – en mångsidig
terapi 34

Sven Ove Hansson:
Antroposofisk medicin 36

Örjan Björkhem:
Provokation 38

SÖKAREN

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgatan 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:

Helår (8 nr) 195:- (1991: 220:-)

Halvår 105:- (1991: 120:-)

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonsspriser: (moms tillkommer):
Helsida 1.300:-, halvsida 750:-
småannonser 25:- per spalt-cm, men
minst 75:-

Wallin & Dalholm Boktr AB,
Lund 1990

ISSN 0038-0504